ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นางสาววรรณกร หมอยาดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2544
ISBN 974-03-1438-4
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING USING STUDENT TEAMS – ACHIEVEMENT DIVISIONS TECHNIQUE ON SELF-EFFICACY AND ENGLISH LEARNING ACHIEVEMENT OF PRATHOM SUKSA FIVE STUDENTS

Miss Wannakorn Moryadee

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Psychology
Department of Foundations of Education
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2001

ISBN 974-03-1438-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โดย	นางสาววรรณกร หมอยาดี
สาขาวิชา	จิตวิทยาการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณะบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรันดร์ แสงสวัสดิ์)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วรรณกร หมอยาดี : ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING USING STUDENT TEAMS – ACHIEVEMENT DIVISIONS TECHNIQUE ON SELF-EFFICACY AND ENGLISH LEARNING ACHIEVEMENT OF PRATHOM SUKSA FIVE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว, 188 หน้า. ISBN 974-03-1438-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลสามเสน จำนวน 78 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 39 คน กลุ่มทดลองเรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนด้วยวิธีเรียนแบบปกติ รูปแบบการวิจัยเป็นแบบมีกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างทุกคนได้รับการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองและทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษก่อนการทดลองและหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีการรับรู้ความสามารถของตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. หลังการทดลอง นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. หลังการทดลอง นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา .....สารัตถศึกษา.....ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา.....จิตวิทยาการศึกษา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา.....2544.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4383828427 : MAJOR EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: COOPERATIVE LEARNING USING STUDENT TEAMS – ACHIEVEMENT DIVISIONS TECHNIQUE / SELF-EFFICACY / ENGLISH LEARNING ACHIEVEMENT

WANNAKORN MORYADEE : EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING USING STUDENT TEAMS – ACHIEVEMENT DIVISIONS TECHNIQUE ON SELF-EFFICACY AND ENGLISH LEARNING ACHIEVEMENT OF PRATHOM SUKSA FIVE STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. TAWEEWAT PITAYANON, Ph.D. THESIS COADVISOR : ASST. PROF. KASEMSAK POOMISRIKEO, 188 pp. ISBN 974-03-1438-4

The purposes of this research were to study the effects of cooperative learning using Student Team – Achievement Divisions (STAD) technique on self-efficacy and English learning achievement of prathom suksa five students. The subjects were 78 prathom suksa five students of Samsen Kindergarten School . They were randomly assigned to an experimental group and a control group, comprising of 39 students in each group. The experimental group studied through STAD and the control group studied through the conventional method. This research employed the Pretest - Posttest Control group Design. All subjects were tested their self-efficacy and English learning achievement before and after the treatment. The data were analyzed by t-test.

The results were as follows :

1. The students studied through STAD have self-efficacy after the treatment higher than before the treatment at .01 level of significance.

2. The students studied through STAD have English learning achievement after the treatment higher than before the treatment at .01 level of significance.

3. On the posttest, the students studied through STAD have self-efficacy higher than those students studied through the conventional method at .01 level of significance.

4. On the posttest, the students studied through STAD have English learning achievement higher than those students studied through the conventional method at .01 level of significance.

Department……Foundations of Education….Student's signature…..……..

Field of study….Educational Psychology…...Advisor's signature……..……

Academic year……..2001……Co-advisor's signature...……...……

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์ของ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรันดร์ แสงสวัสดิ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต ที่กรุณาให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณ อาจารย์เทพนคร ทาคง อาจารย์วรยา พลายเล็ก อาจารย์พวงทอง อรุณยงค์ อาจารย์พวงแก้ว นิลธำรงค์ อาจารย์กมลทิพย์ เพ่งผล และ อาจารย์วันเพ็ญ แสงสุข ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน และคณาจารย์ทุกท่าน รวมถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2544 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ คณาจารย์ทุกท่าน รวมถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยบางส่วนแก่ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ขอระลึกถึงพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่น้องทุกท่าน ที่ได้ช่วยเหลือห่วงใย เป็นกำลังใจ และเอื้อเฟื้อทุกสิ่งทุกอย่างแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา ตลอดจนขอระลึกถึงพระคุณของครู-อาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

วรรณกร หมอยาดี

สารบัญ

หน้าบท

คัดย่อภาษาไทย..... ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... จ
กิตติกรรมประกาศ..... ฉ
สารบัญ..... ช
สารบัญตาราง..... ญ
สารบัญแผนภาพ..... ฎ
บทที่
1 บทนำ..... 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
ปัญหาในการวิจัย..... 7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 7
สมมุติฐานของการวิจัย..... 7
ตัวแปรในการวิจัย..... 7
ขอบเขตของการวิจัย..... 8
ข้อตกลงเบื้องต้น..... 8
คำจำกัดความในการวิจัย..... 9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 11
ตอนที่ 1 การเรียนแบบร่วมมือ 12
1.1 ความเป็นมาของการเรียนแบบร่วมมือ..... 12
1.2 ความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ..... 13
1.3 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ..... 14
1.4 ประเภทของการเรียนแบบร่วมมือ..... 15
1.5 ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ..... 18
1.6 ลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือ..... 20
1.7 ความแตกต่างของการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม..... 25
1.8 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ..... 27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ หน้า

1.9 ขั้นตอนและลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์..... 35
1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์..... 37
ตอนที่ 2 การรับรู้ความสามารถของตนเอง..... 41
2.1 ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง..... 41
2.2 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง..... 44
2.3 แหล่งของการรับรู้ความสามารถของตนเอง..... 45
2.4 มิติของการรับรู้ความสามารถของตนเอง..... 47
2.5 ผลของการรับรู้ความสามารถที่มีต่อตนเอง..... 47
2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและการแสดงพฤติกรรม..... 48
2.7 การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง..... 49
2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับการเรียนภาษาที่สอง..... 51
2.9 พฤติกรรมของบุคคลผู้รับรู้ความสามารถของตนเอง..... 52
2.10 พัฒนาการและบทบาทของการรับรู้ความสามารถของตนเอง..... 53
2.11 กระบวนการกระตุ้นการรับรู้ความสามารถของตนเอง..... 55
2.12 กระบวนการทางปัญญาของข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง..... 58
2.13 งานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง..... 60
ตอนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ..... 65
3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ..... 65
3.2 ความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ..... 66
3.3 วิธีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ..... 67
3.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ..... 70
3.5 ประเภทของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ..... 72
3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ..... 76

บทที่ หน้า

3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 81
กลุ่มตัวอย่าง..... 81
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง..... 81
ระยะเวลาในการทดลอง..... 83
การออกแบบการวิจัย..... 83
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 84
การดำเนินการวิจัย..... 91
การรวบรวมข้อมูล..... 98
การวิเคราะห์ข้อมูล..... 99
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 100
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 110
รายการอ้างอิง..... 127
ภาคผนวก..... 137
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 138
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย..... 140
ภาคผนวก ค สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 147
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 151
ภาคผนวก จ ตัวอย่างบรรยากาศในการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลอง.... 181
ภาคผนวก ฉ การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 185
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 188

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความแตกต่างของการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม	26
2	การออกแบบการวิจัย	83
3	กำหนดเวลาการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	94
4	การจัดกลุ่มทดลองตามลำดับที่ของคะแนนจากสูงไปหาต่ำ	95
5	ขั้นตอนการเรียนการสอนของการเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	96
6	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในระยะก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	102
7	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในระยะหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	103
8	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	104
9	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	105
10	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	106
11	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม	107
12	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	108
13	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม	109
14	ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	186

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ **หน้า**

1 การกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และส่วนบุคคล (P)..... 42
2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น..... 43
3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น..... 44

แผนภูมิที่

1 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษาที่สอง..... 51
2 การออกแบบการวิจัยแบบ Pretest - Posttest Control group Design..... 84

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์และมีคุณภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาตนเองและสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและช่วยพัฒนาประเทศต่อไป ดังความใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มี จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ที่เน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเสริมสร้างด้วยศักยภาพของคนทุกคน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ โดยจะพัฒนาที่การศึกษาให้เป็นรากฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการบุคคล ชุมชน และประเทศชาติ ให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มตามศักยภาพและมุ่งให้การศึกษาพัฒนาความสามารถของบุคคลในการพึ่งพาตนเอง อีกทั้งสร้างความก้าวหน้า มั่นคงทางเศรษฐกิจในประชาคมโลกบนพื้นฐานของความเป็นไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539) แต่ในปัจจุบันพบว่าการจัดการศึกษาของไทยไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เห็นได้จากการที่กระทรวงศึกษาธิการ (2541: 53-54) ได้สรุปประเด็นปัญหาหลักของการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาว่ากระบวนการเรียนการสอน การวัดผล และคัดเลือกเข้าเรียนไม่เอื้อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ก่อให้เกิดปัญหาหลัก ๆ ในเรื่องของความรู้ความสามารถของผู้เรียนอ่อนลงทั้งในด้านกระบวนการคิด การวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา รวมทั้งคุณลักษณะในการใฝ่รู้ ผลดังกล่าวเกิดจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการท่องจำเนื้อหามากกว่าการใช้ทักษะกระบวนการ ส่วนการวัดผลนั้นให้ความสำคัญต่อการวัดความจำเชิงเนื้อหามากกว่าการคิดวิเคราะห์ พฤติกรรมของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเรื่อง คุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ เป็นสิ่งที่ขาดหายไปในกระบวนการวัดผล ที่เน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงวิชาการเพียงด้านเดียว

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่าอุปสรรคที่ทำให้นักเรียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษหรือวิชาอื่น ๆ ที่เน้นด้านเนื้อหาได้ไม่ดีนั้น เกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น วิธีการสอนของครู สภาพแวดล้อม การวัดผลประเมินผล ฐานะทางครอบครัว บทบาทของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์กับเพื่อน หรือตัวนักเรียนเอง ซึ่งสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนนี้มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าสาเหตุอื่น ๆ เพราะมีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับตัวที่นักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น สุขภาพ สติปัญญา ความรู้ความสามารถ อารมณ์ ทัศนคติ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การเห็นคุณค่าของตนเอง ความกล้าแสดงออก เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนเพราะการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นคุณลักษณะส่วนตัวอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก โดยสามารถประเมินได้ว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จเพียงใดในแต่ละสถานการณ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการเลือกกระทำ ความพยายาม และความอดทนต่อความยากลำบากเพื่อให้การกระทำนั้นประสบผลสำเร็จ และยังสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ (Bandura, 1986: 391 ; Shell, Murphy and Bruning, 1989: 91; Pajares and Miller, 1994: 194; Baldwin, 1998: 732; Schunk, 2000: 108) ถ้านักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองจะทำให้นักเรียนรู้ว่าสามารถทำอะไรได้มากน้อยเพียงใด มีความมั่นใจ กล้าที่จะแสดงความสามารถนั้น ๆ ออกมา ได้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ หากนักเรียนมีความสามารถแต่ไม่รับรู้ว่ามีความสามารถนั้นอยู่หรือมีความสามารถแต่รับรู้ว่ามีความสามารถน้อยก็จะส่งผลทำให้ไม่มีความเชื่อมั่น หรือไม่กล้าที่จะแสดงความสามารถออกมาซึ่งจะเป็นการเสียโอกาสในหลาย ๆ ด้าน และอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ดังนั้น ถ้านักเรียนรับรู้ความสามารถของตนเองจะทำให้นักเรียนมีความพยายามที่จะทำในสิ่งต่างๆ ให้เป็นผลสำเร็จได้อีกด้วย ดังที่ Bandura (1978 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541: 58) ได้กล่าวไว้ว่าถ้าเรามีการรับรู้ว่าเรามีความสามารถเราก็จะแสดงออกถึงความสามารถนั้นออกมา คนที่รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถจะมีความอดทน อุตสาหะ ไม่ท้อถอยและจะประสบความสำเร็จในที่สุด

การรับรู้ความสามารถของตนเองมีหลายด้านและในแต่ละด้านก็มีลักษณะที่ต่างกัน เช่น ด้านการทำงาน การเล่นกีฬา การเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ในบุคคลคนเดียวกันก็มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในแต่ละด้านไม่เท่ากัน ดังนั้นในการที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองจึงต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะพัฒนาในด้านใด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนในด้านการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพราะในโลกยุคข้อมูลข่าวสารในขณะนี้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความจำเป็นต่อการสื่อสาร เป็นภาษาสื่อกลางสำหรับการติดต่อระหว่างชนชาติต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดีทั้งทางด้านการศึกษา สังคม

การค้า เศรษฐกิจ การเมือง ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและยังเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การแสวงหาความรู้ทางวิชาการในสาขาต่าง ๆ อีกด้วย จากความสำคัญของภาษาอังกฤษดังกล่าว นักการศึกษาหลายท่านได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อหาวิธีปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ก็ยังพบว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2539: 26, 48) ได้สรุปปัญหาด้านการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาไว้ในรายงานประจำปี 2539 ซึ่งเป็นการรายงานผลการดำเนินงานการศึกษาระดับประถมศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) พบว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด รายงานชิ้นนี้สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในปีการศึกษา 2538 ที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 9, 28) ได้ทำการประเมินพบว่าความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนส่วนใหญ่ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการที่นักเรียนไม่ได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่างจริงจังมาตั้งแต่ต้น คือในระดับชั้นประถมศึกษาซึ่งเป็นช่วงวัยที่เด็กกำลังพัฒนาความขยันหมั่นเพียร เด็กในวัยนี้กำลังอยู่ในช่วงที่มีความอยากรู้อยากเห็น ต้องการที่จะเรียนรู้ ต้องการแสดงความสามารถของตนเองออกมาเพื่อให้ผู้อื่นยอมรับและจะมีความรู้สึกภาคภูมิใจกับผลงานของตนเอง ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่างจริงจังในช่วงนี้ก็จะเป็นพื้นฐานที่ดีในการเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

Bandura (1986: 398) กล่าวว่า การที่นักเรียนมีทักษะทางการเรียนเพียงอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอที่จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ ยังจะต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการที่นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้อาจจะมีความสำคัญมากกว่าทักษะทางการเรียนด้วยซ้ำไป ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพหรือให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นนั้นจึงควรจะมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันทั้งการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักการศึกษาหลายท่านได้นำแนวคิดนี้มาทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปพร้อมกันโดยใช้วิธีการที่แตกต่างกันไป เช่น การกำกับตนเอง (ฐิติพัฒน์ สงบกาย, 2533) การสอนตนเอง (จิตติมา จูมทอง, 2537) การสอนโดยเพื่อน (ยมลพร พันธนาม, 2539) การประเมินผลงานของนักเรียนโดยตนเองและโดยครู (ภัทราพรรณ สุขประชา, 2540) เป็นต้น ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยดังกล่าวพบว่าวิธีการต่าง ๆ ที่นำมาใช้นั้นสามารถเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของวิธีการที่ใช้แล้วพบว่าส่วนใหญ่เป็นวิธีการที่ผู้เรียนกระทำด้วยตนเองเพียงลำพังโดยที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในห้องเรียน

ค่อนข้างน้อย จึงไม่มีโอกาสได้ทำงานร่วมกับเพื่อนไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ความรับผิดชอบในการทำงานก็เป็นความรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว เมื่อประสบความสำเร็จก็เป็นความสำเร็จของคนคนเดียว การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจึงเป็นไปในลักษณะของการพัฒนารายบุคคล ซึ่งทำให้ขาดคุณลักษณะทางสังคมไป ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้นำคุณลักษณะทางสังคมของผู้เรียนมาพิจารณาร่วมกับการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่ามีนักจิตวิทยาในกลุ่มปัญญานิยม 2 ท่านที่เป็นเจ้าของทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา (Cognitive Development Theory) คือ Piaget และ Vygotsky (อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541: 210) ทั้ง 2 ท่านนี้เห็นว่าการเรียนรู้มีคุณลักษณะทางสังคม คือ การเรียนรู้เกิดขึ้นเพราะมีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ในเรื่องนี้จึงเสนอให้ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ในห้องเรียนซึ่ง Carolyn (1992 อ้างถึงใน ขวัญหทัย สมัครคุณ, 2541: 29-30) กล่าวว่าในต่างประเทศนั้นได้มีการจัดการเรียนแบบร่วมมือมาเป็นเวลานานแล้วโดยได้มีการบันทึกไว้ในคัมภีร์โบราณของศาสนายิวในศตวรรษแรก การจัดชั้นเรียนแบบร่วมมือมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยที่ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันค้นหาคำตอบด้วยตนเอง มีการจัดบรรยากาศในการเรียนและกระบวนการเรียนที่สอดคล้องกับลักษณะของสังคมที่เป็นจริงโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการร่วมมือกันเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนแต่ละคน พนมพร เผ่าเจริญ (2542: 225-226) กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นการสอนที่นักการศึกษาในปัจจุบันสนใจและสนับสนุนเพราะเป็นการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเตรียมนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข การสอนแบบนี้เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการเรียนร่วมกันทุกคน การเรียนแบบร่วมมือมีผลดีต่อนักเรียนหลายประการ คือ ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิด เจตคติที่ดีต่อการเรียน ช่วยเพิ่มสมรรถภาพในการทำงานกลุ่มร่วมกัน ทำให้นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดี และเพิ่มทักษะทางสังคม

การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนอีกวิธีหนึ่งที่ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นเพราะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนเป็นกลุ่มย่อยที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ภายในกลุ่ม โดยที่สมาชิกในกลุ่มจะต้องประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถต่างกัน จะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อเพื่อนในการช่วยเหลือกัน เพื่อให้สมาชิกคนอื่นในกลุ่มเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เป็นวิธีการเรียนที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของสมาชิกทุกคน (สุรศักดิ์ หลาบมาลา, 2536: 3; บุญชม ศรีสะอาด, 2537 อ้างถึงใน

นาฏยา ปั้นอยู่, 2543: 14; สุมณฑา พรหมบุญ และ อรพรรณ พรสีมา, 2540: 30-31; พนมพร เผ่าเจริญ , 2542: 226; Johnson and Johnson, 1987: 12; Artzt and Newman, 1990: 448; Slavin, 1995: 4) ซึ่งสอดคล้องกับ Bandura (1994: 79) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาการรับรู้ความสามารถทางปัญญาของตนเองจากโรงเรียนว่า ถ้าโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) จะทำให้นักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะช่วยส่งเสริมการประเมินความสามารถของตนเองไปในทางบวกและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบรายบุคคลหรือแบบแข่งขันอีกด้วย เมื่อนักเรียนได้เรียนแบบร่วมมือแล้วทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนซึ่งเป็นความสำเร็จจากการกระทำอันเป็นประสบการณ์โดยตรงของตนเองจึงน่าจะส่งผลให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นเพราะการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นพัฒนามาจากปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการ คือ (1) ความสำเร็จจากการกระทำ (Enactive Attainment) (2) การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) (3) การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) (4) สภาวะทางร่างกาย (Physiological State) Bandura (1986: 399-401) เสนอว่าปัจจัยที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองคือ ความสำเร็จจากการกระทำ (Enactive Attainment) เนื่องจากเป็นประสบการณ์โดยตรงของตนเอง ความสำเร็จจึงทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง บุคคลจะเชื่อว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำได้ ดังนั้น ในการที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองจึงจำเป็นที่จะต้องฝึกให้บุคคลนั้นมีทักษะเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จได้พร้อม ๆ กับการทำให้เขารับรู้ว่าเขามีความสามารถจะกระทำเช่นนั้นจะทำให้เขาใช้ทักษะที่ได้รับการฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด บุคคลที่รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถนั้นจะไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ แต่จะพยายามทำงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการและจะประสบความสำเร็จในที่สุด นอกจากนี้ การเรียนแบบร่วมมือยังช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความภูมิใจในตนเอง ช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน เกิดการยอมรับตนเอง ช่วยพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ ทักษะทางสังคม และทักษะในการแก้ปัญหา และยังช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอีกด้วย (สุมณฑา พรหมบุญ และ อรพรรณ พรสีมา, 2540: 28-29; Arends,1994: 345-346)

Slavin (1995: 5-6) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนที่มีระบบ มีขั้นตอนการเรียนที่ชัดเจนและมีหลายเทคนิคซึ่งครูสามารถเลือกนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนหรือห้องเรียนโดยเฉพาะการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ (Student Teams – Achievement Divisions หรือ STAD) นั้นสามารถใช้ได้กับทุกวิชา ทุกระดับชั้นตั้งแต่เกรด 2 จนถึงระดับมหาวิทยาลัย และเหมาะสมที่สุดสำหรับการสอนที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน และมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว เช่น การคำนวณทางคณิตศาสตร์

การใช้ภาษา ทักษะแผนที่ กลศาสตร์ ข้อเท็จจริงและมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงเลือกใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์เพื่อศึกษาว่าการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์จะมีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือไม่

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามโครงสร้างของหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ระบุว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาจัดให้เป็นภาษาอังกฤษระดับต้น (Beginner) ซึ่งในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 นั้นโครงสร้างหลักสูตรมุ่งเน้นให้เป็นภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น (Beginner Fundamental Level) (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: (2)) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐานเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการศึกษาต่อหรือในการงานอาชีพต่อไป ดังนั้นในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานขั้นพื้นฐานจึงควรจะเริ่มจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเด็กในระดับนี้มีอายุประมาณ 11 ปี เมื่อพิจารณาตามขั้นพัฒนาการทางบุคลิกภาพของ Erikson (1933 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541: 42; พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา, 2542: 77) แล้วพบว่าเด็กที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 6-12 ปี กำลังอยู่ในวัยที่พัฒนาความขยันหมั่นเพียรหรือความรู้สึกด้อย (Industry V.S Feeling of Inferiority) เด็กในวัยนี้จะพยายามแสดงความสามารถของตนออกมาเพื่อให้เพื่อนหรือบุคคลรอบข้างยอมรับและชมเชย ตลอดจนต้องการที่จะประสบความสำเร็จในการทำงาน ดังนั้น ถ้าพัฒนาการของเด็กในวัยนี้เป็นไปอย่างเหมาะสมเด็กก็จะพัฒนาความสามารถของตนด้วยความเชื่อมั่น ภูมิใจในตนเองและต้องการที่จะประสบความสำเร็จต่อไปในอนาคต ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กประสบความล้มเหลวก็จะรู้สึกท้อแท้เบื่อหน่ายที่จะทำงานต่าง ๆ ให้สำเร็จ รู้สึกว่าตนไม่มีคุณค่าและมีความสงสัยเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงจะทำการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมต่อไป

ปัญหาในการวิจัย

การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ (Student Teams – Achievement Divisions หรือ STAD) จะมีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์จะมีการรับรู้ความสามารถของตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. หลังการทดลอง นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์จะมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. หลังการทดลอง นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) มี 2 ตัวแปร คือ

2.1 การรับรู้ความสามารถของตนเอง

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลสามเสน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) มี 2 ตัวแปร คือ

1) การรับรู้ความสามารถของตนเอง

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

4.1 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยดัดแปลงจากThe Self-Efficacy Test ของ Schunk, Hanson and Cox (1987)

4.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจาก เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษในบทที่ 29 และบทที่ 30 ตามหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book 3 ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

4.3 แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์ในบทที่ 29 และบทที่ 30 ตามหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book 3 ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ช่วงเวลาในการทดลองสอนครั้งละ 60 นาที จำนวน 13 ครั้ง เป็นช่วงเวลาที่นานพอที่จะทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงในด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. นักเรียนทำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างเต็มความสามารถ

คำจำกัดความในการวิจัย

1. วิธีการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำงานร่วมกัน โดยมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้ทุกคนสามารถเรียนรู้บทเรียนได้โดยมีลักษณะสำคัญคือการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในกลุ่ม มีการปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง มีความรับผิดชอบและตอบสนองรายบุคคล มีการใช้ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์และมีการใช้กระบวนการกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มมีเป้าหมายร่วมกันคือความสำเร็จ ซึ่งหมายความว่าความสำเร็จของทุกคนก็คือความสำเร็จของกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ (Student Teams – Achievement Divisions หรือ STAD)

2. การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ (Student Teams – Achievement Divisions หรือ STAD) หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือที่ Slavin (1995: 4) จากมหาวิทยาลัยจอห์นฮอบกินส์ได้พัฒนาขึ้นโดยมีลักษณะสำคัญคือ มีการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คน แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนชายและหญิงที่มีระดับความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง กลาง ต่ำ มีอัตราส่วน 1 : 2 : 1 ตามลำดับ ก่อนเรียนบทเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนนักเรียนทุกคนจะมีคะแนนฐาน (Base score) ของตนเองซึ่งคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทดสอบในหน่วยการเรียนก่อนเริ่มบทเรียนครูเป็นผู้สอนนักเรียนทั้งชั้นแล้วจึงให้นักเรียนฝึกทักษะร่วมกันเป็นกลุ่ม สมาชิกของกลุ่มจะต้องช่วยเหลือกันเพื่อให้ทุกคนเข้าใจบทเรียนที่ครูสอน เตรียมทุกคนให้พร้อมสำหรับการทดสอบ หลังจากเรียนจบบทเรียนในแต่ละครั้ง นักเรียนจะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคลแล้วนำคะแนนการทดสอบมาเทียบกับคะแนนฐานของแต่ละคนเพื่อคิดเป็นคะแนนพัฒนา คะแนนของแต่ละคนจะส่งผลต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มและรางวัลที่ได้รับคะแนนของสมาชิกที่ทำให้แก่กลุ่มได้มาจากคะแนนพัฒนาของแต่ละคน

3. การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self - Efficacy) หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก โดยสามารถประเมินได้ว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จเพียงใดในแต่ละสถานการณ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการเลือกกระทำ ความพยายาม และความอดทนต่อความยากลำบาก เพื่อให้การกระทำนั้นประสบผลสำเร็จ และยังสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

การรับรู้ความสามารถของตนเองในงานวิจัยนี้ หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เกิดจากการได้รับการสอนและฝึกฝนในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งที่มีการกำหนดเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้ หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ เพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนในระดับประถมศึกษา

2. นำความรู้เกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา

3. เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน พัฒนาทักษะทางสังคม สร้างแรงจูงใจในการเรียน และเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน

4. เป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า และทำการวิจัยต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งจะนำเสนอโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 การเรียนแบบร่วมมือ

1.1 ความเป็นมาของการเรียนแบบร่วมมือ
1.2 ความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ
1.3 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ
1.4 ประเภทของการเรียนแบบร่วมมือ
1.5 ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ
1.6 ลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือ
1.7 ความแตกต่างของการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม
1.8 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ
1.9 ขั้นตอนและลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์
1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์

ตอนที่ 2 การรับรู้ความสามารถของตนเอง

2.1 ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2.2 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2.3 แหล่งของการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2.4 มิติของการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2.5 ผลของการรับรู้ความสามารถที่มีต่อตนเอง
2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและการแสดงพฤติกรรม
2.7 การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2.8 พฤติกรรมของบุคคลผู้รับรู้ความสามารถของตนเอง
2.9 พัฒนาการและบทบาทของการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2.10 กระบวนการกระตุ้นการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2.11 กระบวนการทางปัญญาของข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2.12 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับการเรียนภาษาที่สอง
2.13 งานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ตอนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3.2 ความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3.3 วิธีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3.5 ประเภทของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 1 การเรียนแบบร่วมมือ

1.1 ความเป็นมาของการเรียนแบบร่วมมือ

Carolyn (1992 อ้างถึงใน ขวัญหทัย สมัครคุณ, 2541: 29-30) ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการเรียนแบบร่วมมือว่ามีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานซึ่งมีการบันทึกไว้ในคัมภีร์โบราณของศาสนายิวในศตวรรษแรก ในศตวรรษที่ 18 ได้มีการพัฒนาโรงเรียนที่ใช้การเรียนแบบร่วมมือขึ้นที่ประเทศอังกฤษ โดย Josept Lancaster และ Andrew Bell ในปี ค.ศ. 1806 ได้มีการก่อตั้งโรงเรียน Lancantrain ขึ้นในเมืองนิวยอร์ค ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เน้นการร่วมมือกันในการเรียน นอกจากนี้ Colonel Francis Parker ผู้อำนวยการโรงเรียนในชุมชนตำบล Quincy เมือง Massachusetts ได้ตั้งโรงเรียนที่ใช้การเรียนแบบร่วมมือขึ้น ในปี ค.ศ. 1875-1880 ต่อมาในปี ค.ศ. 1916 John Dewey แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโกได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการศึกษาและประชาธิปไตยโดยเสนอแนวคิดในการจัดการศึกษาที่เน้นห้องเรียนเป็นเสมือนกระจกที่สะท้อนสังคม การจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งที่นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ John Dewey เสนอให้มีการจัดบรรยากาศในการเรียนและกระบวนการเรียนให้สอดคล้องกับลักษณะของสังคมที่เป็นจริงโดยวิธีปฏิบัติการแบบประชาธิปไตยและใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นแนวทางในการศึกษาหาความรู้ จากแนวคิดของ John Dewey ทำให้เกิดการจัดชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยที่ใช้การแก้ปัญหาโดยนักเรียนในกลุ่มช่วยกันค้นหาคำตอบด้วยตนเอง งานของ John Dewey จึงเหมือนเป็นการเปิดศตวรรษใหม่ของการศึกษาในสหรัฐอเมริกาอันเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการพัฒนาวิธีการเรียนแบบร่วมมือตั้งแต่ปี ค.ศ.1960 เป็นต้นมา จากนั้นได้มีนักการศึกษาจำนวนมากที่ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาและคิดค้นวิธีเรียนแบบร่วมมือแบบต่าง ๆ ขึ้นโดยคำนึงถึงโครงสร้างทางสังคมในห้องเรียน ความแตกต่างของเชื้อชาติ ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการร่วมมือกันเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน

ความเป็นมาของการเรียนแบบร่วมมือดังกล่าวข้างต้นนั้นจะเห็นว่า ในต่างประเทศได้มีการใช้วิธีการเรียนแบบนี้มาเป็นเวลานานแล้ว แต่ในประเทศไทยเพิ่งจะมีการกล่าวถึงกันและยัง

ไม่มีการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเท่าใดนักจึงดูเหมือนว่าเป็นวิธีเรียนแบบใหม่ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ก็ได้มีการทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือขึ้นทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจากผลการวิจัยก็พบว่า วิธีเรียนแบบนี้สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการเรียนที่ดีของผู้เรียนได้

1.2 ความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ

พนมพร เผ่าเจริญ (2542: 225-226) กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นการสอนที่นักการศึกษาในปัจจุบันสนใจและสนับสนุนเพราะเป็นการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยเตรียม นักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข การสอนแบบนี้เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการเรียนร่วมกันทุกคน

การเรียนแบบร่วมมือ มีผลดีแก่ผู้เรียนหลายประการ คือ ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิด เจตคติที่ดีต่อการเรียน สมรรถภาพในการทำงานร่วมกัน สุขภาพจิตที่ดีและทักษะทางสังคม

การสอนที่ดีควรเป็นการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคม อันมีผลทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขในยุคนี้ ซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัฒน์ สภาพการดำรงชีวิตของคนในสังคมเต็มไปด้วยการแข่งขัน มีการเอารัดเอาเปรียบ จึงควรมีการสอนที่ลดการเรียนแบบแข่งขัน และการเรียนตามลำพัง ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมการสอนได้เสนอแนะว่า ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้เรียนแบบร่วมมือ ประมาณร้อยละ 50-60 และเรียนโดยการแข่งขันและเรียนด้วยตนเอง ร้อยละ 40-50 ไม่ควรใช้วิธีใดวิธีหนึ่งเพียงวิธีเดียว แต่ควรใช้หลาย ๆ วิธีผสมผสานกัน

การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนที่ดีวิธีหนึ่ง ที่ควรจะได้มีการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยของเรา เนื่องจากคนในสังคมไทยเรานั้นดำรงชีวิตอยู่แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน หากมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริงให้แก่เด็ก น่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

นักจิตวิทยาการศึกษาและนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

Johnson and Johnson (1987: 12) ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยจัดนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละประมาณ 3-5 คน โดยในแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกทั้งเพศชายและหญิง ที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน สมาชิกจะต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มร่วมกัน

Artzt and Newman (1990: 448) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการเรียนที่นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีการแก้ปัญหาร่วมกัน เพื่อเป้าหมาย

เดียวกัน ทุกคนต้องตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่จะทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ทุกคนต้องร่วมมือกัน มีการอภิปราย พูดคุย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้ทุกคนประสบผลสำเร็จร่วมกัน

Slavin (1995: 4) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 4 คน สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน จะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งต่อตนเองและต่อเพื่อน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกันเพื่อให้ทุกคนประสบผลสำเร็จร่วมกัน

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2536: 3) ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า หมายถึง วิธีการเรียนที่ครูจัดนักเรียนให้เป็นกลุ่ม ๆ ละประมาณ 5-7 คน ในระดับประถมศึกษา นักเรียนทุกคนช่วยเหลือกันในการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2537 อ้างถึงใน นาฏยา ปั้นอยู่, 2543: 14) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นวิธีการสอนที่มุ่งให้นักเรียนร่วมมือในการเรียนซึ่งมีวิธีการดังนี้

1) ครูสอนบทเรียน

2) นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4 คน ทำงานร่วมกันตามที่ครูกำหนด มีการเปรียบเทียบคำตอบ ซักถามตรวจงานกัน

3) ครูแนะนำให้คนเก่งในกลุ่มอธิบายแบบฝึกหัดให้เพื่อน

4) เมื่อครูสอนจบบทเรียนให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบสั้น ๆ ด้วยตนเอง

5) ครูตรวจผลการสอบ หาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม

6) นักเรียนคนใดทำได้ดีขึ้น ครูจะชมเชย และกลุ่มใดที่ทำได้ดีขึ้นก็ได้รับคำชมเชย

สุมณฑา พรหมบุญ และ อรพรรณ พรสีมา (2540: 30-31) ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า เป็นวิธีการเรียนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกแต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน สมาชิกแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองพร้อม ๆ กับการดูแลเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มคือความสำเร็จของทุกคน

พนมพร เผ่าเจริญ (2542: 226) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่ครูจะทำการแนะนำนักเรียนให้ทำงานร่วมกันได้ (Work Together) จนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการเรียนร่วมกันทุกคนเป็นการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย มีสมาชิกในแต่ละกลุ่มเท่ากัน สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ช่วยกัน

กำหนดวิธีการเอกสาร สื่อการเรียนการสอนและการประเมินผลที่เป็นระบบ สมาชิกจะทำงานด้วยการ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้การเรียนบรรลุเป้าหมาย

การเรียนแบบร่วมมือตามความหมายที่กล่าวมาข้างต้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จัด นักเรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ขนาดของกลุ่มมีจำนวนสมาชิกตั้งแต่ 3-7 คน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี การปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ภายในกลุ่ม โดยที่สมาชิกในกลุ่มจะต้องประกอบด้วย นักเรียนทั้งชายและหญิง สมาชิกที่มีความสามารถต่างกัน จะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อเพื่อนในการช่วยเหลือกัน เพื่อให้สมาชิกคนอื่นในกลุ่มเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เป็นวิธีการเรียนที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของสมาชิกทุกคน

1.4 ประเภทของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยอาศัยหลักการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มต้องทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ วิธีการเรียนแบบร่วมมือนี้ได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ซึ่ง Slavin (1995 : 4-11) ได้พัฒนารูปแบบของการเรียนที่น่าสนใจไว้หลายรูปแบบ และที่ได้รับความนิยมใช้กันโดยทั่วไปในปัจจุบันมีดังนี้

1) วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ (Student Teams-Achievement Divisions หรือ STAD) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูเป็นผู้จัดกลุ่ม นักเรียนให้เป็นกลุ่มย่อย ประมาณกลุ่มละ 4 คน ที่มีระดับความสามารถต่างกัน คือ สูง ปานกลาง และต่ำ ในอัตราส่วน เป็น 1:2:1 ตามลำดับ นักเรียนทุกคนจะมีฐานคะแนน (Base score) ของแต่ละคน โดยครูจะสอนบทเรียนให้ทั้งชั้นและกำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำงานกลุ่มตามที่ครูกำหนด สมาชิกมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการอภิปรายซักถาม ตรวจสอบซึ่งกัน และกัน จากนั้นจะมีการทดสอบเป็นรายบุคคลแต่สมาชิกจะช่วยเหลือเพื่อนในขณะทดสอบไม่ได้ จากนั้นครูนำคะแนนพัฒนาการ (คะแนนที่ดีกว่าเดิมในการสอบครั้งก่อน) ของแต่ละคนมารวมกันคิดเป็นคะแนนของกลุ่มและมีการให้รางวัลสำหรับกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยถึงเกณฑ์ตามที่กำหนด

2) วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (Teams - Games – Tournament หรือ TGT) วิธีนี้มีลักษณะคล้ายการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD แต่ต่างกันตรงที่มีการใช้เกมเป็นการทดสอบตอบปัญหา โดยสมาชิกทุกคนจะต้องช่วยกัน และเตรียมตัวเพื่อแข่งขันเกมที่ครูกำหนด การจัดกลุ่มนักเรียนจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละ 4 คน ที่มีระดับความสามารถต่างกัน คือ สูง ปานกลาง และต่ำ ในอัตราส่วน 1:2:1 ตามลำดับ เช่นเดียวกับเทคนิค STAD ครูกำหนดบทเรียนและการทำงานของกลุ่มไว้แล้วโดยครูจะทำการสอนบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นก่อนแล้วจึงให้ทำงานกลุ่มตามที่กำหนด นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน เด็กเก่งช่วยดูแลและตรวจงานของเพื่อนให้ถูกต้องก่อนนำส่งครู แล้วมีการจัดกลุ่มใหม่ เป็นกลุ่มแข่งขันโดยให้นักเรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกันมาแข่งกัน ซึ่งจะมีการจัดกลุ่มใหม่ทุกสัปดาห์ โดยพิจารณาจากความสามารถของแต่ละบุคคล คะแนนของกลุ่มจะได้จากคะแนนของสมาชิกที่เข้าแข่งขันร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ รวมกันแล้วจัดให้มีการให้รางวัลกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3) วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการต่อบทเรียน (Jigsaw II) เป็นเทคนิคที่พัฒนามาจากเทคนิคการต่อบทเรียนของ Aronson and other (อ้างถึงใน นาฏยา ปั้นอยู่, 2543 : 27) นักเรียนทำงานในกลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิก 4 คน เช่นเดียวกับเทคนิค STAD และ TGT สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มได้รับบทเรียนที่ต่างกัน แยกกันไปศึกษาโดยจับกลุ่มหัวข้อเดียวกันกับสมาชิกของกลุ่มอื่นจนเข้าใจ แล้วจึงกลับมาถ่ายทอดให้แก่สมาชิกในกลุ่มเดียวกันฟังในหัวข้อที่ตนได้รับมอบหมาย จากนั้นครูจะทำการทดสอบแล้วนำคะแนนที่ได้ของสมาชิกแต่ละคนมารวมกันคิดเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม

4) วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนเป็นกลุ่มที่ช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams Assisted Individualization หรือ TAI) เทคนิคนี้มีการจัดกลุ่มนักเรียนในลักษณะเดียวกันกับเทคนิค STAD และ TGT แต่รวมเอาการเรียนแบบร่วมมือและการสอนเป็นรายบุคคลเข้าด้วยกัน เทคนิคนี้เหมาะสำหรับวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 มีการทดสอบเพื่อจัดระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน สมาชิกในกลุ่มจะศึกษาบทเรียนที่แตกต่างกัน และให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มช่วยกันตรวจสอบการตอบคำถามในบทเรียนจนเข้าใจ ถ้ายังไม่เข้าใจ ครูจะให้ความช่วยเหลือโดยการอธิบายจนนักเรียนเข้าใจตรงกัน เมื่อมีการทดสอบสมาชิกในกลุ่มจะช่วยเหลือเพื่อนไม่ได้ และมีการตรวจให้คะแนนโดยเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน ในแต่ละสัปดาห์ครูจะรวมบทเรียนที่นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มเรียนจนสำเร็จ และมีการให้รางวัลแก่กลุ่มที่สามารถทำคะแนนเพิ่มหรือมีพัฒนาการตามเกณฑ์ที่ครูกำหนด

5) วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคบูรณาการการอ่าน และการเขียน (Cooperative Integrated Reading and Composition หรือ CIRC) การเรียนแบบร่วมมือแบบ CIRC นี้ เป็นเทคนิคที่ใช้สำหรับการสอนการอ่านและการเขียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายและระดับที่สูงกว่า โดยจัดนักเรียนเป็นกลุ่มทางการอ่าน 2-3 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 8-15 คน เป็นกลุ่มเก่งที่มีความสามารถในการอ่านสูง และกลุ่มอ่อนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ครูทำการสอนแยกทีละกลุ่ม ในขณะที่ครูสอนกลุ่มหนึ่ง กลุ่มที่เหลือก็ช่วยเหลือกันทำงานในส่วนที่ครู มอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบ ในการทำงานกลุ่มจะทำให้นักเรียนเกิดทักษะ มีความเข้าใจและรู้ถึงความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และต้องมีการวางแผนในการเขียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้ การเรียนโดยใช้เทคนิค CIRC นี้ จะเริ่มจากครูสอนบทเรียน นักเรียนทำงานกลุ่ม กลุ่มประเมินความพร้อมและการทดสอบ นักเรียนจะไม่ได้รับการทดสอบจนกว่าเพื่อนสมาชิกในกลุ่มจะตัดสินว่าทุกคนมีความพร้อมที่จะทดสอบได้ จากนั้นจะมีการให้รางวัลแก่กลุ่มที่สามารถทำคะแนนได้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

6) วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการร่วมกลุ่ม (Co – op – Co - op) เป็นการเรียนที่มีลำดับขั้น 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอภิปรายร่วมกันทั้งชั้น (Student-Centered Class Discussion) เป็นขั้นที่นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองสนใจ มีการอธิปรายเพื่อให้ เข้าใจตรงกันและมีการจดบันทึกในประเด็นที่อภิปรายกัน

ขั้นที่ 2 การเลือกสมาชิกและการสร้างกลุ่ม (Selection of Student Learning Teams and Team Building) ในขั้นนี้เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 การเลือกหัวข้อที่จะศึกษา (Team Topic Selection) โดยที่สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความเห็นตรงกัน เป็นเรื่องที่ทุกคนสนใจร่วมกัน

ขั้นที่ 4 การกำหนดหัวข้อย่อย (Minitopic Selection) เพื่อแบ่งให้สมาชิกแต่ละคนนำไปศึกษาค้นคว้าต่อไป

ขั้นที่ 5 การเตรียมหัวข้อย่อย (Minitopic Preparation) ในขั้นนี้สมาชิกแต่ละคนต้องรับผิดชอบในหัวข้อที่ตนได้รับมอบหมาย เพื่อเป็นผลงานของกลุ่ม

ขั้นที่ 6 การนำเสนอหัวข้อย่อยภายในกลุ่ม (Minitopic Presentation) ขั้นนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลที่สมาชิกแต่ละคนได้ทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมมา ต่อสมาชิกในกลุ่ม เพื่ออภิปรายและจดบันทึกประเด็นที่สำคัญ

ขั้นที่ 7 การเตรียมการนำเสนอรายงานของกลุ่ม (Preparation of Team Presentation) ในขั้นนี้สมาชิกในกลุ่มต้องร่วมกันสังเคราะห์หัวข้อย่อยที่ไปศึกษาและมีการอภิปรายเพื่อนำเสนอเป็นผลงานของกลุ่ม โดยจะใช้การนำเสนอรูปแบบใดก็ได้

ขั้นที่ 8 การนำเสนอรายงานกลุ่ม (Team Presentation) ในการนำเสนอรายงานกลุ่มนี้ แต่ละกลุ่มจะต้องมีการควบคุมเวลาที่ใช้ในการนำเสนอเพื่อไม่ให้ใช้เวลามากเกินไป

ขั้นที่ 9 การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลการนำเสนอรายงานโดยนักเรียนทั้งชั้นและสมาชิกภายในกลุ่มของตนเอง และครูจะทำการประเมินในส่วนที่เป็นหัวข้อย่อยที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ

การเรียนแบบร่วมมือมีการพัฒนาเพื่อให้เหมาะกับการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ โดยที่แต่ละเทคนิคก็มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไป ซึ่งครูผู้สอนจะเลือกนำเทคนิคใดไปใช้นั้นควรต้อง เลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน สภาพห้องเรียน ตลอดจนเนื้อหาวิชาที่สอนเพื่อให้ กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด ในการวิจัยครั้งนี้ เลือกใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ เนื่องจาก สลาวิน (Slavin, 1995: 5-6) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์นั้นสามารถใช้ได้กับทุกวิชาทุกระดับชั้น ตั้งแต่เกรด 2 จนถึงระดับมหาวิทยาลัย และเหมาะสมที่สุดสำหรับการสอนที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนและมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว เช่น การคำนวณทางคณิตศาสตร์ การใช้ภาษาเป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาประเภทของการเรียนแบบร่วมมือพบว่าสามารถนำเทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มาใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้ เพราะนำมาใช้ในวิชาภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (เกรด 5)

1.5 ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีการเรียนวิธีหนึ่งที่มีนักการศึกษาหลายท่าน สนับสนุนให้นำมาใช้ในโรงเรียน เนื่องจากเป็นวิธีเรียนที่มีประโยชน์ ดังต่อไปนี้

Arends (1994: 345-346) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือว่าสามารถช่วยพัฒนา นักเรียนในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มมีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน คนที่เข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็สามารถช่วยเหลือคนที่ยังไม่เข้าใจในการเรียนเรื่องนั้นได้ คนที่อธิบายให้เพื่อนฟังก็จะเข้าใจในเรื่องที่ตนอธิบายได้ดีมาก ยิ่งขึ้น และคนที่ได้รับการช่วยเหลือก็จะเข้าใจในสิ่งที่เพื่อนอธิบายได้ง่ายขึ้น เพราะเป็นการใช้ภาษาที่เป็นของผู้เรียนเอง นักเรียนจะกล้าพูด กล้าซักถามเพื่อน และสนใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น เพราะถือว่ามีส่วนร่วมในความสำเร็จของกลุ่ม

2) ด้านการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Improved Race Relation) การที่บุคคลได้ทำงานร่วมกันจะทำให้คนนั้นมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพราะบุคคลได้เรียนรู้การยอมรับ การรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เข้าใจและเห็นใจบุคคลในกลุ่ม และเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จก็จะรู้สึกยินดีร่วมกันซึ่งส่งผลให้การแบ่งแยกลดน้อยลงไปและมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นมากขึ้นเมื่อออกไปอยู่ในสังคม

3) ด้านการฝึกทักษะในการแก้ปัญหา (Comparative Problem – Solving Skills) ด้านนี้นับว่าสำคัญที่สุดที่เป็นผลจากการเรียนแบบร่วมมือ เพราะนักเรียนได้เรียนรู้การแก้ปัญหาร่วมกัน เป็นทักษะที่นักเรียนสามารถนำไปใช้เมื่อออกไปทำงานในสังคมกลุ่มใหญ่ ที่ต้องมีการ พึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งถือว่าเป็นการติดต่อสื่อสารที่มีความสำคัญมากกว่าสิ่งใดทั้งหมด

สุมณฑา พรหมบุญ และ อรพรรณ พรสีมา (2540: 28-29) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1) ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

2) ช่วยเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะเผชิญกับชีวิตจริง เพราะลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติ ได้ทำ กิจกรรมกลุ่ม ได้ฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ ทักษะการบริหาร การจัดการ การเป็นผู้นำผู้ตาม และที่สำคัญ เป็นการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตจริงของนักเรียนมากที่สุดวิธีหนึ่ง

3) ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตย ฝึกการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ต่อครู ต่อสถานศึกษา และต่อสังคม

4) ช่วยลดปัญหาทางวินัยในชั้นเรียน เพราะนักเรียนทุกคนจะได้ฝึกฝนจนกระทั่งเกิดวินัยในตนเอง นักเรียนแต่ละคนจะได้รับการยอมรับจากครู จากเพื่อน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่าง ๆ ทำให้เกิดการยอมรับตนเอง เกิดความสุขในการอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ ปัญหาทางวินัยจึงลดน้อยลงและหมดไปในที่สุด

5) ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยของนักเรียนทั้งชั้นสูงขึ้น การช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อนทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น

การเรียนแบบร่วมมือ มีประโยชน์ต่อผู้เรียนหลายประการ สรุปได้ดังนี้คือ ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จริงจากการที่ได้ลงมือปฏิบัติ ได้ลงมือทำ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเอง มีความภูมิใจในตนเอง ช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน เกิดการยอมรับตนเอง ช่วยพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ ทักษะทางสังคม และทักษะในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอีกด้วย

1.6 ลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือ ตามทัศนะของนักจิตวิทยาการศึกษาและนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน มีลักษณะดังต่อไปนี้

Wheeler and Ryan (1990: 402-407) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือไว้ดังนี้ คือ

1) การจัดกลุ่มและจัดการเรียนการสอน

(1) ขนาดของกลุ่ม กลุ่มหนึ่งประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 3-5 คน ที่มีความ แตกต่างกันทั้งด้านความสามารถ เพศ หรือฐานะทางสังคม เป็นต้น

(2) ระยะเวลาในการร่วมกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีระยะเวลาในการทำงานร่วมกันประมาณ 2 สัปดาห์ หรือเรียนจบบทหนึ่ง ๆ ซึ่งการเปลี่ยนกลุ่มสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเขียนรายละเอียดลงบนแผ่นกระดาษ การใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ การจัดกระเป๋าผนังในลักษณะต่าง ๆ เป็นต้น

(3) งานและบทบาทในแต่ละบทบาท สมาชิกควรจะได้เรียนรู้บทบาทสำคัญที่ จำเป็นต้องใช้ในการทำงานกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย

(3.1) ผู้ชี้แนะ (Facilitator) เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก เป็นบทบาทของผู้นำกลุ่มในการร่วมกันแก้ปัญหาหรือร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย

(3.2) ผู้บันทึก (Recorder) เป็นผู้บันทึก ผู้รายงานของกลุ่ม บันทึกและ รายงานในสิ่งที่สมาชิกได้อภิปรายหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

(3.3) ผู้ควบคุมเวลา (Timer) ในการทำงานต้องมีผู้คอยควบคุมเวลาว่างานแต่ละชิ้นขั้นตอนใดต้องใช้เวลาเท่าไร

(3.4) ผู้จัดอุปกรณ์ (Materials) อุปกรณ์ในการเรียนแต่ละชั่วโมงต้องมี ผู้รับผิดชอบเมื่อได้รับจากครูผู้สอน

(3.5) ผู้กระตุ้น (Encourager) เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือให้คำอธิบายเพิ่มเติมแก่เพื่อนสมาชิก

(4) ขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือในแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน โดยใช้เวลาเรียนแต่ละครั้งประมาณ 50-60 นาที ดังนี้

(4.1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction) ใช้เวลาประมาณ 8-15 นาที เพื่อ ทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว และทบทวนในเรื่องบทบาทการทำงาน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลว่าไม่มีใครสามารถทำได้ทุกอย่าง จึงต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

(4.2) ขั้นทำงานกลุ่ม (Group work) ใช้เวลาประมาณ 25-30 นาที มีการแจกอุปกรณ์การเรียน งานที่จะให้นักเรียนทำแต่ละครั้งควรเป็นเรื่องที่น่าสนใจ สมาชิกของแต่ละกลุ่มทำงานตามบทบาทที่ได้รับ ร่วมกันทำงานและอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

(4.3) ขั้นระดมสมอง (Wrap up / pull idea together) ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที ขั้นนี้เป็นการนำเสนอผลงานหรือแนวคิดร่วมกันทั้งห้อง โดยให้แต่ละกลุ่มได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเรียน

2) บทบาทของครูผู้สอน

(1) บทบาททางตรง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องของบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบการฝึกทักษะทางสังคมเพื่อให้งานกลุ่มมีประสิทธิภาพ ติดตามดูพฤติกรรมของนักเรียนในแต่ละกลุ่มว่าอยู่ในบทบาทที่ถูกต้องเหมาะสมเพียงใด ตลอดจนให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ นักเรียนไม่ได้อภิปราย ซึ่งเป็นเรื่องหรือจุด

มุ่งหมายที่กำหนดไว้ในการสอนแต่ละครั้ง รวมทั้งเก็บ ผลงานของนักเรียนมาศึกษาปัญหา ข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขในชั่วโมงต่อไป

(2) บทบาททางอ้อม คือ ครูคอยติดตามสังเกตการทำงานของแต่ละกลุ่ม คอยให้คำแนะนำเมื่อเด็กมีปัญหา และพยายามให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำงาน คอยให้กำลังใจและให้คำชมเชยเมื่อนักเรียนสามารถทำงานได้ประสบผลสำเร็จ

3) การประเมินผล ประเมินผลจากวิธีการดังต่อไปนี้

(1) การเสนอผลงานของนักเรียน

(2) การทดสอบ

(3) การสังเกตการทำงานของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

(4) การเสนอความคิดเห็นของนักเรียนในขั้นระดมสมอง

Johnson and Johnson (1991: 55-59) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1) สมาชิกมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน ทุกคนทำงานเพื่อเป้าหมายเดียวกัน ผลงานของแต่ละคนก็คือผลงานของกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนต้องยอมรับว่าผลงานของคนอื่นมีความสำคัญต่อตนเองและต่อกลุ่ม ดังนั้น ความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มจึงเป็นแบบพึ่งพาอาศัยกันและกันในทางบวก (Positive Interdependence)

2) สมาชิกในกลุ่มมีการปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง (Face to Face Promotive Interaction) การเรียนแบบร่วมมือเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด การอธิบายให้เพื่อนได้เกิดการเรียนรู้ การรับฟังเหตุผลของสมาชิกภายในกลุ่ม โดยที่การปฏิสัมพันธ์โดยตรงของสมาชิกนั้นจะก่อให้เกิดกระบวนการคิด มีการช่วยเหลือสนับสนุนกัน ได้รับข้อมูลย้อนกลับจากสมาชิก และยังช่วยส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนอันเนื่องมาจากสมาชิกจะคอยให้กำลังใจต่อกันและกันในการทำงานอีกด้วย

3) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability and Personal Responsibility) จากหลักการที่ว่าสิ่งที่ผู้เรียนทำร่วมกันเป็นกลุ่มจะทำให้สามารถทำได้ด้วยตนเองในวันข้างหน้า การเรียนแบบร่วมมือจึงมีการกำหนดบทบาท ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนเพื่อให้สมาชิกคนอื่น ๆ เชื่อมั่นว่าความสำเร็จของกลุ่มนั้นขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของแต่ละคน หากสมาชิกคนใดคนหนึ่งขาดความรับผิดชอบ กลุ่มก็จะประสบความล้มเหลวตามไปด้วย ดังนั้นสมาชิกแต่ละคนจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต้องคอยดูแล กระตุ้นเพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ ให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์

4) ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small Group Skills) ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อยนั้นเป็นสิ่งสำคัญของการเรียน

แบบร่วมมือ เนื่องจากเป็นการเรียนที่สมาชิกต้องมีการปฏิสัมพันธ์ พึ่งพาอาศัยกัน จำเป็นจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

5) กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) การเรียนแบบร่วมมือต้องใช้กระบวนการกลุ่ม เนื่องจากต้องมีการอภิปรายถึงการทำงานของกลุ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ของสมาชิกอย่างชัดเจน และต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้ทักษะทางสังคมและมนุษยสัมพันธ์อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกแต่ละคนทำงานได้ดี นอกจากนี้ยังมีการอธิบาย ให้ข้อมูลย้อนกลับถึงการกระทำของสมาชิกเพื่อให้ได้ทราบว่า สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ต่อความสำเร็จของกลุ่ม สิ่งใดควรต้องปรับปรุง แก้ไข หรือควรดำเนินการต่อไป

Arends (1994: 344) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของการเรียนแบบร่วมมือว่า มีลักษณะดังต่อไปนี้

1) นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาในบทเรียน

2) สมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มประกอบไปด้วยบุคคลที่มีระดับความสามารถแตกต่างกัน ได้แก่ บุคคลที่มีระดับความสามารถทางการเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ

3) สมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกันใน เพศ และวัฒนธรรม

4) ระบบรางวัลเป็นการให้ทั้งกลุ่ม ไม่ให้เป็นรายบุคคล

Kagan (1994 อ้างถึงใน ขวัญหทัย สมัครคุณ, 2541: 33-34) ได้อธิบายลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือโดยมีแนวคิดสำคัญ 6 ประการ คือ

1) เป็นกลุ่ม / ทีม (Group / Team) หมายถึง การจัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มขนาดเล็กประมาณ 2-6 คน ซึ่งสมาชิกในกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกันคละกัน ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมที่สุดคือ 4 คน ที่จะเปิดโอกาสให้ทุกคนในกลุ่มได้ร่วมมืออย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งสามารถแบ่งงานให้ทำเป็นคู่ได้สะดวก

2) มีความเต็มใจ (Willing) หมายถึง สมาชิกในกลุ่มมีความเต็มใจที่จะร่วมมือกันในการเรียนและการทำงานเป็นกลุ่มแบบรวมกัน มีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน โดยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีการยอมรับกันและกันเพื่อให้งานสำเร็จด้วยดี

3) มีการจัดการ (Management) หมายถึง การจัดการเพื่อให้การทำงานกลุ่มแบบร่วมมือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องกำหนดสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างกฎของห้อง การจัดที่นั่งของกลุ่ม มีการกำหนดบทบาทของสมาชิกไว้ล่วงหน้า มีการให้สัญญาณเงียบที่ครูส่งให้ผู้เรียนแล้วผู้เรียนทำสัญญาณตามและเงียบเพื่อฟังคำสั่งต่อไป เป็นต้น

4) ทักษะทางสังคม (Social Skill) หมายถึง มีทักษะในการทำงานร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้ความช่วยเหลือกัน ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ซึ่งจะช่วยให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) มีหลักการพื้นฐาน (Basic Principles) 4 ประการ ซึ่งล้วนมีความสำคัญที่จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ คือ

(1) มีการพึ่งพาอาศัยกันและกันเชิงบวก (Positive Interdependence) การช่วยเหลือพึ่งพากันและกันเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ และเข้าใจว่าความสำเร็จของแต่ละคนคือความสำเร็จของกลุ่ม

(2) มีความรับผิดชอบเป็นรายบุคคล (Individual Accountability) ทุก ๆ คนในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการค้นคว้าการทำงาน สมาชิกทุกคนต้องเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนเหมือนกันจึงถือว่าเป็นความสำเร็จของกลุ่ม

(3) มีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน (Equal Participation) ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการค้นคว้า การทำงานเท่า ๆ กัน ทำโดยกำหนดบทบาทของแต่ละคน กำหนดบทบาทก่อนหลัง

(4) มีปฏิสัมพันธ์ไปพร้อม ๆ กัน (Simultaneous Interaction) คือ นักเรียนทุกคนในกลุ่มจะทำงาน คิด อ่าน ฟัง ฯลฯ ไปพร้อม ๆ กัน

6) มีเทคนิคหรือรูปแบบการจัดกิจกรรม (Structure) รูปแบบการจัดกิจกรรมหรือเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือเป็นสิ่งที่ใช้เป็นคำสั่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งเทคนิคต่าง ๆ จะต้องเลือกใช้ให้ตรงกับเป้าหมายที่ต้องการ เพราะแต่ละเทคนิคมีความเหมาะสมกับเป้าหมายที่ แตกต่างกัน

Slavin (1995: 12-13) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1) เป้าหมายกลุ่ม (Group Goals) การเรียนแบบร่วมมือผู้เรียนจะมีเป้าหมายร่วมกัน ยอมรับผลงานของกลุ่ม อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของสมาชิกทุกคน

2) การรับผิดชอบเป็นรายบุคคล (Individual Accountability) หมายถึง สมาชิกของกลุ่มต้องรับผิดชอบในงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย เนื่องจากความสำเร็จของกลุ่มต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของสมาชิกแต่ละคน

3) การมีโอกาสในความสำเร็จเท่าเทียมกัน (Equal Opportunities for Success) คือการที่สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนมีโอกาสที่จะทำคะแนนให้กับกลุ่มได้เท่าเทียมกัน เพื่อให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ

4) การแข่งขันกันระหว่างกลุ่ม (Team Competition) การเรียนแบบร่วมมือจะมีการแข่งขันระหว่างกลุ่ม อันเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นแก่สมาชิกในแต่ละกลุ่ม

5) งานพิเศษ (Task Specialization) หมายถึง การแบ่งงานกันทำ โดยสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มต้องรับผิดชอบในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมาย

6) การปรับให้เหมาะกับความต้องการของแต่ละบุคคล (Adaptation to Individual Needs) โดยที่การเรียนแบบร่วมมือนั้น มีการดัดแปลงเทคนิควิธีการต่าง ๆ ให้เหมาะกับความต้องการของแต่ละบุคคล

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539 อ้างถึงใน นาฏยา ปิ้นอยู่, 2543: 25) ได้ให้หลักที่สำคัญของการเรียนแบบร่วมมือไว้ 5 ประการ ดังนี้

1) สมาชิกในกลุ่มมีเป้าหมายร่วมกัน มีการทำงานร่วมกัน มีการแบ่งปันวัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูลต่าง ๆ ในการทำงาน ทุกคนมีบทบาทหน้าที่และประสบความสำเร็จร่วมกัน

2) การปฏิสัมพันธ์มีลักษณะส่งเสริมกันและกันโดยตรง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน และมีการอธิบายความรู้ให้แก่เพื่อนในกลุ่มฟัง

3) สมาชิกมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ โดยช่วยเหลือและส่งเสริมซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่ม

4) การใช้ทักษะทางสังคมและทักษะการทำงานกลุ่ม เพื่อช่วยให้การทำงานกลุ่ม ประสบความสำเร็จ

5) สมาชิกทำงานกลุ่มอย่างมีขั้นตอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อช่วยให้การทำงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สมพงษ์ สิงหะพล (2541: 41) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1) สมาชิกในกลุ่มทำงานรับผิดชอบร่วมกัน สนใจการทำงานของตนเองเท่า ๆ กับการ ทำงานของกลุ่ม ผลงานที่เกิดขึ้นจากการทำงานจะออกมาในลักษณะงานกลุ่ม กลุ่มจะได้รับรางวัลระดับใด ต้องเรียนให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2) ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ของทุกคน ซึ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนต้อง รับผิดชอบการเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือกันในการทำงานต่าง ๆ ในกลุ่มของตนเอง

3) ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสเท่าเทียมกันในการประสบความสำเร็จ หมายความว่า นักเรียนในกลุ่มสามารถช่วยทีมของตนได้ โดยพัฒนาการเรียนของตนให้ดีขึ้นกว่าเดิมไม่ว่า นักเรียนจะเรียนเก่ง อ่อน หรือ ปานกลาง ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะทำให้ดีที่สุด

ลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือตามทัศนะของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือมีลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดนักเรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน ให้ได้มีโอกาสเรียนและทำงานร่วมกัน สมาชิกต่างมีหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อเพื่อน มีการปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยที่สมาชิกภายในกลุ่มแต่ละคนมีความเท่าเทียมกัน ในการที่จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.7 ความแตกต่างของการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม

พรรณรัศมิ์ เง่าธรรมสาร (2533: 35-36) กล่าวถึงความแตกต่างของการเรียนแบบร่วมมือ กับการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมไว้ดังนี้

1) การเรียนแบบร่วมมือ สมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ร่วมกัน สนใจการทำงานของตัวเองเท่า ๆ กับการทำงานของสมาชิกกลุ่ม ส่วนการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้น สมาชิกกลุ่มไม่มีความรับผิดชอบร่วมกัน

2) การเรียนแบบร่วมมือ สมาชิกกลุ่มแต่ละคนรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีการให้คำแนะนำ ชมเชย เสนอแนะ เกี่ยวกับการทำงานของสมาชิก ส่วนการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้นสมาชิกแต่ละคนไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบการทำงานของตัวเองเสมอไป บางครั้งก็ใส่ชื่อของตัวเองโดยที่ไม่ได้ทำงาน

3) ในการเรียนแบบร่วมมือนั้น สมาชิกกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน แต่การเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม สมาชิกมีความสามารถใกล้เคียงกัน

4) การเรียนแบบร่วมมือมีการแลกเปลี่ยนบทบาทขอบผู้นำกลุ่ม ส่วนการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้น ผู้นำกลุ่มมาจากการคัดเลือกจากสมาชิกของกลุ่ม

5) สมาชิกกลุ่มการเรียนแบบร่วมมือ มีการช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กำลังใจในการทำงานกลุ่ม ช่วยกันรับผิดชอบการเรียนของสมาชิกในกลุ่ม ส่วนการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้น สมาชิกรับผิดชอบในงานของตนเองเท่านั้น อาจแบ่งงานกันไปทำและเอาผลงานมารวมกัน

6) จุดมุ่งหมายของการเรียนแบบร่วมมือคือ การให้สมาชิกของกลุ่มทุกคนได้มีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่โดยยังคงรักษาสัมพันธภาพที่ดีต่อสมาชิกกลุ่ม ส่วนการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมจุดมุ่งหมายอยู่ที่การทำงานให้สำเร็จเท่านั้น

7) การเรียนแบบร่วมมือนั้น นักเรียนจะได้รับการสอนทักษะทางสังคม (Social Skills) แต่ในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนักเรียนไม่ได้รับการสอนทักษะนี้

8) การเรียนแบบร่วมมือนั้นครูมีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ สังเกตการทำงานของสมาชิกแต่ละกลุ่ม ส่วนครูในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม ไม่สนใจนักเรียนในขณะทำงานกลุ่ม

9) การเรียนแบบร่วมมือ ครูเป็นผู้กำหนดวิธีการในการทำงานกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้นครูไม่สนใจวิธีการดำเนินงานภายในกลุ่มผู้เรียนหรือสมาชิกกลุ่มเป็นผู้จัดการเอง

พรรณรัศมิ์ เง่าธรรมสาร (2533: 36) ได้สรุปความแตกต่างของการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมเป็นตารางไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 ความแตกต่างของการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม

การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning)	**การเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม** (Traditional Learning)
1. สมาชิกมีความรับผิดชอบร่วมกัน	1. สมาชิกไม่มีความรับผิดชอบร่วมกัน
2. สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบในงานของตนเองและของสมาชิกกลุ่ม	2. สมาชิกแต่ละคนอาจจะไม่รับผิดชอบในงานของตนเองและของสมาชิกกลุ่ม
3. สมาชิกมีความสามารถที่แตกต่างกัน	3. สมาชิกมีความสามารถใกล้เคียงกัน
4. สมาชิกผลัดเปลี่ยนกันเป็นหัวหน้า	4. สมาชิกเลือกหัวหน้า
5. สมาชิกแบ่งความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน	5. สมาชิกรับผิดชอบเฉพาะตัวเอง
6. การประเมินผลเน้นที่วิธีการและผลงาน	6. การประเมินผลเน้นผลงาน
7. มีการสอนทักษะทางสังคม	7. ไม่ได้รับการสอนทักษะทางสังคม
8. ครูสังเกตการณ์ แนะนำการทำงานกลุ่ม	8. ครูไม่สนใจการทำงานกลุ่มของนักเรียน
9. เน้นวิธีการทำงานกลุ่ม	9. ไม่เน้นวิธีการทำงานกลุ่ม

การเรียนแบบร่วมมือและการเรียนแบบเดิมดังกล่าวข้างต้น มีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน สรุปได้ดังนี้ คือ ด้านบทบาทของสมาชิกกลุ่ม ความรู้ความสามารถของสมาชิก จุดมุ่งหมายในการทำงานกลุ่ม การประเมินผล บทบาทของครู และลักษณะการสอนของครู การเรียนแบบเดิมนั้นมีการจัดให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มย่อยเช่นเดียวกับการเรียนแบบร่วมมือ แต่มีการจัดให้ นักเรียนทำงานกลุ่มไม่บ่อย และได้มีการจัดการ

เรียนการสอนในลักษณะนี้มานานแล้ว เพียงแต่ครูให้ความสำคัญกับบทบาทของสมาชิกกลุ่มน้อยกว่า การจัดกลุ่มมีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกันตามคำสั่งของครูเท่านั้น เมื่อแต่ละกลุ่มทำงานเสร็จ ครูก็เฉลยคำตอบบนกระดานดำแล้วให้นักเรียนตรวจพร้อมกัน การประเมินผลก็เป็นการประเมินผลรายบุคคล ถ้าพิจารณาโดย ผิวเผินแล้วจะเห็นว่าการเรียนแบบเดิมก็มีลักษณะคล้ายกับการเรียนแบบร่วมมือแต่ยังไม่มีระบบและขั้นตอนในการเรียนที่ชัดเจน จึงทำให้ความสำคัญของการทำงานกลุ่มลดน้อยลง หากครูมีการศึกษาและกำหนดขั้นตอนในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมมาตั้งแต่ในอดีต การจัดการเรียนการสอนของไทยคงจะมีวิธีการเรียนแบบร่วมมือมาเป็นเวลานานเช่นเดียวกับในต่างประเทศ

1.8 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือ มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ คือ

1) ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant conditioning Theory) ของ B.F. Skinner

Skinner (1981 cited in Skinner and Epstein, 1982: 1) กล่าวว่าทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม พฤติกรรมที่เกิดขึ้น (Emitted) ของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงไปเมื่อได้รับผลกรรม (Consequences) ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมนั้น Skinner ให้ความสนใจกับผลกรรม 2 ประเภท ได้แก่ ผลกรรมที่เป็นตัวเสริมแรง (Reinforcer) ที่ทำให้พฤติกรรมที่กระทำอยู่นั้นมีอัตราการกระทำเพิ่มมากขึ้นและผลกรรมที่เป็นตัวลงโทษ (Punisher) ที่ทำให้พฤติกรรมที่บุคคลกระทำอยู่นั้นยุติลง

Schunk (2000: 51-52) กล่าวว่า Skinner ให้ความหมายของการเสริมแรง (Reinforcement) ไว้ว่าหมายถึง การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มขึ้นหรือคงที่อันเป็นผลเนื่องมาจากการได้รับผลกรรมที่เป็นตัวเสริมแรงภายหลังจากที่แสดงพฤติกรรมนั้น Skinner แบ่งการเสริมแรงออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) การเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement) หมายถึง การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มขึ้นหรือคงที่ อันเป็นผลเนื่องมาจากได้รับผลกรรมบางอย่างภายหลังจากที่ได้แสดงพฤติกรรมนั้น สิ่งที่บุคคลได้รับภายหลังการแสดงพฤติกรรมแล้วมีผลทำให้พฤติกรรมนั้นเกิดเพิ่มขึ้นหรือเกิดคงที่ เรียกว่า ตัวเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcer)

(2) การเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement) หมายถึง การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มขึ้นหรือคงที่ อันเป็นผลเนื่องมาจากความสามารถในการหลีกหนี (Escape) หรือหลีกเลี่ยง (Avoidance) จากสิ่งเร้าหรือสภาพการณ์ที่ไม่พึงพอใจ (Aversive Event) หรือหมายถึง การถอดถอนหรือการนำเอาสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจ (Aversive Event) ออกไป สิ่งเร้าที่นำออกไปแล้วมีผลทำให้พฤติกรรมเกิดเพิ่มขึ้นหรือคงที่ เรียกว่า ตัวเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcer)

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541: 172-174) กล่าวว่า Rimm & Masters ได้แบ่ง ตัวเสริมแรงทางบวกออกเป็น 5 ประเภท คือ

(1) ตัวเสริมแรงที่เป็นสิ่งของ (Material Reinforcers) เป็นตัวเสริมแรงที่ประกอบด้วยอาหาร ของที่เสพได้ และสิ่งของต่าง ๆ เช่น ขนม บุหรี่ ของเล่น เสื้อผ้า รถยนต์ เป็นต้น

(2) ตัวเสริมแรงทางสังคม (Social Reinforcers) แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ เป็นคำพูดและเป็นการแสดงออกทางท่าทาง ได้แก่ การชมเชย การยกย่อง การยิ้ม การเข้าใกล้ หรือการแตะตัว เป็นต้น

แรงเสริมทางสังคมถือว่าเป็นตัวเสริมแรงที่ต้องวางเงื่อนไขซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้คู่กับตัวเสริมแรงอื่น ๆ และเมื่อแรงเสริมทางสังคมนี้มีคุณสมบัติเป็นตัวเสริมแรงแล้วจะเป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพในการคงไว้ซึ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปแล้วอีกด้วย ในการใช้แรงเสริมทางสังคมให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้น ผู้ใช้จะต้องใช้ด้วยความจริงใจ

(3) ตัวเสริมแรงที่เป็นกิจกรรม (Activity Reinforcers) บางครั้งเรียกว่า หลักการของพรีแม็ค (Premack Principle) เป็นการใช้กิจกรรมที่บุคคลชอบมากที่สุดมาเสริมแรงกิจกรรมที่บุคคลชอบทำน้อยที่สุด เช่น การได้รับอนุญาตให้ไปวิ่งที่สนามหญ้า อาจใช้เสริมแรงต่อ พฤติกรรมการนั่งอยู่กับที่อย่างเงียบ ๆ ในห้องเรียนของเด็กได้ หรือการดูทีวีอาจใช้เป็นตัวเสริมแรงการทำการบ้านของเด็กได้ เป็นต้น

(4) ตัวเสริมแรงที่เป็นเบี้ยอรรถกร (Token Reinforcers) เบี้ยอรรถกรนั้นเป็นตัวเสริมแรงที่จะมีคุณค่าของการเป็นตัวเสริมแรงได้ต่อเมื่อสามารถนำไปแลกเป็นตัวเสริมแรงอื่น ๆ ได้ ตัวเสริมแรงที่นำไปแลกได้นั้นเรียกว่าตัวเสริมแรงสนับสนุน (Back-up Reinforcer) เบี้ยอรรถกรจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นถ้าสามารถนำไปแลกตัวเสริมแรงอื่น ๆ ได้มากกว่า 1 ตัวขึ้นไป เบี้ยอรรถกรนั้นมักจะอยู่ในรูปของ เงิน เบี้ย แต้ม คะแนน ดาว แสตมป์ หรือคูปอง เป็นต้น ในปัจจุบันนี้เบี้ยอรรถกรจัดได้ว่าเป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการปรับพฤติกรรมของบุคคล

(5) ตัวเสริมแรงภายใน (Covert Reinforcers) ตัวเสริมแรงภายในนี้ครอบคลุมถึงความคิด ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ความพึงพอใจ ความสุขหรือความภาคภูมิใจ เป็นต้น ซึ่งตัวเสริมแรงภายในนี้จะอธิบายได้ว่าทำไมบุคคลหลายคนจึงแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่เมื่อแสดงแล้วไม่เห็นได้รับผลตอบแทนที่เห็นอย่างเด่นชัด เช่น การทำบุญ หรือการให้เงินแก่คนขอทาน เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่าบุคคลกระทำไปเพราะเกิดความรู้สึกเป็นสุขใจที่ได้ทำ หรือบางพฤติกรรม เช่น การปีนภูเขาสูง ๆ หรือการขับรถด้วยความเร็วสูง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เสี่ยงอันตราย แต่ผู้ที่แสดงพฤติกรรมที่เสี่ยงอันตรายนั้นอาจจะรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย ถ้าทำได้สำเร็จก็จะเกิดความภูมิใจ เป็นต้น ความรู้สึกภายในดังกล่าวจัดได้ว่าเป็นตัวเสริมแรงต่อการแสดงพฤติกรรมนั้นนั่นเอง

นอกจากตัวเสริมแรงที่ Rimm & Masters ได้แบ่งไว้ดังกล่าวข้างต้น นาฏยา ปั้นอยู่ (2543: 16) กล่าวว่า Kazdin แบ่งตัวเสริมแรงทางบวกออกเป็น 6 ชนิด ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับตัวเสริมแรงทางบวกที่ Rimm & Masters ได้กล่าวไว้ 3 ชนิด คือ ตัวเสริมแรงทางสังคม ตัวเสริมแรงที่เป็นกิจกรรมและตัวเสริมแรงที่เป็นเบี้ยอรรถกร ส่วนตัวเสริมแรงที่เป็นอาหาร ของที่เสพได้และสิ่งของ นั้น Rimm & Masters กล่าวรวมกันไว้ว่าเป็นตัวเสริมแรงชนิดเดียวกัน ส่วน Kazdin กล่าวแยกกันแต่เมื่อดูในรายละเอียดแล้วพบว่ามีลักษณะเหมือนกัน นอกจากนี้มี ตัวเสริมแรงอีก 1 ชนิดที่ Kazdin ได้กล่าวไว้ แต่ Rimm & Masters ไม่ได้กล่าวถึง นั่นก็คือ การให้ข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Informative Feedback) เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลซึ่งจะทำให้บุคคลทราบว่า ตนได้กระทำพฤติกรรมเป็นไปในลักษณะใด

ในกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ มีการใช้การเสริมแรงหลายชนิดร่วมกัน เช่น การเสริมแรงทางสังคมที่นักเรียนจะได้รับจากสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน การเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม การให้ข้อมูลป้อนกลับทันทีเกี่ยวกับผลการเรียน การทำงานหรือการทดสอบย่อยในแต่ละครั้ง นอกจาก

นี้แล้วในการวิจัยครั้งนี้ยังมีการใช้ตัวเสริมแรงที่เป็น สิ่งของ ซึ่งได้แก่ ขนม โดยจะใช้เมื่อแต่ละกลุ่มทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้อีกด้วย

2) ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivational Theory)

สุรางค์ โค้วตระกูล (2541:154) กล่าวว่าทฤษฎีที่นักจิตวิทยาใช้อธิบายพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ทฤษฎีในกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) มนุษยนิยม (Humanism) และปัญญานิยม (Cognitivism) ซึ่งผู้วิจัยสรุป รายละเอียดได้ดังนี้

(1) ทฤษฎีในกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism)

โดยทั่วไปแล้วนักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยมให้ความสนใจพฤติกรรมภายนอก ไม่สนใจที่จะอธิบายเรื่องตัวแปรภายใน แต่มีนักจิตวิทยาคนหนึ่ง คือ Hull (อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541: 154-155) ได้เสนอทฤษฎีหนึ่งโดยใช้ชื่อว่าทฤษฎีลดแรงขับ (Drive Reduction Theory) เขาสร้างทฤษฎีนี้ขึ้นมาจากทฤษฎีแรงขับ (Drives) ของนักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยมโดยถือหลักของความสมดุล (Homeostasis) ที่กล่าวว่าโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์เราแสวงหาความสมดุลอยู่เสมอ หากมีสภาวะที่เกิดการขาดขึ้นจะทำให้เกิดความต้องการ (Needs) ซึ่งความต้องการนี้จะเป็นแรงขับ (Drive) ที่กระตุ้นให้เกิดการตอบสนองหรือพฤติกรรม (Response or Behavior) และทำให้มีการลดความต้องการลง (Need Reduction) ทฤษฎีนี้อธิบายพฤติกรรมด้วยแรงขับ (Drive) ซึ่งอาจจะเป็นส่วนหนึ่งของแรงจูงใจก็เป็นได้

(2) ทฤษฎีในกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism)

สุรางค์ โค้วตระกูล (2541: 158) กล่าวว่า Combs & Avile ได้กล่าวถึงความเชื่อของนักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยมเกี่ยวกับแรงจูงใจไว้ดังนี้คือ คนทุกคนมีแรงจูงใจที่จะประกอบกิจกรรมอยู่เสมอ ถือว่าแรงจูงใจเป็นแรงขับที่ทำให้มนุษย์เจริญเติบโตและพัฒนาหรือพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลของ “growth principle” หรือ “หลักการความเจริญเติบโต” ภายในตัวของทุกคน Schunk (2000: 308-309) กล่าวว่าผู้ที่ตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีชื่อเสียงในกลุ่มนี้ คือ Maslow เขาได้แบ่งลำดับขั้นของความต้องการออกเป็น 5 ประเภท คือ ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ (Safety Needs) ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Belongingness / Love Needs) ความต้องการที่จะรู้สึกว่าตนเองมีค่า (Esteem Needs) และความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาตามศักยภาพของตน (Need for Self Actualization) Maslow ได้จัดลำดับขั้นของความต้องการจากต่ำไปหาสูง โดยเริ่มจากความต้องการทางสรีระซึ่งเขาเชื่อว่าเป็นความต้องการพื้นฐานที่มีแรงผลักดันรุนแรงที่สุด ถ้าความต้องการนี้ขาดจะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลนั้นมี พฤติกรรมตอบสนองจนเป็นที่พอใจจึงจะมีความต้องการขึ้นสูงต่อไป

(3) ทฤษฎีในกลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism)

Schunk (2000 : 305) กล่าวว่านักจิตวิทยาในกลุ่มปัญญานิยมมีความเชื่อว่าแรงจูงใจเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรม และ สุรางค์ โค้วตระกูล (2541: 163) ยังได้กล่าวว่าทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจที่นิยมใช้กันแพร่หลายในปัจจุบันนี้ คือ ทฤษฎีการอ้างสาเหตุ (Attribution Theory) ของ Weiner ซึ่งมีพื้นฐานความคิดว่ามนุษย์เรามักจะมีความอยากรู้และความเข้าใจซึ่งเป็นต้นเหตุให้เกิดพฤติกรรมโดยมีหลักการพื้นฐานของทฤษฎี 3 ประการ คือ

(3.1) คนทุกคนต้องการทราบสาเหตุของพฤติกรรมของผู้อื่น โดยเฉพาะในกรณีที่พฤติกรรมนั้นสำคัญต่อตน

(3.2) การอ้างสาเหตุ ไม่ได้เป็นการสุ่มแต่มีเหตุผล

(3.3) สาเหตุที่แต่ละคนอ้างมีผลต่อพฤติกรรมของแต่ละคน

Woolfolk (1995: 132) กล่าวว่า Deci & Ryan ได้กล่าวถึงความเชื่ออีกอย่างหนึ่งของนักจิตวิทยาในกลุ่มปัญญานิยมคือ เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากแรงจูงใจ ภายในและแรงจูงใจภายนอก (Intrinsic and Extrinsic Motivation) ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่มาจากภายในตัวบุคคล และเป็นแรงขับที่ทำให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมโดยไม่หวังรางวัลหรือแรงเสริมภายนอก

ประเภทของแรงจูงใจภายใน

สุรางค์ โค้วตระกูล (2541: 169) กล่าวว่า Deci & Ryan ได้แบ่ง แรงจูงใจภายในออกเป็น 3 ชนิด คือ

ก. แรงจูงใจภายในที่มาจากความต้องการทางจิตวิทยา (psychological needs) ที่ต้องการที่จะเป็นผู้มีสมรรถภาพ ต้องการที่จะมีประสบการณ์ว่าตนเป็นผู้มีประสิทธิภาพ

ข. แรงจูงใจภายในที่มาจากความต้องการที่จะเป็นอิสระเป็นตัว ของตัวเอง ต้องการที่จะเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรมของตนเอง

ค. แรงจูงใจภายในที่มาจากความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์ คือ มีแรงจูงใจที่จะเอื้ออาทรผู้อื่น มีความรู้สึกว่าผู้อื่นมีความสัมพันธ์กับตนอย่างบริสุทธิ์ใจและต้องการมีความสัมพันธ์กับตน

แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก เช่น รางวัล และการลงโทษ

สุรางค์ โค้วตระกูล (2541:172) กล่าวว่า Brophy ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้แรงจูงใจภายนอกในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ก. ครูควรจะบอกให้นักเรียนทราบว่าครูมีความคาดหวังอะไรจาก นักเรียน เช่น ควรจะบอกวัตถุประสงค์ของบทเรียนให้ชัดเจน นักเรียนควรจะทำกิจกรรมอะไรบ้าง การวัดและประเมินผลมีเกณฑ์อย่างไรบ้าง และเมื่อนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนแล้วนักเรียนจะได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง เป็นต้น

ข. ครูควรให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) แก่นักเรียนเพื่อให้ ทราบถึงข้อดีและข้อเสียของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุงต่อไป

ค. ครูควรพยายามให้ข้อมูลป้อนกลับทันทีทุกโอกาสที่ทำได้ นอกจากนี้ควรจะให้บ่อยครั้ง เพื่อให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ง. ครูควรทราบว่าความคาดหวัง (Expectancy) และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กัน

การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ เป็นวิธีการเรียนที่อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีแรงจูงใจตามแนวคิดของนักจิตวิทยาในกลุ่มปัญญานิยม ที่เชื่อว่าแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้คนเราแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาไม่ว่าจะเป็นแรงจูงใจภายในหรือแรงจูงใจภายนอก ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเวลา ในการเรียนแบบร่วมมือนั้นจะต้องอาศัยแรงจูงใจภายในเป็นหลักในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจในการเรียน ดังนั้นครูจึงควรทราบถึงหลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน เพื่อจะได้นำ

มาช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจให้กับ นักเรียนจากการที่นักเรียนมีการปฏิสัมพันธ์ ช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ผู้วิจัยขอเสนอหลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนดังต่อไปนี้

หลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน

อารี พันธ์มณี (2538: 198-200) กล่าวถึงหลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนว่าสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้คือ

ก. การชมเชยและการตำหนิ ทั้งการชมเชยและการตำหนิจะมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยกันทั้งสองอย่าง โดยทั่วไปแล้วการชมเชยจะให้ผลดีกว่าการตำหนิ

ข. การทดสอบบ่อยครั้ง คะแนนจากการสอบจะเป็นสิ่งที่จูงใจและมีความหมายต่อนักเรียนอย่างมาก การทดสอบเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจการเรียนมากขึ้น การทดสอบบ่อยครั้งจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจการเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งทำให้นักเรียนตื่นตัวในการเรียน สนใจ เอาใจใส่จริงจังมากยิ่งขึ้น และส่งผลดีต่อการเรียนของนักเรียน

ค. การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยครูเสนอแนะหรือกำหนด หัวข้อที่น่าสนใจให้ หัวข้อไม่ควรยากหรือใช้เวลาในการค้นคว้านานเกินไป ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจจนกว่าจะสามารถค้นคว้าหาความรู้มาสนองตอบความสนใจนั้นได้

ง. วิธีการที่แปลกใหม่ ควรนำวิธีการที่แปลกใหม่เพื่อเร้าความสนใจโดยใช้วิธีการที่นักเรียนไม่คาดคิดหรือมีประสบการณ์มาก่อน เช่น การให้นักเรียนร่วมกันวางเค้าโครงประเมินผลการเรียนการสอน ให้นักเรียนช่วยกันคิดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งแปลกไปกว่าที่เคยทำ เป็นต้น ซึ่งวิธีการที่แปลกใหม่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น

จ. ตั้งรางวัลสำหรับงานที่มอบหมาย ครูควรตั้งรางวัลล่วงหน้าแก่งานที่นักเรียนทำสำเร็จเพื่อยั่วยุให้นักเรียนพยายามมากยิ่งขึ้นหรือให้รางวัลก่อนการเรียนรู้ก็ได้ เพื่อให้เด็กทราบถึงผลการเรียนรู้ใหม่ ครูควรพยายามให้เด็กมีโอกาสได้รับแรงเสริมอย่างทั่วถึงกัน ไม่ควรให้เฉพาะผู้ที่ชนะในการแข่งขันเท่านั้น แต่อาจให้รางวัลในการแข่งขันกับตนเองก็ได้

ฉ. ตัวอย่างจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยและคาดไม่ถึง การยกตัวอย่างประกอบการสอนควรเป็นสิ่งที่นักเรียนรู้จักคุ้นเคยแล้ว เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

ช. เชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน การนำเอาสิ่งใหม่ไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสิ่งที่เคยรู้มาก่อนจะทำให้เข้าใจได้ง่ายและชัดเจนขึ้น ซึ่งจะทำให้ นักเรียนสนใจบทเรียนมากขึ้น

ซ. เกมและการเล่นละคร การสอนที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ทั้งในการเล่นเกมและแสดงละคร ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนและช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น

ฌ. ลดสถานการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาที่อาจทำให้นักเรียนเบื่อไม่พอใจ ขัดแย้งลง เพราะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียน อาจทำให้ไม่เข้าใจบทเรียน ตอบคำถาม ไม่ได้ ความไม่สะดวกสบายกาย เช่น แสงสว่างไม่พอ มีเสียงรบกวน อากาศถ่ายเทไม่สะดวก มองกระดานดำไม่ชัดเจน ไม่ได้ยินเสียงครูพูด เป็นต้น

Deustch (1949 อ้างถึงใน โฆษิต จตุรัสวัฒนากูล, 2543: 32-33) ได้อธิบายถึงโครงสร้างการเรียนที่อาศัยแรงจูงใจในการเรียน โดยแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

ก. การเรียนแบบเอกัตตบุคคล (Individualistic) นักเรียนมี จุดมุ่งหมายเป็นของตนเองไม่ขึ้นกับคนอื่น นักเรียนจะได้รับแรงจูงใจในความสำเร็จของตนตามความสามารถแต่จะขาดการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นทำให้สูญเสียความเป็นสังคมไปทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน

ข. การเรียนแบบแข่งขัน (Individualistic) นักเรียนมีจุดม่งหมายเดียวกัน คือ ความสำเร็จ แต่ผู้ที่จะบรรลุจุดหมายมีได้เพียงผู้ชนะคนเดียว แรงจูงใจจึงขึ้นกับการแข่งขันที่ผู้ชนะจะได้รับซึ่งผลสำเร็จของผู้ชนะจะปิดโอกาสของคนอื่น การเรียนแบบนี้เป็นการสนองตอบนักเรียนที่เรียนดีแต่บั่นทอนแรงจูงใจสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า

ค. การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative) นักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการเรียนร่วมกัน การที่จะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายจะต้องอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพราะผลสำเร็จจะมาจากสมาชิกทุกคนในกลุ่ม การเรียนแบบนี้จะทำให้นักเรียนมี ปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการติดต่อสื่อสารกัน แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการเรียนที่ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจทางสังคม ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนและเกิดความต้องการในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

3) **ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม** (Group Dynamics Theories)

Mabry (1980: 9-18) กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลุ่มไว้ดังนี้

(1) **ทฤษฎีสนาม** (Field Theory)

ทฤษฎีสนามเป็นทฤษฎีที่ Kurt Lewin เป็นผู้เสนอ แนวคิดของทฤษฎีสรุปได้ดังนี้ คือ พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากพลังความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน แต่ละคนในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในรูปการกระทำ ความรู้สึก และความคิด ในการรวมตัวกันแต่ละครั้งนั้นจะมีโครงสร้างและการปฏิบัติต่อกันในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป สมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากัน ช่วยกันทำงานพร้อมทั้งมีการปรับบุคลิกภาพของแต่ละคนให้สอดคล้องกันก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้เกิดพลังหรือแรงผลักดันของกลุ่มทำให้การเรียนเป็นไปด้วยดี

(2) **ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน** (Exchange Theory)

Thiboult and Kelley อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มสรุปได้ว่าสมาชิกจะมีการรวมตัวกันจนเกิดปฏิสัมพันธ์กันขึ้นในรูปของการสื่อสารหรือการแสดงพฤติกรรม ที่บุคคลหนึ่งแสดงต่ออีกบุคคลหนึ่งอาจจะเป็นทางด้านการกระทำ คำพูด เพื่อให้กลุ่มบรรลุ เป้าหมาย พฤติกรรมที่แสดงออกจะได้รับการเลือกสรรขัดเกลาว่าจะแสดงกับใคร อย่างไร การแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างกันจะก่อให้เกิดผลผลิตของกลุ่ม (Group Outcomes) ได้แก่ รางวัล ความสบายใจ ความสนุกสนาน ความอิ่มอกอิ่มใจ มีความพอใจและเห็นคุณค่าของการแสดง พฤติกรรมให้บรรลุจุดมุ่งหมาย การที่บุคคลสามารถแสดงพฤติกรรมได้ผลมากน้อยต่างกัน จะได้รับคุณค่าและรางวัลต่างกันออกไป องค์ประกอบที่ได้จากความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก เช่น ความสามัคคีร่วมมือกัน รวมไปถึงลักษณะที่ไม่เกิดประโยชน์ เช่น ความไม่รู้จักพอและการขัดแย้งกันของสมาชิกจะช่วยกำหนดคุณค่าให้แก่ตัวสมาชิกแต่ละคน

(3) **ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์** (Interaction Theory)

Bale, Homans and Whyte เสนอแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ ไว้ว่าในการทำกิจกรรมของกลุ่มจะก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มซึ่งได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ทางด้านร่างกาย ทางวาจา และทางอารมณ์ การเกิดปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มนี้จะก่อให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกขึ้นในตัวบุคคล

(4) ทฤษฎีระบบ (System Theory)

แนวคิดสำคัญของทฤษฎีนี้คือ กลุ่มประกอบด้วยโครงสร้างหรือระบบซึ่งมีการแสดงบทบาทและการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ของสมาชิก ซึ่งถือว่าเป็นการลงทุน (input) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ (output) อย่างใดอย่างหนึ่ง การแสดงบทบาทตามตำแหน่งหน้าที่ของสมาชิกกระทำได้โดยการสื่อสาร (communication) ระหว่างกันและจากการเปิดเผยตัวในกลุ่ม (open system)

การเรียนแบบร่วมมือ มีหลักการสำคัญที่สอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มคือ เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย โดยที่สมาชิกในกลุ่มมีความ รับผิดชอบร่วมกัน มีการแบ่งหน้าที่กันทำงานตามที่ครูมอบหมาย มีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และยังเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคมของผู้เรียนอีกด้วย

1.9 ขั้นตอนและลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ (Student Teams - Achievement Divisions หรือ STAD)

Slavin (1995: 71-84) กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์นี้ครูเป็นผู้จัดกลุ่มนักเรียนให้เป็นกลุ่มย่อย ประมาณกลุ่มละ 4 คน ที่มีระดับความสามารถต่างกัน คือ สูง ปานกลาง และต่ำ ใน อัตราส่วน 1:2:1 ตามลำดับ ในการสอนครูจะสอนบทเรียนและกำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำงาน สมาชิกของกลุ่มมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีการอภิปรายซักถาม ตรวจสอบซึ่งกันและกัน จากนั้นจะมีการทดสอบเป็นรายบุคคลแต่สมาชิกจะช่วยเหลือเพื่อนในขณะทดสอบไม่ได้ คะแนนของแต่ละคนจะนำมารวมกันและเปลี่ยนเป็นคะแนนของกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือนี้สามารถนำมาใช้ได้กับทุกวิชา โดยที่มีแนวคิดหลักอยู่ที่การสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนตั้งใจเรียนและช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มให้เรียนรู้และเข้าใจในสิ่งที่ครูสอน ด้วยการช่วยสอนกันเองในกลุ่มเพื่อเตรียมตัวสำหรับการทดสอบ ทุกคนต้องกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทำให้ดีที่สุด เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

องค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ประกอบด้วย 5 ประการดังต่อไปนี้

1) การนำเข้าสู่บทเรียน (Class Presentations)

การนำเข้าสู่บทเรียน เป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่ครูจะต้องทำในวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ โดยครูจะต้องชี้แจงถึงบทบาทของนักเรียนให้ชัดเจน นักเรียนต้องตั้งใจฟังเพื่อรับรู้ถึงบทบาทของตนเองในกลุ่ม เพราะจะมีผลต่อการทำคะแนน รายบุคคลและคะแนนของกลุ่มซึ่งแตกต่างจากการเรียนตามปกติ ที่ครูจะใช้วิธีการสอนโดยตรง อาจจะเป็นการบรรยาย การจดบันทึก รวมทั้งการใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาอื่น ๆ

2) กลุ่ม (Teams)

การเรียนแบบร่วมมือจะต้องมีการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มละประมาณ 4-5 คน ที่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านความสามารถ เพศ เชื้อชาติ และอื่น ๆ หน้าที่หลักของกลุ่มคือการทำให้

สมาชิกทุกคนเกิดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการทำแบบทดสอบในแต่ละครั้ง สมาชิกในกลุ่มต้องร่วมกันศึกษาใบงาน หรืองานอื่น ๆ ที่ครูมอบหมายให้ทำ โดยการร่วมอภิปรายปัญหา เปรียบเทียบคำตอบของแต่ละคน สมาชิกที่ตอบถูกต้องอธิบายให้สมาชิกคน อื่น ๆ เข้าใจตรงกันเพื่อให้ผลงานของกลุ่มออกมาดีที่สุด ในวิธีการเรียนแบบร่วมมือนี้ การทำงานกลุ่มถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มมีการช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ สมาชิกได้ร่วมกันทำงาน มีความตระหนัก ความเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี เกิดการยอมรับตนเองและยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่น ๆ

3) การทดสอบ (Quizzes)

หลังจากการสอนของครูและนักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามที่ครูกำหนดแล้ว นักเรียนจะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล ในการทดสอบนี้นักเรียนจะช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มไม่ได้ เพื่อเป็นการทดสอบว่าสมาชิกแต่ละคนเรียนรู้บทเรียนที่ครูสอนมากน้อยเพียงใด ดังนั้น สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนจึงต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และทำงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วย

4) คะแนนพัฒนารายบุคคล (Individual Improvement Scores)

การใช้คะแนนพัฒนารายบุคคลนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเกิดเป้าหมายในการทำงาน ทุกคนจะประสบความสำเร็จเมื่อมีความตั้งใจอย่างจริงจัง และมุ่งหวังที่จะทำคะแนนให้ได้สูงกว่าครั้งที่ผ่านมาเพื่อกลุ่มของตนจะได้มีคะแนนสูงขึ้นด้วย ดังนั้น สมาชิกแต่ละคนจึงต้องทำคะแนนในส่วนของตนเองให้ดีเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

5) การพิจารณาผลงานของกลุ่ม (Team Recognition)

ในการพิจารณาผลงานของกลุ่ม พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากคะแนนพัฒนาของสมาชิกแต่ละคน กลุ่มจะได้รับใบประกาศหรือรางวัลอื่น ๆ หากสามารถทำคะแนนเฉลี่ยได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทุกกลุ่มมีโอกาสที่จะได้รับรางวัลเท่าเทียมกันเพราะไม่ได้แข่งขันกับใครเพียงแต่แข่งขันกับตนเองเท่านั้น ดังนั้น จึงต้องเน้นให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถเท่าเทียมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ความสำเร็จของกลุ่มก็ขึ้นอยู่กับความสามารถและความสำเร็จของสมาชิกกลุ่มนั่นเอง

การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ มีขั้นตอนและ องค์ประกอบที่ชัดเจน หากครูจะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจะต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อจะได้นำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ (STAD)

การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนที่นักการศึกษาในปัจจุบันสนับสนุนให้นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ (STAD) เนื่องจากเป็นวิธีการสอนที่ส่งผลดีต่อนักเรียนหลายประการ ดังที่ได้มีการศึกษาวิจัยทั้งในและต่างประเทศซึ่งสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในต่างประเทศ

Williams (1989) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาพีชคณิต โดยที่กลุ่มทดลองใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ (STAD) และเทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (TGT) ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพีชคณิตของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเจตคติต่อการเรียนนั้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Obiekwe (1992) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์(STAD) ที่มีต่อพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระหว่างการเรียนวิชาพีชคณิตของนักศึกษาระดับวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์กับนักศึกษาที่เรียนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน เมื่อแยกตามเพศพบว่า นักศึกษาเพศชายและหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

Greg (1991) ศึกษาเกี่ยวกับผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการเรียนสูงมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำเพิ่มขึ้นสูงกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในปี ค.ศ. 1994 Abu ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ (STAD) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียน และทัศนคติต่อการเรียนวิชาคหกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในแถบนอร์ทแคโรไลนา ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์กับนักเรียนที่เรียนแบบปกติมีทัศนคติต่อการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลสัมฤทธิ์และความ คงทนในการเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Adams (1995) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ (STAD) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนปัญญาอ่อนปานกลางและนักเรียนปกติในชั้น เรียนร่วม ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนปัญญาอ่อนด้วยกันเอง พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ในด้านคำศัพท์สูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่ผลสัมฤทธิ์ด้านความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกัน นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการเห็นคุณค่าในตนเองโดยทั่ว ๆ ไปสูงกว่ากลุ่ม ควบคุมแต่การเห็นคุณค่าในตนเองทางด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยภายในประเทศ

ศรไกร รุ่งรอด (2533) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และการให้ความร่วมมือต่อกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ STAD กับกิจกรรมการเรียนตามคู่มือครูของ สสวท. ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ STAD มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนตามคู่มือครูของ สสวท. ส่วนการให้ความ ร่วมมือต่อกลุ่มนั้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยา

ภรณ์ รัตนากรกุล (2535) ที่ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่า นักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์ตามวิธีเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ มีบทบาทการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับปฏิบัติมาก และระดับปานกลางอีกด้วย และในปีเดียวกันมยุรี วาลีวงศ์ (2535) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ STAD กับ กิจกรรมการเรียนตามคู่มือครูของ สสวท. ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนแบบ STAD มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความภูมิใจในตนเอง สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูของ สสวท.

อาภาภรณ์ หวัดสูงเนิน (2536) ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เนื้อหาที่ใช้คือเรื่อง เศษส่วนและร้อยละ เทคนิคของการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละ ผลสัมฤทธิ์ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือมีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำที่เรียนแบบร่วมมือและเรียนแบบปกติ มีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางที่เรียนแบบร่วมมือมีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาติชาย ม่วงปฐม (2539) ที่ได้ศึกษาผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือและระดับความสามารถทางคณิตศาสตร์ ที่มีต่อผลการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยทำการศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล กลุ่มที่ 2 เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ กลุ่มที่ 3 เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มกำหนดความคาดหวัง และกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์และกลุ่มกำหนดความคาดหวัง มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนกับระดับความสามารถทางคณิตศาสตร์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และยังพบว่านักเรียนในระดับความสามารถทางคณิตศาสตร์ต่ำ ที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์และการเรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มกำหนดความคาดหวัง มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่าการเรียนตามปกติ แต่ไม่มีความแตกต่างของคะแนนเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนต่างกัน

จิตติมา จรรยาธรรม (2538) ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนตามปกติของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ปรารถนา เกษน้อย (2540) ทำการศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือในวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เทคนิคของการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ใช้เวลาในการศึกษา 4 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่

เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในปีเดียวกันนี้ ปัทมา ศรขาว (2540) ทำการวิจัยเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม เทคนิคของการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเดช บุญประจักษ์ (2540) ที่ได้ทำการพัฒนาศักยภาพทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การเรียนแบบ ร่วมมือโดยเทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ ในวิชาคณิตศาสตร์เสริมทักษะ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยเทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหา การให้เหตุผลและการใช้คณิตศาสตร์สื่อสาร สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ

ในปี พ.ศ. 2541 ขวัญหทัย สมัครคุณ ได้ทำการศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและความคงทนในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน กลุ่มที่ 2 เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ กลุ่มที่ 3 กลุ่มควบคุมเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกันและเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและความคงทนในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในปีเดียวกันนี้ จินตนา เล็กล้วน (2541) ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ กลุ่มที่ 2 เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล กลุ่มที่ 3 เรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล และสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบกลุ่มช่วยรายบุคคลกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ไม่มี ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีเรียนกับระดับผลการเรียนทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ส่วน สมพร ศิลาทอง (2541) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหน่วยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนแบบร่วมมือ แบบ STAD ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นาฏยา ปั้นอยู่ (2543) ได้ทำการศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อเชาวน์อารมณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์มีเชาวน์อารมณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ไตรวัฒนธงไชย (2543) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและ ความรับผิด

ชอบต่อการเรียนวิชา ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับ นักเรียนที่ได้รับวิธีสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ (STAD) ดังกล่าวข้างต้นส่งผลดีต่อนักเรียนหลายประการ สรุปได้ดังนี้คือ ช่วยให้นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นและช่วยพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ อีกมากมาย เช่น เจตคติที่ดีต่อการเรียน ความภูมิใจในตนเอง ความสามารถในการวิเคราะห์ ความสามารถและความ เข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ การให้เหตุผลและการใช้คณิตศาสตร์สื่อสาร ความรับผิดชอบในการเรียน การให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือกันในกลุ่ม เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกันได้มีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่จะประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะนักเรียนแต่ละคนสามารถทำคะแนนให้กลุ่มได้เช่นเดียวกัน จึงเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น

ตอนที่ 2 การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy)

2.1 ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง

Bandura (1986: 23) กล่าวว่าการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social cognitive theory) ก่อนที่จะกล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีนี้ ผู้วิจัยของกล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้ ซึ่ง สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541: 48) กล่าวว่า Bandura ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ดังนี้คือ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งมีความหมายไม่แตกต่างจากการเรียนรู้ของนักจิตวิทยาคนอื่น ๆ แต่ Bandura ตีความแตกต่างจากที่นักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยมตีความ เนื่องจากนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยมมองการเปลี่ยนแปลงในแง่ของการแสดงออกหรือที่เรียกว่า Performance นั่นคือบุคคลจะต้องแสดงออกในพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจึงจะเรียกว่าเกิดการเรียนรู้ แต่ Bandura กลับมองว่าการเรียนรู้นั้นไม่จำเป็นต้องพิจารณาในแง่ของการแสดงออก หากแต่ว่าการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ (Acquired) ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้วแม้ว่าจะยังไม่มีการแสดงออกก็ตาม ดังนั้น การเรียนรู้ของ Bandura นั้นมักจะเน้นที่การเปลี่ยนแปลงที่พฤติกรรมภายในโดยไม่จำเป็นต้องมีการแสดงออก ซึ่งเขามีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ พฤติกรรม อิทธิพลของสภาพแวดล้อม และองค์ประกอบส่วนบุคคล (ปัญญา ชีวภาพ และปัจจัยภายในอื่น ๆ) โดยทั้ง 3 องค์ประกอบนี้จะทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

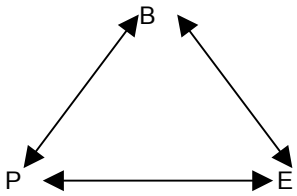

แผนภาพที่ 1 การกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และองค์ประกอบส่วนบุคคล (P) ซึ่งได้แก่ ปัญญา ชีวภาพ และปัจจัยภายในอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการกระทำ (Bandura, 1986: 24)

จากแผนภาพที่ 1 Bandura (1986: 23-24) อธิบายว่า พฤติกรรม สภาพแวดล้อมและองค์ประกอบส่วนบุคคลนั้นต่างเป็นตัวกำหนดที่มีอิทธิพลเชิงเหตุผลซึ่งกันและกันซึ่งหมายความว่าถ้าองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปก็จะมีผลทำให้องค์ประกอบอื่นๆ เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย การกำหนดซึ่งกันและกันขององค์ประกอบดังกล่าว ไม่ได้หมายความว่าทั้ง 3 องค์ประกอบนั้นจะมีอิทธิพลในการกำหนดซึ่งกันและกันอย่างเท่าเทียมกัน บางองค์ประกอบอาจมีอิทธิพลมากกว่าอีกองค์ประกอบหนึ่งและอิทธิพลของทั้ง 3 องค์ประกอบนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน แต่ต้องอาศัยเวลาในการที่องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งจะมีผลต่อการกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ

ดังนั้นจะเห็นว่าหากต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล (B) ก็สามารถเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบส่วนบุคคล (P) และสภาพแวดล้อม (E) ซึ่งแนวความคิดการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมนั้นเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลโดยใช้องค์ประกอบส่วนบุคคลเป็นหลัก วิธีการหนึ่งซึ่ง Bandura ได้เสนอไว้ก็คือ การที่บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) อย่างถูกต้อง บุคคลจะสามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้

Bandura (1986: 391) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่าหมายถึง การที่บุคคลตัดสินเกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่าสามารถกระทำบางอย่างในสภาพการณ์ที่เฉพาะเจาะจงได้หรือไม่ ซึ่งในสภาพการณ์นั้นบางครั้งอาจจะมีความคลุมเครือไม่ชัดเจน มีความแปลกใหม่ ไม่สามารถทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ และสถานการณ์เหล่านั้นมักจะทำให้บุคคลเกิดความเครียดขึ้นได้ โดยการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้มิได้ขึ้นอยู่กับทักษะที่บุคคลมีอยู่ในขณะนั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับการตัดสินของบุคคลว่าเขาสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่เขามีอยู่ การรับรู้ความสามารถของตนเองนี้สามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

Bandura (1977: 79) กล่าวว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรม การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการคือ

1) ความคาดหวังในความสามารถของตน (Efficacy expectation) ซึ่งต่อมา แบนดูรา (Bandura) ได้เปลี่ยนเป็นการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) นั่นคือ การรับรู้ความสามารถของตน ที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวังไว้

2) ความคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้น (Outcome expectation) หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลประมาณค่าถึงพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่จะปฏิบัติได้ นำไปสู่ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ เป็นการหวังในผลที่จะเกิดขึ้นที่เนื่องมาจากพฤติกรรมที่ได้กระทำไปแล้ว ดังแสดงในแผนภาพที่ 2

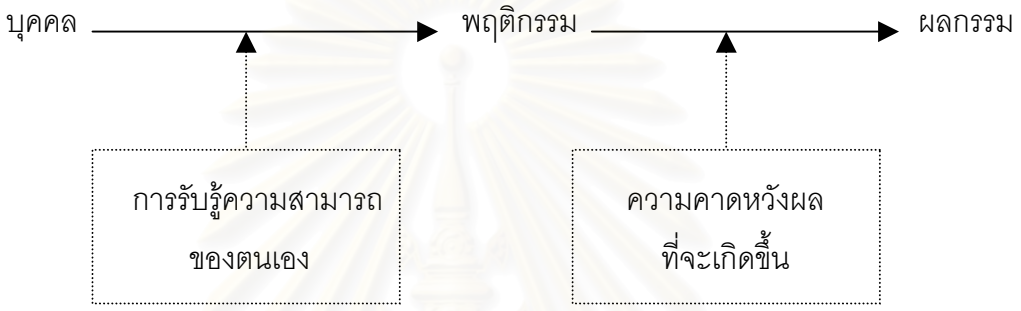

แผนภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น (Bandura, 1977: 79)

จากแผนภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นนั้นมีความสัมพันธ์กันมาก โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองตัวแปรนี้ มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งจะเห็นได้จากแผนภาพที่ 3 ดังนี้

ความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้น

การรับรู้ความสามารถของตนเอง		**สูง**	**ต่ำ**
	สูง	มีแนวโน้มที่จะทำแน่นอน	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำแน่นอน

แผนภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังผลที่จะ

เกิดขึ้น (Bandura, 1978 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต , 2541: 59)

จากแผนภาพที่ 3 จะเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้น นั่นก็คือ ถ้าหากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนสูงและมีความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นสูงเช่นเดียวกันบุคคลก็มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมแน่นอน หากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำและมีความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นต่ำด้วย หรือมีความคาดหวังในส่วนใดส่วนหนึ่งไปในทางตรงกันข้าม บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะ ตัดสินไม่กระทำพฤติกรรมนั้น

การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการที่บุคคลจะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ซึ่งการที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง และส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นตามมาหลังจากที่ได้กระทำพฤติกรรม

2.2 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง

นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ดังนี้

Bandura (1986: 391) ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า หมายถึงการที่บุคคลตัดสินเกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่าสามารถกระทำบางอย่างในสภาพการณ์ที่เฉพาะเจาะจงได้หรือไม่ ซึ่งในสภาพการณ์นั้นบางครั้งอาจจะมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน มีความแปลกใหม่ ไม่สามารถทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ และสถานการณ์เหล่านั้นมักจะทำให้บุคคลเกิดความเครียดขึ้นได้ การรับรู้ความสามารถของตนเองนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับทักษะที่บุคคลมีอยู่ในขณะนั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับการตัดสินของบุคคลว่าเขาสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่เขามีอยู่ การรับรู้ความสามารถของตนเองนี้สามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

Shell, Murphy and Bruning (1989: 91) สรุปความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า หมายถึง ความมั่นใจในตนเองของบุคคลว่าจะสามารถปฏิบัติภาระกิจที่กำหนดให้ได้สำเร็จหรือไม่

Pajares and Miller (1994: 194) สรุปความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า เป็นการตัดสินความสามารถที่บุคคลมีต่อตนเองในการแสดงพฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้จะเกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลด้วย

Baldwin (1998: 732) ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า หมายถึง ความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถในการกระทำพฤติกรรมเฉพาะอย่าง เป็นความสามารถในการตัดสินหรือจัดการกับพฤติกรรมเกี่ยวกับความพยายาม ความอดทน ซึ่งความเชื่อนี้จะส่งผลในระยะยาว

Schunk (2000: 108) ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า หมายถึง ความเชื่อมั่นของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถที่จะเรียนรู้ หรือกระทำพฤติกรรมตามความสามารถที่มีอยู่ซึ่งไม่เหมือนกับการที่เรารู้ว่าจะทำอะไร เป็นการประเมินทักษะและความสามารถของบุคคลออกมาเป็นการกระทำตามระดับความสามารถที่มีอยู่

การรับรู้ความสามารถของตนเองตามความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ดังนี้ คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองต่อ การตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกโดยสามารถประเมินได้ว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จเพียงใดในแต่ละสถานการณ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการเลือกกระทำ ความพยายาม และความอดทนต่อความยากลำบาก เพื่อให้การกระทำนั้นประสบผลสำเร็จ และยังสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

2.3 แหล่งของการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Sources of Self-Efficacy Information)

Bandura (1986: 399-401) เสนอว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองพัฒนามาจากปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1) ความสำเร็จจากการกระทำ (Enactive Attainment) ถือว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุดที่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงกับตนเอง เมื่อประสบความสำเร็จหลายครั้งจะทำให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มมากขึ้น และจะยิ่งพัฒนาการรับรู้ให้เข้มแข็งขึ้นอีกถ้ามีประสบการณ์ของความสำเร็จบ่อยครั้งยิ่งขึ้น ดังนั้น เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาหรืออาจจะล้มเหลวบ้างในบางครั้ง ก็จะมีผลกระทบต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองน้อยมากหรืออาจจะไม่มีเลย เพราะบุคคลเหล่านี้จะมองว่าความล้มเหลวนั้นมาจากปัจจัยอื่น ๆ ตรงกันข้ามกับบุคคลที่ทำงานแล้วประสบแต่ความล้มเหลวอยู่เสมอ ๆ ซึ่งจะประเมินความสามารถของตนเองต่ำ และมีแนวโน้มที่จะแผ่ขยายไปยังสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน

2) การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ผู้อื่นประสบความสำเร็จ เมื่อบุคคลได้เห็นตัวอย่างพฤติกรรมของผู้อื่นที่มีลักษณะคล้ายกับตนเองกระทำพฤติกรรมแล้วได้รับผลสำเร็จ จะทำให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น ซึ่งจะมอง

ว่าผู้อื่นที่ความสามารถเท่ากันหรือใกล้เคียงกับตนเองทำได้ บุคคลก็สามารถทำได้เช่นกัน ในขณะเดียวกัน ถ้าได้เห็นผู้อื่นที่มีลักษณะคล้ายกับตนเองประสบความล้มเหลว ก็อาจจะส่งผลให้ขาดความมั่นใจหรือประเมินความสามารถของตนเองต่ำลง การรับรู้ความสามารถของตนเองก็จะเปลี่ยนไป

3) การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) เป็นการใช้คำพูดเพื่อพยายามทำให้บุคคลมีความมั่นใจ มีกำลังใจที่จะกระทำพฤติกรรมเพื่อให้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น แต่ผู้ที่ใช้คำพูดชักจูงนั้นจะต้องเป็นผู้ที่ผู้ถูกชักจูงให้ความเคารพนับถือ ให้ความไว้วางใจหรือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากพอ เพราะถ้าผู้ชักจูงไม่มีคุณสมบัติดังกล่าวอาจทำให้การชักจูงนั้นไม่ได้ผลและในการใช้คำพูดชักจูงนั้นจะต้องตรงกับความเป็นจริง ไม่เช่นนั้นแล้วอาจทำให้ผู้ถูกชักจูงประสบความล้มเหลว ซึ่งจะส่งผลให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำลง

4) สภาวะทางร่างกาย (Physiological State) ในการตัดสินเกี่ยวกับความสามารถของตนเองนั้นส่วนหนึ่งมาจากสภาวะทางร่างกาย ถ้าร่างกายอยู่ในสภาวะที่พร้อมก็จะสามารถกระทำพฤติกรรมได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ แต่ถ้าร่างกายถูกกระตุ้นมากเกินไปโดยเฉพาะทางด้านอารมณ์ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความกลัว ความวิตกกังวลหรืออยู่ในสภาวะของความเครียด เป็นเหตุให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำลง

การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีที่มาจากแหล่งต่าง ๆ 4 แหล่งด้วยกัน คือ ความสำเร็จจากการกระทำด้วยตนเอง การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น การใช้คำพูดชักจูง และสภาวะทางร่างกาย แหล่งที่มาเหล่านี้ล้วนแต่มีความสำคัญทั้งสิ้น ดังนั้นหากต้องการพัฒนาให้บุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นจะต้องพิจารณาแหล่งที่มาเหล่านี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้บุคคลสามารถพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองให้ได้มากที่สุด

2.4 **มิติของการรับรู้ความสามารถของตนเอง** (Dimensions of Self-Efficacy)

Bandura (1977: 84-85) เสนอว่าลักษณะของการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของแต่ละคนนั้นอาจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับมิติ 3 มิติ ดังนี้

1) มิติเกี่ยวกับขนาด (Magnitude) หมายถึง ปริมาณความยากง่ายของงานที่บุคคลเชื่อว่าตนสามารถปฏิบัติได้ ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลในการกระทำพฤติกรรมหนึ่ง ๆ หรือแตกต่างกันในบุคคลเดียวกันเมื่อต้องทำพฤติกรรมที่มีความยากง่ายแตกต่างกัน

2) มิติเกี่ยวกับการแผ่ขยาย (Generality) หมายถึง ระดับความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์นั้น ซึ่งประสบการณ์การปฏิบัติงานบางอย่าง

ก่อให้เกิดความสามารถในการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกัน แต่ในปริมาณที่แตกต่างกัน

3) มิติเกี่ยวกับความเข้ม (Strength) หมายถึง ความมั่นใจที่บุคคลคิดว่าตนสามารถทำงานได้ที่ระดับความยากต่าง ๆ

การรับรู้ความสามารถของตนเอง มี 3 มิติ ซึ่งในแต่ละมิติก็มีลักษณะแตกต่างกันไป แต่ถ้าจะกล่าวถึงความสำคัญแล้วผู้วิจัยคิดว่าทั้ง 3 มิตินี้มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ดังนั้นในการที่จะพัฒนาให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น จึงควรพิจารณาในรายละเอียดอย่างรอบคอบและเหมาะสม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการพัฒนานักเรียนในมิติเกี่ยวกับความเข้ม (Strength) โดยให้นักเรียนตอบว่าตนเองมีความมั่นใจในการทำแบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษมากน้อยเพียงใด

2.5 ผลของการรับรู้ความสามารถที่มีต่อตนเอง

ฐิติพัฒน์ สงบกาย (2533: 19-21) กล่าวว่าการรับรู้ความสามารถมีผลต่อตนเองในด้านต่าง ๆ หลายด้าน ดังนี้

1) การเลือกแสดงพฤติกรรม บุคคลที่มีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับความสามารถของตนเองสูงจะเลือกทำงานที่ท้าทายมีแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถของตนเองให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ส่วนบุคคลที่มีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับความสามารถของตนเองต่ำ มักจะหลีกเลี่ยงงาน ท้อถอย ขาดความมั่นใจในตนเอง ดังนั้น ถ้าบุคคลประเมินความสามารถของตนเองได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริง ก็จะส่งผลต่อการเลือกแสดงพฤติกรรม และทำให้การแสดงพฤติกรรมนั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง

2) การใช้ความพยายามและความมุมานะในการทำงานบุคคลซึ่งรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถสูงจะมีความกระตือรือร้นและใช้ความพยายาม ความมุมานะ ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ตลอดเวลาและนานกว่าบุคคลซึ่งรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถต่ำ

3) การคิดและปฏิกิริยาทางอารมณ์ การตัดสินเกี่ยวกับความสามารถของตนเองจะมีอิทธิพลต่อกระบวนการคิด และปฏิกิริยาทางอารมณ์ของบุคคล ในระหว่างที่แสดงพฤติกรรมและมีผลต่อการคาดคะเนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ในอนาคตบุคคลผู้ซึ่งมีการรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถสูงเมื่อพบปัญหาจะกระตุ้นตนเองให้มีความพยายามมากขึ้น

4) การยอมรับผลที่เกิดจากพฤติกรรม บุคคลที่เชื่อในความสามารถของตนเองจะยอมรับผลต่าง ๆ ที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมของตน ถึงแม้จะล้มเหลวในบางครั้ง ก็จะไม่ท้อถอยและให้เหตุผลของความล้มเหลวได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จต่อไป

5) การประสบความสำเร็จของประสบการณ์ในอดีต ทำให้มีความเชื่อมั่นว่าจะทำงานให้สำเร็จในครั้งต่อไป นำไปสู่การทำงานที่ดีในอนาคต

การรับรู้ความสามารถมีผลต่อตนเองหลายด้าน ดังกล่าวข้างต้น อันได้แก่ การเลือกแสดงพฤติกรรม การใช้ความพยายามและความมุมานะในการทำงาน การคิดและปฏิกิริยาทางอารมณ์ การยอมรับผลที่เกิดจากพฤติกรรม และจากที่เคยประสบความสำเร็จในอดีตทำให้มีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถทำงานให้สำเร็จได้ในอนาคต จะเห็นได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าความสามารถในด้านอื่น ๆ ดังนั้น จึงควรที่จะทำการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองให้มีขึ้นในบุคคลทุกคน โดยเฉพาะเยาวชนที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและแสดงความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพต่อไป

2.6 **ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและการแสดงพฤติกรรม** (Relationship between Self-efficacy Judgment and Action)

การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมของบุคคล กล่าวคือ ในการที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมานั้น ถ้าบุคคลมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองสูง ก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นสูง ในขณะเดียวกันถ้าบุคคลมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองต่ำ ก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นต่ำหรือมีอาจจะไม่ทำพฤติกรรมนั้นเลยก็ได้ อย่างไรก็ตาม Bandura (1986: 395-398) ได้กล่าวไว้ว่า ถึงแม้การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม แต่ก็มีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ด้วย ซึ่งได้แก่

1) ขาดสิ่งจูงใจหรือถูกสถานการณ์ภายนอกบังคับให้ทำ บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงอาจจะไม่แสดงพฤติกรรม หากว่าขาดสิ่งจูงใจหรือปัจจัยที่ไม่เอื้ออำนวยให้กระทำหรือบุคคลไม่เต็มใจที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น

2) การตัดสินผลกรรมที่ผิดพลาดไป กล่าวคือ การที่บุคคลตัดสินเกี่ยวกับผลกรรมที่ตนเองจะได้รับจากการแสดงพฤติกรรมนั้นผิดพลาดไป จะทำให้บุคคลรู้สึกว่าไม่คุ้มค่าที่ตนจะแสดงพฤติกรรมนั้น อาจทำให้บุคคลตัดสินที่จะไม่แสดงพฤติกรรม

3) ความไม่ทันเหตุการณ์ในการประเมินความสามารถของตนเอง กล่าวคือเนื่องจากประสบการณ์ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ถ้าหากบุคคลไม่ได้ประเมินตนเองตลอดเวลา จะทำให้บุคคลตัดสินเกี่ยวกับความสามารถของตนเองผิดพลาดไป จะมีผลทำให้บุคคลไม่แสดงพฤติกรรม

4) บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยภาพรวมสูง อาจจะไม่แสดงพฤติกรรมออกมาเมื่อให้เขากระทำพฤติกรรมที่เป็นทักษะย่อย ๆ เพราะเห็นว่าไม่มีความสำคัญ

5) การประเมินความสำคัญของทักษะย่อย ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการแสดงพฤติกรรมผิดพลาด กล่าวคือ ถ้าบุคคลคิดว่าตนเองขาดทักษะหรือมีทักษะในด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอ บุคคลอาจจะไม่แสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา

6) เป้าหมายของการกระทำมีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจน และเป้าหมายนั้นไม่สามารถปฏิบัติได้หรือยากเกินไป อาจทำให้บุคคลไม่แสดงพฤติกรรมออกมา

7) การรู้จักตนเองที่ไม่ถูกต้อง บุคคลที่รู้จักตนเองไม่ถูกต้องอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่มีลักษณะคลุมเครือไม่ชัดเจนหรืออาจถูกบังคับให้กระทำหรือได้ข้อมูลภายนอกมาอย่างไม่ถูกต้อง ก็มีผลทำให้บุคคลตัดสินที่จะไม่แสดงพฤติกรรมออกมาก็ได้

ในการที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาให้มีสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น ควรจัดการหรือควบคุมมิให้ปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวมาเป็นอุปสรรคหรือเป็นตัวขัดขวาง ซึ่งหากทำได้ก็จะช่วยให้บุคคลสามารถแสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเต็มที่และมีความมั่นใจ อันจะนำไปสู่การประสบความสำเร็จต่อไป

2.7 การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

จากแนวคิดของ Bandura (1977: 84-85) ที่ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นเกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะ และประกอบด้วย 3 มิติ คือ มิติเกี่ยวกับขนาดความยากของงาน มิติเกี่ยวกับการแผ่ขยาย และมิติเกี่ยวกับความเข้ม ในการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะนำเสนอต่อไปนี้ไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ตาม คะแนนที่ได้จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหรือการปฏิบัติงานของบุคคล ซึ่งบุคคลจะถูกประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ Lee & Bobko (1994: 364-369) ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองตามแนวทฤษฎีของ Bandura พบว่ามีวิธีการวัด 5 วิธี คือ

1) การวัดความเข้ม (Self- Efficacy Strength) เป็นวิธีที่นำมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองมากที่สุด วิธีการวัดทำได้โดยการถามผู้ตอบถึงความมั่นใจว่าเขาสามารถปฏิบัติงานที่มีความยากของงานเพิ่มขึ้นได้เพียงใด ข้อคำถามมักมีลักษณะให้ประเมินความมั่นใจจากไม่มีความมั่นใจ (0) จนถึงมีความมั่นใจเต็มที่ (10) หรืออาจทำโดยใช้มาตราส่วนแบบอื่น ๆ ก็ได้ เช่น จาก 0 % ถึง 100 % เป็นต้น

2) การวัดขนาด (Self- Efficacy Magnitude) เป็นวิธีที่นิยมนำมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองรองลงมาจากการวัดความเข้ม วิธีการวัดจะทำโดยการถามผู้ตอบว่าเขา

สามารถปฏิบัติงานที่กำหนดให้ที่มีความยากขึ้นได้หรือไม่ ซึ่งคำถามมักจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนชนิด ใช่ / ไม่ใช่ (yes / no scale) คำตอบ " ใช่ " จะมีคะแนน 1 คะแนน คำตอบ " ไม่ใช่ " จะมี 0 คะแนน ดังนั้น หากได้คะแนนสูงแสดงว่ามีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง

3) การวัดแบบผสม คือ การวัดที่ใช้วัดทั้งความเข้มและขนาดของความยาก โดยใช้ข้อคำถามเดียวแต่มีคำตอบแยกกันเป็น 2 ช่อง ช่องหนึ่งเป็นแบบ ใช่ / ไม่ใช่ ส่วนอีกช่องหนึ่งจะเป็นมาตราส่วนประเมินค่าหรือใช้ประเมินเป็นร้อยละ การรวมคะแนนทำโดยการรวมคะแนนของความเข้มเฉพาะข้อที่ผู้ตอบตอบว่า " ใช่ "

4) เป็นวิธีวัดความเข้มและขนาดของความยากเหมือนกับวิธีที่ 3 แต่มีข้อแตกต่างกัน คือ แปลงคะแนนดิบ (Raw Score) ให้เป็นคะแนนฐาน (Z Score)

5) การวัดความเข้มโดยใช้ข้อคำถามเพียงข้อเดียวเกี่ยวกับงานที่กำหนดแล้วให้ผู้ตอบประเมินค่าระดับความมั่นใจของตนเองต่อการทำงานที่กำหนดนั้น

การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองดังกล่าวข้างต้น Lee & Bobko พบว่าการวัดแบบผสมเป็นวิธีการวัดที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura มากที่สุด แต่ในการวิจัยครั้งนี้เลือกใช้วิธีการวัดความเข้ม (Self- Efficacy Strength) เนื่องจากเป็นวิธีที่นิยมนำมาใช้ในการวิจัยเพื่อวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด และผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นวิธีที่ง่ายและเหมาะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษามากกว่าการวัดด้วยวิธีอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงนำวิธีการวัดแบบนี้มาใช้ โดยในการวัดจะให้กลุ่มตัวอย่างบอกถึงความมั่นใจว่าเขาสามารถทำแบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษได้เพียงใด

2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับการเรียนภาษาที่สอง

การเรียนภาษาเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ (Emotional factors) ภายในตัวผู้เรียนกับองค์ประกอบภายนอก องค์ประกอบภายในตัวผู้เรียน เช่น ความสนใจ เจตคติ ความวิตกกังวลและการรับรู้ความสามารถของตนเอง องค์ประกอบภายในเหล่านี้จะมีผลต่อความสามารถในการเรียนภาษาของบุคคล ดังที่ Krashen and Terrell (1983 อ้างถึงใน กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา, 2539: 16-17) ได้เสนอสมมุติฐานของการกลั่นกรองความรู้สึก (The Affective Filler Hypothesis) ตามทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองไว้ว่าองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง คือ

1) แรงจูงใจ (motivation) ผู้ที่มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาสูง จะสามารถรับตัวป้อนภาษาได้ดีกว่า

2) ความมั่นใจในตนเอง (self-confidence) ผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง รับรู้ถึงความสามารถของตนเอง และมีจินตนาการเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี จะสามารถรับภาษาที่สองได้ดีกว่า

3) ความวิตกกังวล (anxiety) ผู้ที่มีความวิตกกังวลต่ำ จะสามารถรับภาษาที่สองได้ดีกว่า

Clement and Kruidenier (1989 อ้างถึงใน กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา, 2539: 17) ได้เสนอองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษาที่สองไว้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษาที่สอง

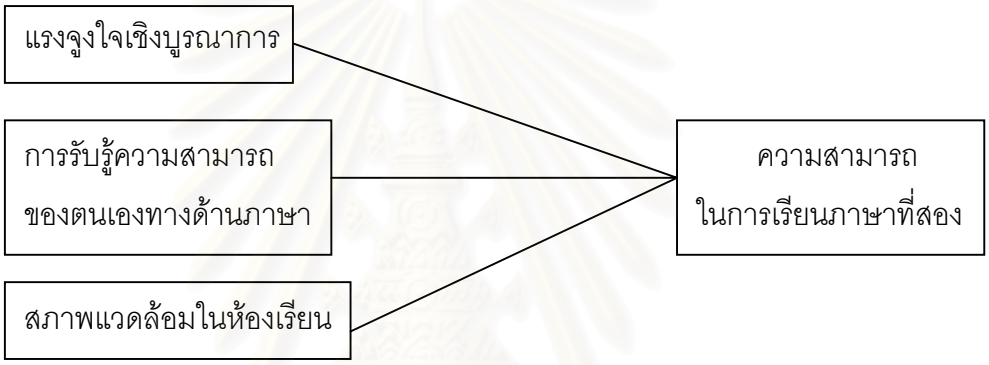

Clement and Kruidenier ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองทางด้านภาษาเป็นตัวแปรในส่วนที่เกี่ยวกับผู้เรียนโดยตรง (learner variables) ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาที่สองทั้งทางตรงและทางอ้อมเพราะการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นแรงผลักดันเบื้องต้น (primary force) ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพยายามในการเรียนหรือในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายซึ่งจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในที่สุด

การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับการเรียนภาษาที่สอง โดยผู้ที่รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถสูงจะเกิดความมั่นใจในตนเอง มีความวิตกกังวลน้อย เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาได้ในที่สุด

2.9 พฤติกรรมของบุคคลผู้รับรู้ความสามารถของตนเอง

บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง จะมีพฤติกรรมในลักษณะต่าง ๆ ดังที่ได้มี ผู้กล่าวไว้ ต่อไปนี้

Yoder and Proctor (1988: 35) สรุปพฤติกรรมของบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ดังนี้

1) แสดงความคิดเห็นอย่างมั่นใจ ปราศจากความเกรงกลัวผู้ใด

2) ยึดถือความเชื่อของตนเองอย่างมั่นคง

3) เป็นมิตรกับผู้อื่นได้ง่าย

4) มีความคล่องตัวสูง มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ

5) ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

6) รับบทบาทผู้นำโดยปราศจากการลังเล

คาดหวังว่าจะได้เป็นผู้นำในบางโอกาส

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2516 อ้างถึงใน กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา, 2539: 15) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่รับรู้ความสามารถของตนเองไว้ดังนี้

1) มีความเชื่อมั่นในการกระทำของตนเอง และมั่นใจว่าจะประสบความสำเร็จในสิ่งที่ได้กระทำลงไป

2) ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา และมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

3) กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจ และกล้าเผชิญความเป็นจริง

4) มีความรับผิดชอบสูง

5) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6) ไม่เชื่อผู้อื่นโดยไร้เหตุผล

7) ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

8) ไม่วิตกกังวลมากเกินไป

9) รักความยุติธรรม

10) เป็นผู้นำ

อัจฉรา เนตรล้อมวงศ์ (2531: 4) สรุปพฤติกรรมของบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองว่า สามารถแสดงพฤติกรรมด้วยการกระทำ และคำพูดที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) การกล้าแสดงออก ได้แก่ กล้าแสดงความสามารถของตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็น หรือกล้าซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ

2) การพึ่งตนเอง ได้แก่ การแก้ปัญหาด้วยความสามารถของตนเอง การทำงานประสบผลสำเร็จ มีความเพียรพยายาม

3) การเป็นตัวของตัวเอง ได้แก่ การมีเหตุผลไม่คล้อยตามผู้อื่นโดยปราศจากการไตร่ตรอง การตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

4) การมีความรับผิดชอบ ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบได้ครบถ้วน การกล้ารับผิดชอบเมื่อกระทำผิด

5) การมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่น การรู้จักช่วยเหลือและร่วมมือกับหมู่คณะ การยอมรับสถานการณ์ใหม่ ๆ

บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองมีลักษณะต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้คือ มีความเชื่อมั่นหรือมั่นใจในตนเอง มีความกล้าแสดงออก สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความเป็นผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบ และสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

2.10 พัฒนาการและบทบาทของการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Development and exercise of self-efficacy)

Bandura (1994: 77-79) กล่าวถึงพัฒนาการและบทบาทของการรับรู้ความสามารถของตนเองในเด็กทารกจนถึงวัยรุ่นไว้ดังนี้

1) ที่มาของความเข้าใจในตนเอง เริ่มแรกเด็กแรกเกิดจะไม่เข้าใจในตนเอง เด็กทารกจะมีการสังเกตปฏิกิริยาของตนเองเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและจะเริ่มเรียนรู้ว่าการกระทำต่าง ๆ จะทำให้เกิดผลตามมา เด็กที่สามารถควบคุมเหตุการณ์ได้จะเอาใจใส่ต่อพฤติกรรมของตนเองมากขึ้นและจะมีความสามารถในการเรียนรู้การตอบสนองสิ่งเร้าใหม่ ๆ ได้ดีกว่าเด็กทารกที่อยู่ในเหตุการณ์เดียวกันที่ไม่สนใจในพฤติกรรมของตนเอง การพัฒนาความเข้าใจในความสามารถของตนเองในแต่ละคนจึงแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของแต่ละคนและเมื่อเด็กทารกเริ่มเข้าสู่วุฒิภาวะสิ่งที่อยู่รอบตัวจะทำให้เขามีบุคลิกลักษณะที่แตกต่างกันไป

2) การรับรู้ความสามารถของตนเองจากหน่วยครอบครัว ในช่วงนี้ถือว่าประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จจากการควบคุมของตนเองเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาความสามารถทางปัญญาและสังคมขั้นต้นของเด็กทารก พ่อแม่มีบทบาทสำคัญที่จะตอบสนองต่อพฤติกรรมของเด็กทารกและสร้างสถานการณ์ที่เอื้อต่อการใช้ความสามารถโดยสร้างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้สมบูรณ์และเปิดโอกาสให้เด็กได้มีอิสระในการเคลื่อนไหวเพื่อการสำรวจ จะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญาและสังคมดีขึ้น การเตรียมความหมายทางสัญลักษณ์จะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาให้แก่เด็ก ในช่วงนี้เพื่อนมีความสำคัญต่อการพัฒนาความเข้าใจในความสามารถของตนซึ่งเด็กทารกจะเปรียบเทียบกับพี่น้องที่มีอายุใกล้เคียงกัน การประเมินความสามารถจากการ

เปรียบเทียบทางสังคมจะแตกต่างกันตามขนาดของครอบครัว ลำดับการเกิด จำนวนพี่น้อง อายุ และเพศที่ต่างกัน

3) การเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยอาศัยอิทธิพลจากเพื่อน ในช่วงนี้เด็กจะเข้าใจในความสามารถของตนเองจากการเรียนรู้ทางสังคม การรับรู้ความสามารถของตนเองจะเกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างตนเองกับเพื่อนที่มีอายุเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อ ตัดสินและตรวจสอบความสามารถของตนเอง ดังนั้นการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลให้เด็กมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง

4) การพัฒนาการรับรู้ความสามารถทางปัญญาของตนเองจากโรงเรียน โรงเรียนเป็นแหล่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความสามารถทางปัญญาให้แก่เด็ก เนื่องจากเด็กจะเกิดการเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ และทักษะในการแก้ปัญหาที่จำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมในสังคมที่กว้างขึ้น ความรู้และทักษะการคิดของเด็กจะได้รับการตรวจสอบประเมินและเปรียบเทียบทางสังคมอย่างต่อเนื่อง เด็กที่มีทักษะทางปัญญาที่ดีจะมีการพัฒนาความเข้าใจในความสามารถทางปัญญาของตนเองจากการดูตัวแบบจากเพื่อนหรือการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากครู ดังนั้น การจัดบรรยากาศที่กระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จจากการเรียน และการจัดให้นักเรียนเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) จะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะช่วยส่งเสริมการประเมินความสามารถของตนเองไปในทางบวก และมีสัมฤทธิผลทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบรายบุคคลหรือแบบแข่งขัน

5) การรับรู้ความสามารถของตนเองในช่วงวัยรุ่น วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการทำในสิ่งที่มีความท้าทาย ต้องการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ที่จะทำงานให้บรรลุผล และต้องการเรียนรู้ความสามารถใหม่ ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้วัยรุ่นมีความเข้าใจในความสามารถของตนเองมากขึ้น อย่างไรก็ตาม วัยรุ่นตอนต้นอาจมีความรู้สึกว่าตนเองไร้ความสามารถ ทำให้เกิดความไม่สบายใจและไม่สามารถจัดการกับสภาพการณ์ใหม่ ๆ ได้ และการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นที่จะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่จะเกิดปัญหาหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความมั่นใจหรือความเข้มของการรับรู้ความสามารถของตนเองที่ได้รับจากประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในอดีต

พัฒนาการของบุคคลมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจในความสามารถของตนเองของบุคคล หากจะช่วยพัฒนาให้บุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นจะต้องคำนึงถึง ธรรมชาติและพัฒนาการต่าง ๆ ของบุคคลด้วย เพื่อที่บุคคลจะได้พัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่

2.11 กระบวนการกระตุ้นการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy activated process)

Bandura (1994: 72-74) กล่าวว่าการกระตุ้นการรับรู้ความสามารถของตนเองจะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 4 กระบวนการดังต่อไปนี้

1) กระบวนการทางปัญญา (Cognitive Processes) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อกระบวนการทางปัญญาหลายรูปแบบ พฤติกรรมของบุคคลส่วนมากมีจุดมุ่งหมายที่ถูกกำกับโดยการตั้งเป้าหมายไว้ล่วงหน้า การตั้งเป้าหมายของบุคคลจะได้รับอิทธิพลจากการ

ประเมินความสามารถของตนเอง คนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะตั้งเป้าหมายที่สูงและท้าทาย มีความมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายมากกว่าคนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ และรูปแบบพฤติกรรมส่วนใหญ่มักริเริ่มจากรูปแบบการคิด เป็นการคิดสร้างสภาพการณ์ล่วงหน้าและย้อนทบทวน บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถสูงจะสร้างภาพแห่งความสำเร็จ สิ่งนี้จะช่วยแนะแนวทางและสนับสนุนการกระทำ ส่วนบุคคลที่สงสัยในความสามารถของตนเองจะสร้างภาพความล้มเหลวไว้ล่วงหน้า กระบวนการคิดจึงทำให้บุคคลทำนายเหตุการณ์และพัฒนาแนวทางที่จะควบคุมสิ่งที่จะมีผลต่อการดำรงชีวิตของตนเอง ในสภาพการเรียนรู้บุคคลมุ่งเน้นไปที่ความรู้ของตนที่จะแสดงความคิดเห็น เพื่อรวบรวมปัจจัยต่าง ๆ นำไปสู่การตรวจสอบ โดยบุคคลจะพิจารณาการประเมินตนเองอีกครั้งจากผลการกระทำระยะสั้นและระยะยาว จดจำปัจจัยต่าง ๆ ที่ถูกตรวจสอบและจำว่าตนเองทำงานให้ดีได้อย่างไร

การเผชิญกับสภาพการณ์ที่มีความกดดัน อุปสรรคหรือความล้มเหลว บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำจะมีความคิดวิเคราะห์ที่เอาแน่นอนอะไรไม่ได้ เกิดความพึงพอใจตนเองในระดับต่ำและคุณภาพการทำงานจะด้อยลง ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถสูง จะตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและใช้การคิดวิเคราะห์ที่ดีในการที่จะบรรลุผลสำเร็จ

2) กระบวนการจูงใจ (Motivation Processes) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีบทบาทสำคัญในการจูงใจตนเอง การจูงใจของบุคคลส่วนใหญ่อยู่ในรูปของกระบวนการคิด บุคคลจะมีการจูงใจตนเองและชี้แนะการกระทำของตนเองโดยการคิดล่วงหน้า บุคคลจะสร้างความเชื่อจากการคิดว่าตนเองสามารถทำอะไรได้ และมีความคาดหวังถึงผลของการกระทำ บุคคลจะตั้งเป้าหมายและวางแผนการกระทำของตนเอง

รูปแบบการจูงใจทางความคิดมีลักษณะแตกต่างกัน 3 ลักษณะ คือ การระบุสาเหตุ การคาดหวังผลและเห็นคุณค่า และการตั้งเป้าหมาย ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนจะมีบทบาทต่อการจูงใจทางความคิดทั้ง 3 ลักษณะ ดังนี้

(1) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อการระบุสาเหตุ คนที่มีการรับรู้ความสามารถสูงจะอ้างสาเหตุของความล้มเหลวของตนว่าเกิดจากการขาดความพยายาม คนที่เชื่อว่าตนเองไม่มีความสามารถก็จะอ้างสาเหตุของความล้มเหลวนั้นว่าเกิดจาก ตนเองไม่มีความสามารถ การระบุอ้างสาเหตุนี้จะมีผลต่อแรงจูงใจ การกระทำ และปฏิกิริยาอารมณ์ โดยผ่านการรับรู้ความสามารถของตนเอง

(2) การคาดหวังผลและเห็นคุณค่า แรงจูงใจจะถูกควบคุมโดยการคาดหวังผลจากการกระทำ แต่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมภายใต้ความเชื่อที่ว่าตนเองสามารถทำอะไรได้และความเชื่อในผลที่เกิดจากการกระทำ อิทธิพลของการคาดหวังผลและเห็นคุณค่าจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรมนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง

(3) การตั้งเป้าหมาย บุคคลจะตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและประเมินผลย้อนกลับจากเป้าหมายที่ตั้งไว้ การตั้งเป้าหมายที่ท้าทายจะทำให้แรงจูงใจเพิ่มและยังคงอยู่

เป้าหมายต่าง ๆ จะมีอิทธิพลต่อบุคคลโดยผ่านกระบวนการภายในตนเองมากกว่าจะเป็นการควบคุมแรงจูงใจและพฤติกรรมโดยตรง แรงจูงใจนั้นจะมีพื้นฐานมาจากการตั้งเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเปรียบเทียบทางปัญญา โดยการทำให้เกิดความพึงพอใจในตนเองจากเป้าหมายที่ตั้งไว้ พฤติกรรมของบุคคลจะพึงพอใจในตนเองในการบรรลุเป้าหมายที่มีคุณค่าและส่งเสริมให้ตนเองใช้ความพยายามมากขึ้น โดยการไม่พอใจกับการกระทำที่ต่ำกว่ามาตรฐาน แรงจูงใจจากเป้าหมายหรือมาตรฐานส่วนบุคคลจะได้รับผลมาจากอิทธิพลในตนเอง 3 ประเภทคือ การพึงพอใจและไม่พึงพอใจตนเองจากการกระทำ การรับรู้ถึงความสามารถของตนเองที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และการปรับปรุงการตั้งเป้าหมายด้วยกระบวนการทางปัญญา

3) กระบวนการทางความรู้สึกและอารมณ์ (Affective Processes) การรับรู้ความสามารถของตนจะมีผลต่อความเครียดและความกดดันเมื่อบุคคลเผชิญกับสภาพการณ์ที่ลำบากมีอุปสรรคและจะมีผลต่อระดับแรงจูงใจ บุคคลที่เชื่อในความสามารถของตนเองจะสามารถควบคุมความเครียดที่จะทำให้เกิดความวิตกกังวลได้ แต่คนที่เชื่อว่าตนไม่มีความสามารถจะมีความวิตกกังวลสูงและมองว่าสภาพแวดล้อมที่เขาอยู่เต็มไปด้วยอันตรายและมีความวิตกกังวลกับสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ความวิตกกังวลไม่เพียงแค่ได้รับอิทธิพลจากการรับรู้ความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมเท่านั้น แต่ยังได้รับอิทธิพลจากการรับรู้ความสามารถด้านการควบคุมความคิดที่รบกวนได้ การรับรู้ความสามารถด้านการควบคุมความคิดเป็นปัจจัยสำคัญที่จะควบคุมความคิดอันก่อให้เกิดความเครียดและความกดดัน ทั้งการรับรู้ความสามารถในการจัดการและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมความคิดจึงทำงานร่วมกันที่จะช่วยลดความวิตกกังวลและพฤติกรรมหลีกเลี่ยงได้

4) กระบวนการเลือก (Selection Processes) การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีผลต่อการเลือกกระทำพฤติกรรมโดยบุคคลจะเลือกกระทำในสถานการณ์ที่เขาเชื่อว่าเขาทำได้และหลีกเลี่ยงสถานการณ์หรือกิจกรรมที่บุคคลเชื่อว่าเกินความสามารถของตนเองที่จะทำได้ บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะเลือกงานที่มีลักษณะท้าทาย ส่วนบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำจะท้อถอยหลีกเลี่ยงงาน เป็นการปิดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง

การรับรู้ความสามารถของตนเองไม่สามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลได้โดยตรง แต่จะต้องผ่านกระบวนการทางปัญญาเสียก่อนและเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางปัญญาแล้วพฤติกรรมของบุคคลจึงจะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ซึ่งตรงตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social cognitive theory) Bandura ที่มองว่าการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ (Acquired) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่พฤติกรรมภายในอันได้แก่ กระบวนการทางปัญญานั้นถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้ว ดังนั้น ในการที่จะทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงทางปัญญาจึงต้องใช้

เทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่น่าสนใจหรือมีความเข้ม (Strengh) มากพอจึงจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มาทำการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยมีความเชื่อว่าจะทำให้ผู้เรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นได้

2.12 กระบวนการทางปัญญาของข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Cognitive Processing of Self-Efficacy Information)

Bandura (1986: 401-409) กล่าวว่าข้อมูลซึ่งเป็นแหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนเองดังกล่าวข้างต้นไม่ได้เข้าสู่ตัวเราด้วยตัวของมันเอง แต่จะต้องผ่านกระบวนการประเมินทางปัญญาเสียก่อน ซึ่งจะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาพการณ์ทางสังคม สถานการณ์ หรือระยะเวลา เป็นต้น ซึ่งการประเมินทางปัญญาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้จะต้องรวมระหว่างองค์ประกอบ 2 ส่วนที่แยกกันอยู่เข้าไว้ด้วยกัน คือ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับรูปแบบของข้อมูลที่บุคคลให้ความสนใจและใช้เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความสามารถของตน และองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการเชื่อมโยงที่บุคคลใช้ในการกำหนดน้ำหนักและรวบรวมข้อมูลจากปัจจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินความสามารถของตนเอง สรุปได้ดังนี้คือ

1) ข้อมูลความสามารถจากการกระทำ (Enactive Efficacy Information) ประสบการณ์ตรงจากการกระทำของบุคคล จะทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองเปลี่ยนไปหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

(1) ความพยายามและการตัดสินความสามารถ บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง จะมองว่าความพยายามมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถ นั่นคือถ้าใช้ความพยายามเพียงเล็กน้อยก็สามารถทำงานที่ยากหรือท้าทายให้ประสบความสำเร็จได้ แต่ถ้าต้องใช้ความพยายามอย่างมากจึงจะประสบความสำเร็จ แสดงว่าบุคคลนั้นมีความสามารถน้อยกว่า ในขณะเดียวกันถ้าได้ใช้ความพยายามแล้วแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ก็จะส่งผลให้ประเมินว่ามีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ

(2) รูปแบบของการอนุมานสาเหตุ บุคคลที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถจะอนุมานสาเหตุของความสำเร็จหรือความล้มเหลวว่าเกิดจากปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่ ความพยายามหรือความสามารถของตนเอง ส่วนบุคคลที่มองว่าตนเองมีความสามารถต่ำ จะอนุมานสาเหตุของความสำเร็จหรือความล้มเหลวว่าเกิดจากปัจจัยภายนอก ดังนั้น หากจะเพิ่มการรับรู้ความสามารถ

ของตนเองจะต้องใช้ความพยายามหรือความสามารถที่มีอยู่ให้มากที่สุด โดยพยายามหลีกเลี่ยงการช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยที่สุด

(3) ความตั้งใจและความจำ คนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะเลือกจำแต่เฉพาะการกระทำหรือประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จของตนเอง ส่วนคนที่รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำจะจำแต่การกระทำหรือเหตุการณ์ในทางลบ

2) ข้อมูลความสามารถจากการได้เห็นตัวแบบที่ประสบความสำเร็จ (Vicarious Efficacy Information) ข้อมูลนี้จะมีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง หากบุคคลมีการนำตัวแบบนั้นมาเปรียบเทียบกับตนเอง ลักษณะสำคัญของตัวแบบที่ประสบความสำเร็จ มีดังนี้

(1) ต้องมีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สังเกต ทั้งทางด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ทักษะ หรือประสบการณ์ในอดีต เป็นต้น

(2) ต้องมีความหลากหลาย ซึ่งจะทำให้ผู้สังเกตเกิดความคิดว่า คนที่มีลักษณะต่างกันก็สามารถประสบความสำเร็จได้เช่นกัน

3) ข้อมูลความสามารถจากการพูดชักจูง (Persuasory Efficacy Information) การตัดสินเกี่ยวกับความสามารถของตนเองนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตนเองเพียงอย่างเดียว ยังขึ้นอยู่กับบุคคลอื่นที่มีความสามารถในการประเมินอีกด้วย บุคคลอื่นที่จะมีส่วนช่วยในการตัดสินเกี่ยวกับความสามารถของตนเองนั้นจะช่วยโดยการใช้คำพูดชักจูงเพื่อให้เกิดการรับรู้เพิ่มขึ้น การใช้คำพูดชักจูงจะได้ผลหรือไม่ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้

(1) ความน่าเชื่อถือของผู้ชักจูง ถ้าผู้ชักจูงมีความน่าเชื่อถือและมีความสำคัญต่อ ผู้ถูกชักจูงมาก ก็มีแนวโน้มที่จะช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองได้มากขึ้น

(2) การให้ข้อมูลป้อนกลับ จะส่งผลที่สม่ำเสมอต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยการให้ข้อมูลป้อนกลับในทางการให้กำลังใจ การลบล้างความเชื่อที่ว่าตนเองไม่มีความสามารถ จะช่วยให้บุคคลมีความพยายามซึ่งจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จได้ และช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองได้

(3) การเพิ่มความพยายาม การพูดชักจูงจะช่วยให้ผู้ที่ถูกชักจูงเพิ่มความพยายามในการทำงานได้มากขึ้น

4) ข้อมูลความสามารถทางร่างกาย (Physiological Efficacy Information) จะต้องพิจารณาจากปัจจัยต่อไปนี้

(1) ประสบการณ์เดิม บุคคลที่เคยมีประสบการณ์ว่าการตอบสนองต่อสิ่งเร้าของร่างกายตนเองช่วยเอื้อต่อการกระทำพฤติกรรมหรือการทำงานให้เป็นผลสำเร็จ จะมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงกว่าบุคคลที่มองว่าการตอบสนองของร่างกายนั้นจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดปัญหาและล้มเหลว หรือมองว่าเป็นการขัดขวางการทำงานนั่นเอง

(2) ระดับของการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ในการตัดสินเกี่ยวกับความสามารถของ ตนเองนั้น ความสำคัญอยู่ที่ระดับการตอบสนองต่อสิ่งเร้า นั่นคือ ถ้าร่างกายมีการตอบสนองในระดับปานกลางจะช่วยเอื้อต่อการปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ดี แต่ถ้ามีการตอบสนองมากหรือน้อยเกินไปอาจก่อให้เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติได้

(3) การอนุมานสาเหตุในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นการอ้างสาเหตุของการ ตอบสนองว่าสิ่งเร้านั้นทำให้ตนเองเกิดการตอบสนองเพราะอะไร คนที่มีความสามารถสูงนั้นไม่ว่าร่างกายจะมีการตอบสนองในรูปแบบใด ก็จะไม่มีผลทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองลดลงได้ แต่ถ้ามองว่าการตอบสนองนั้นเป็นเพราะตนเองขาดความสามารถ ก็มีแนวโน้มที่จะมีการรับรู้ความสามารถของตนเองลดลง

(4) ลักษณะของอารมณ์ บุคคลที่มีลักษณะของอารมณ์ต่างกันจะส่งผลให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่างกัน ถ้าอารมณ์ดีก็จะทำให้นึกถึงแต่เรื่องที่ดีหรือที่เคยประสบความสำเร็จซึ่งจะส่งผลให้มีการรับรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น

5) การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ (Integration of Self-Efficacy Information) ในการตัดสินเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง นอกจากมีข้อมูลหลาย ๆ รูปแบบแล้วยังต้องมีการให้น้ำหนักกับข้อมูลเหล่านี้ด้วย วิธีการกำหนดน้ำหนักให้กับข้อมูลจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของงานที่ทำหรือปัจจัยอื่น ๆ บางครั้งอาจใช้กระบวนการตัดสินธรรมดาเข้ามาช่วย ซึ่งจะก่อให้เกิดการให้น้ำหนักที่ผิดพลาดหรือมองข้ามความสำคัญของข้อมูลบางตัวไป

กระบวนการทางปัญญามีความจำเป็นสำหรับการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social cognitive theory) ของแบนดูรา (Bandura) ซึ่งเป็นทฤษฎีพื้นฐานของแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง มองว่าการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องพิจารณาในแง่ของการแสดงออก หากแต่ว่าการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ (Acquired) ก็ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้วแม้ว่าจะยังไม่มีการแสดงออกก็ตาม กระบวนการทางปัญญาของข้อมูล เกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นการเปลี่ยนแปลงที่พฤติกรรมภายในอย่างหนึ่ง ดังนั้น ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองจึงควรคำนึงถึงกระบวนการดังกล่าวนี้ด้วยเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด

2.13 งานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง

การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นคุณลักษณะส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก โดยสามารถประเมินได้ว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จเพียงใดในแต่ละสถานการณ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการเลือกกระทำ ความพยายาม และความอดทนต่อความยากลำบาก เพื่อให้การกระทำนั้นประสบผลสำเร็จ และยังสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ ดังที่ได้มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศนำแนวคิดนี้มาทำการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในต่างประเทศ

Bandura and Schunk (1981) ศึกษาเกี่ยวกับผลของการตั้งเป้าหมายระยะสั้นที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีการตั้งเป้าหมายระยะสั้นมีการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการตั้งเป้าหมายระยะยาวและกลุ่มที่ไม่มีเป้าหมาย และยังพบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Schunk (1985) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลของการตั้งเป้าหมายด้วยตนเองที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง ทักษะการทำงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มที่ตั้งเป้าหมายในการทำงานด้วย ตนเองมีการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่ผู้อื่นเป็นผู้ตั้งเป้าหมายให้และกลุ่มที่ไม่มีเป้าหมาย ส่วนกลุ่มที่ผู้อื่นตั้งเป้าหมายให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีเป้าหมาย นอกจากนี้ยังพบว่า ภายหลังการทดลองการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อีกด้วย

Luzzo (1995) ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองและลักษณะความเชื่ออำนาจที่มีส่วนสัมพันธ์ในการทำนายวุฒิภาวะทางอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 113 คน ผลการศึกษาพบว่าลักษณะความเชื่ออำนาจด้านอาชีพมีความสัมพันธ์กับเจตคติในการเลือกอาชีพและทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับเจตคติในการเลือกอาชีพและทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เจตคติในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในปี ค.ศ. 1998 Baldwin ศึกษาเกี่ยวกับผลของการพัฒนาหลักสูตรสายอาชีพที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในอาชีพและลักษณะอาชีพของ นักศึกษาระดับวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัยที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรสายอาชีพ จำนวน 154 คน รูปแบบการวิจัยเป็นแบบมีกลุ่มควบคุมมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีการรับรู้ความสามารถของตนเองในอาชีพและลักษณะอาชีพเพิ่มขึ้น ซึ่งจากผลการทดลองชี้ชัดว่าการพัฒนาหลักสูตรสายอาชีพนั้นเป็นตัวช่วยให้การ ตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักศึกษาได้ และในปีเดียวกันนี้ Singo (1998) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการควบคุมโดยกลุ่มเพื่อนและการควบคุมโดยตนเองที่มีต่อความวิตกกังวล การรับรู้ความสามารถของตนเอง และทักษะความสามารถพื้นฐานของผู้ให้คำปรึกษา (counselor) ที่อยู่ในระยะฝึกหัด กลุ่มตัวอย่างได้รับ

การทดสอบในระยะก่อนและหลังการทดลอง ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมทั้ง 2 วิธีนี้ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ พบว่าวิธีการควบคุมโดยกลุ่มเพื่อนมีลักษณะเป็นแบบแผนมากกว่าการควบคุมโดยตนเอง ต่อมา Voth and Graham (1999) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการตั้งเป้าหมายและกลยุทธ์ในการเขียน และการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนที่มีปัญหาในการเขียนและการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 7 และ 8 ที่มีปัญหาในการเขียนและการเรียนรู้ ในการทดลองนั้นให้กลุ่มตัวอย่างเขียนเรียงความคนละ 3 เรื่อง โดยมีเป้าหมายในการเขียนต่างกันตามเป้าหมายของแต่ละคน กลุ่มทดลองใช้กลยุทธในการเขียนเพื่อช่วยส่งเสริมการตั้งเป้าหมายของความสำเร็จ โดยใช้เป็นเหตุผลสนับสนุนในการเขียนเรียงความ ผลการศึกษาพบว่างานเขียนของกลุ่มทดลองมีเหตุผลสนับสนุนและมีคุณภาพมากกว่ากลุ่มควบคุม และยังพบว่าการตั้งเป้าหมายและการใช้กลยุทธในการเขียนไม่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง

งานวิจัยภายในประเทศ

จิตติมา จูมทอง (2537) ศึกษาผลของการสอนตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของ ตนเองและผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนโรงเรียนโคกสลุงวิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองได้รับการฝึกกลวิธีการสอนตนเอง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง และคะแนนผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง และคะแนนผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีป จินงี่ (2539) ที่ศึกษาผลของการเตือนตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพาณิชยการพระนคร ที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ผลการศึกษาพบว่านักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการเตือนตนเองมีการรับรู้ความสามารถของตนด้านการทำงาน และมีประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายสูงกว่า นักศึกษากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา (2539) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษ กับความสามารถในการอ่านเพื่อความ เข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในปีเดียวกันนี้ ยมลพร พันธนาม (2539) ศึกษาผลของการสอนโดยเพื่อนด้วยการจับคู่ตามรูปแบบการคิดที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลศรีสะเกษ จำนวน 15 คน จำแนกนักเรียนเป็นผู้ที่มีรูปแบบการคิดไม่อิสระและรูปแบบการคิดแบบอิสระ ใช้เวลาทดลอง 12 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบไม่อิสระและมีผลสัมฤทธิ์ต่ำในวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีรูปแบบการคิดแบบไม่อิสระและมีผลสัมฤทธิ์ต่ำในวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ ในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภัทราพรรณ สุขประชา (2540) ศึกษาผลของการประเมินผลงานของนักเรียนโดยตนเองและโดยครูที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนสตรีวัดระฆัง จำนวน 100 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ (สูงและต่ำ) และรูปแบบการประเมินผลงานของนักเรียน (โดยตนเองและโดยครู) ผลการศึกษาพบว่านักเรียน ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงและต่ำ กลุ่มที่ประเมินผลงานโดยตนเอง มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการประเมินผลงานโดยครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำกลุ่มที่ประเมินผลงานโดยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการประเมินผลงานโดยครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในปีต่อมา จรินทร วินทะไชย์ (2541) ศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากับปัจจัยประสบการณ์ความสำเร็จในการสอน การอนุมานสาเหตุของการสอนประสบการณ์จากตัวแบบ ความวิตกกังวล ทัศนคติต่อวิชาที่สอน ระยะเวลาของประสบการณ์ในการสอน และการสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อการรับรู้ความสามารถของครู เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ประสบการณ์ความสำเร็จในการสอน

ทัศนคติต่อวิชาที่สอน และ ประสบการณ์จากตัวแบบ ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่ส่งผลทางตรงเชิงลบต่อการรับรู้ความสามารถของครู คือ ความวิตกกังวล และการอนุมานสาเหตุของความล้มเหลวในการสอนจากความยากของงาน 3) ปัจจัยที่ส่งผลทางอ้อมต่อการรับรู้ความสามารถของครู เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ทัศนคติต่อวิชาที่สอน ประสบการณ์จากตัวแบบ ระยะเวลาของประสบการณ์ในการสอน การอนุมานสาเหตุของความสำเร็จในการสอนจากความสามารถและการอนุมานสาเหตุของความสำเร็จในการสอนจากความพยายาม ตามลำดับ

จิราภรณ์ กุณสิทธิ (2541) ได้ศึกษาเรื่องการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ด้วยตัวแปรด้านการกำกับตนเองในการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ ทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 397 คน ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถทำนายได้จากการกำกับตนเองใน การเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์และทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ โดยมีตัวทำนายที่ดีที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ และการกำกับตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญาณี ทิวทอง (2543) ที่ได้ศึกษาตัวแปรคัดสรรทางจิตวิทยาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 11 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2542 จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) ตัวแปรด้านการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การรับรู้ความสามารถของตนเองทางภาษาอังกฤษและทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ความวิตกกังวลและเชาวน์อารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ 2)ตัวแปรที่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ดีที่สุด คือ ทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางภาษาอังกฤษ และเชาวน์อารมณ์ ตามลำดับ

การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นคุณลักษณะส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในหรือความมั่นใจในตนเองต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก โดยสามารถประเมินได้ว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จเพียงใดในแต่ละสถานการณ์ นอกจากนี้การรับรู้ความสามารถของ ตนเองยังสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการเรียน ถ้า ผู้เรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง ก็จะส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวิธีการที่หลากหลายเพื่อช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะได้ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความพยายาม ความตั้งใจ ไม่เกิดความท้อ

แท้เบื่อหน่ายต่อปัญหาที่จะเกิดขึ้น และยังช่วยให้สามารถเลือกทำพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่ดีในการที่จะเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

ตอนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังต่อไปนี้

Good (1959: 7) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกซึ่งความรู้และทักษะที่ได้เรียนไป

ไพศาล หวังพานิช (2525: 76) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือจากการสอน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2541 อ้างถึงใน สุรีย์ จงสถาพรสิทธิ์, 2543: 60) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง ผลการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า อันเกิดจากกระบวนการเรียนการสอนในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งที่ผ่านมา

สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษนั้น ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

Davies (1991: 156) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษไว้ว่า หมายถึง ความรู้ความสามารถในวิชาภาษาอังกฤษที่ได้รับจากการสอนที่มีการกำหนดเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

วาสนา โกวิทยา (2525: 135) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสำเร็จในการเรียนรู้เนื้อหา และทักษะทางภาษาของผู้เรียนตามที่ได้รับการสอนและฝึกฝนมาแล้ว เป็นการสะท้อนถึงการเรียนรู้ในอดีต

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ตามความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่เกิดจากการได้รับการสอนและฝึกฝนในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ที่มีการกำหนดเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน

3.2 ความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 8) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อตัวผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้ปกครอง เพราะจะเป็น

ประโยชน์สำหรับการพิจารณาในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ภาษาที่ดีขึ้น

Valette (1977: 4-5) และ Gronlund (1993: 6-8) ได้กล่าวถึงความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สองที่มีต่อผู้เรียนและผู้สอนไว้ดังนี้คือ

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สองมีความสำคัญต่อตัวผู้เรียนเพราะทำให้ผู้เรียนทราบว่าสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดีเพียงใด ทำให้ทราบข้อผิดพลาดที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษามีความสำคัญต่อตัวผู้สอน เพราะทำให้ผู้สอนทราบว่าการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ อีกทั้งยังทำให้ผู้สอนสามารถประเมินผลวิธีการสอนและสื่อการเรียนการสอนใหม่ว่าสามารถทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นหรือไม่

Madsen (1983: 3-4) กล่าวถึงความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่มีต่อผู้เรียนและผู้สอนไว้ดังนี้

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อผู้เรียน เนื่องจากเป็นข้อมูลป้อนกลับที่ทำให้ผู้เรียนทราบถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของตนเอง ว่าควรจะพัฒนาหรือปรับปรุงในเรื่องใด นอกจากนี้ยังช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนสำหรับผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อผู้สอน เนื่องจากผลสัมฤทธิ์จะเป็นข้อมูลป้อนกลับที่จะทำให้ทราบว่าการสอนนั้นมีประสิทธิภาพเพียงใด ควรปรับปรุงการสอนทักษะใด ทบทวนเรื่องใด ควรเพิ่มหรือลดเนื้อหาใด นอกจากนี้ยังทำให้ผู้สอนทราบว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้วัดนั้นมีคุณภาพเพียงใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงต่อไป

วาสนา โกวิทยา (2525: 112-113) และ กาญจนา ปราบพาล (2532: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไว้ว่ามีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ดังนี้คือ

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการสอนครูสามารถประเมินการสอนของตนว่าควรพัฒนาปรับปรุงทางด้านใดบ้าง เมื่อพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาของผู้เรียน

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาเป็นข้อมูลป้อนกลับที่ทำให้ผู้เรียนทราบจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองให้ดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนภาษาให้ผู้เรียน เช่น เมื่อทราบผลว่าเรียนแพ้เพื่อนก็จะพยายามเรียนให้ดีขึ้น เพื่อคราวหน้าจะได้มีคะแนนสูงกว่าเพื่อน ซึ่งเป็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนภาษา

3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการแนะแนวการศึกษาและการเลือกอาชีพในอนาคต

4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษา โดยที่ผู้บริหารจะนำข้อมูลเหล่านี้ไปประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาให้ดีขึ้น เช่น การประเมินหลักสูตรและการจัดชั้นเรียน เป็นต้น

5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการวิจัยทางการศึกษาเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ มีความสำคัญทั้งต่อตัวผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้บริหารการบริหารการศึกษา การแนะแนวการศึกษา ตลอดจนการเลือกอาชีพในอนาคตของผู้เรียน เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษนั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงข้อมูลในหลาย ๆ ด้านที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นจุดดี จุดด้อย หรือจุดที่ควรจะได้รับการพัฒนาปรับปรุง รวมถึงคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางภาษาอังกฤษ ดังนั้น จึงควรจะมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้เพิ่มขึ้น เพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งประกอบการพิจารณาในการบริหารการศึกษา และผู้เรียนจะได้ใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน

3.3 วิธีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับเนื้อหา และทักษะภาษาอังกฤษที่ได้รับการสอนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยใช้การทดสอบเพื่อทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กาญจนา ปราบพาล (2532: 10-11) และอัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 126-127) กล่าวว่าวิธีการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษสามารถทำได้ 3 วิธี คือ การทดสอบโดยตรง (Direct Testing) การทดสอบกึ่งตรง (Semi-direct Testing) และการทดสอบโดยอ้อม (Indirect Testing) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การทดสอบโดยตรง (Direct Testing) เป็นการทดสอบที่วัดพฤติกรรมของผู้ถูกทดสอบจากการสังเกตโดยตรง ซึ่งสุมิตรา อังวัฒนกุล (2539: 7) ได้สรุปไว้ว่า การทดสอบโดยตรงเป็นการทดสอบที่ให้ผู้ถูกทดสอบแสดงความสามารถด้านทักษะต่าง ๆ ที่ต้องการประเมินโดยตรง งานที่จะให้ทำและเนื้อหาที่ใช้ในการทดสอบต้องเป็นภาษาที่ใช้จริงในการสื่อสารให้มากที่สุด เช่น การทดสอบความสามารถในการฟังและการอ่านที่ให้ผู้ถูกทดสอบฟังและอ่านจริง และต้องให้ผู้ทดสอบแสดงให้เห็นว่าสามารถฟังและอ่านได้อย่างดีด้วย สำหรับการทดสอบความสามารถในการเขียน ก็ให้ผู้ถูกทดสอบเขียนความเรียงจริง ๆ และการทดสอบความสามารถใน การพูด ผู้ถูก

ทดสอบต้องพูดจริงโดยใช้วิธีการให้ตอบโต้ระหว่างคู่สนทนา ซึ่งอาจอยู่ในรูปการสัมภาษณ์แบบอิสระหรือการสนทนาก็ได้

2) การทดสอบกึ่งตรง (Semi-direct Testing) เป็นการทดสอบที่พยายามวัดพฤติกรรมของผู้ถูกทดสอบให้ใกล้เคียงกับการทดสอบโดยตรงมากที่สุด เช่น การทดสอบความสามารถในการพูดจะเป็นการวัดความสามารถในการสนทนาโดยไม่มีคู่สนทนาแต่จะใช้ภาพหรือเทปและสถานการณ์จำลองช่วยเพื่อให้ผู้ถูกทดสอบพูดให้ฟัง เช่น ตอบคำถามจากภาพ เล่าเรื่องจากภาพ หรือเล่าเรื่องใหม่จากเนื้อเรื่องที่อ่าน สำหรับการทดสอบทักษะการเขียน อาจจะเป็นการเขียนบรรยายภาพโดยใช้เพียงประโยคเดียว หรือการเขียนข้อความสั้น ๆ ก็ได้ (อ้างถึงใน สุรีย์ จงสถาพรสิทธิ์, 2543: 62)

3) การทดสอบโดยอ้อม (Indirect Testing) เป็นการทดสอบที่พยายามวัดความสามารถด้านทักษะใดทักษะหนึ่งทางอ้อมในกรณีที่ไม่สามารถทดสอบโดยตรงได้ (กาญจนา ปราบพาล, 2532: 10, สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537: 207) ซึ่งอาจจะมีข้อจำกัดในการจัดสอบ เช่น จำนวนผู้เข้าสอบ การตรวจ และเวลาในการสอน เป็นต้น ในกรณีที่ต้องการวัดความสามารถในด้านการพูดโดยใช้การทดสอบโดยอ้อมจะเป็นการวัดทักษะการสนทนาโดยผ่านทักษะอื่น เช่น การวัดโดยผ่านการเขียน ให้ผู้ถูกทดสอบเติมข้อความในบทสนทนาให้สมบูรณ์โดยการกำหนดสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ เป็นต้น ส่วนการวัดความสามารถในการอ่านออกเสียง กระทำโดยให้ผู้ถูกทดสอบระบุคู่คำที่มีเสียงคล้องจองกัน สำหรับการวัดความสามารถในการเขียนนั้น Heaton (1990: 97-98) กล่าวว่าอาจให้ผู้ถูกทดสอบระบุว่าข้อมูลที่ขีดเส้นใต้ข้อมูลใดไม่ถูกต้องหรือการเรียงคำให้เป็นประโยคใหม่ก็ได้

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษโดยการทดสอบทั้ง 3 วิธีนี้ มีข้อดีและข้อเสีย ที่ผู้ทำการทดสอบควรพิจารณาเพื่อจะได้เลือกใช้ให้เหมาะสมที่สุด ดังนี้

<u>ข้อดีของการทดสอบโดยตรง</u>

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2539: 7-8) กล่าวถึงข้อดีของการทดสอบโดยตรง ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนมีความชัดเจนเกี่ยวกับความสามารถที่ต้องการประเมิน
2. สามารถประเมินและตีความสามารถด้านทักษะการแสดงออกของผู้ถูกทดสอบได้อย่างชัดเจน
3. เป็นข้อมูลป้อนกลับที่มีประโยชน์ในการปรับปรุงข้อบกพร่องในแต่ละทักษะ
4. เป็นแบบสอบที่สามารถสร้างได้ง่าย

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 127) กล่าวถึงข้อดีของการทดสอบโดยตรงไว้ว่า เป็นการวัดสภาพการใช้ภาษาอย่างแท้จริง แบบสอบการทดสอบโดยตรงมีความตรงเชิงประจักษ์ เชิงเนื้อหา และเชิงทฤษฎีสูง

ข้อเสียของการทดสอบโดยตรง

กาญจนา ปราบพาล (2532: 10) กล่าวถึงข้อเสียของการทดสอบโดยตรงว่าการทดสอบโดยตรงไม่สามารถทำได้ในทุกกรณี เช่น ในกรณีที่มีผู้เข้าสอบจำนวนมาก และมีเวลาในการสอบจำกัด ส่วนความเที่ยงของแบบสอบของการทดสอบโดยตรงมีค่าต่ำกว่าการทดสอบโดยอ้อม ส่วน อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 127) กล่าวถึงข้อเสียของการทดสอบโดยตรงว่า การทดสอบโดยตรงเป็นการทดสอบแบบตัวต่อตัว ผู้ถูกทดสอบอาจประหม่า และเครียด และผู้ให้คะแนนอาจมีความเครียดเช่นกัน อาจทำให้การตอบและการให้คะแนนขาดความเชื่อถือได้

ข้อดีของการทดสอบกึ่งตรงและการทดสอบโดยอ้อม

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 127) กล่าวถึงข้อดีของการทดสอบกึ่งตรงและการทดสอบโดยอ้อมไว้ดังนี้คือ

1. ทำให้ผู้ถูกทดสอบไม่เครียด และวิตกกังวล ทำให้สามารถทำแบบสอบได้ตรงตามความสามารถของตนเองมากกว่าการทดสอบโดยตรง

2. สามารถวัดได้ตรงตามหลักสูตรและครอบคลุมเนื้อหา และวัตถุประสงค์การเรียนได้มาก

3. สามารถกระทำได้ในกรณีผู้ถูกทดสอบมีจำนวนมาก และเวลาในการทดสอบมีจำกัด

ข้อเสียของการทดสอบกึ่งตรงและการทดสอบโดยอ้อม

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2539: 8) กล่าวว่าการทดสอบกึ่งตรงและการทดสอบโดยอ้อมนั้นมีข้อเสียอยู่ที่ว่าถ้าผู้สอนสร้างแบบสอบที่ไม่มีคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบอาจจะไม่สามารถทำนายความสามารถในทักษะต่าง ๆ ได้ดีพอ

ข้อดีและข้อเสียของวิธีการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษดังกล่าวข้างต้น นับว่าเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้สอนควรจะพิจารณาอย่างถี่ถ้วนก่อนที่จะเลือกนำมาใช้ทดสอบกับผู้เรียน เพื่อให้ผลที่ออกมาตรงกับความรู้ความสามารถของผู้เรียนมากที่สุด มิฉะนั้นแล้วอาจทำให้ผลการทดสอบไม่สามารถทำนายความสามารถของผู้เรียนได้

3.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

การที่ผู้เรียนแต่ละคนมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ต่างกันนั้น เป็น เพราะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งทางด้านตัวบุคคล ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้าน การสอน ดังนี้

1) ปัจจัยทางด้านตัวบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษประกอบด้วยปัจจัยทางด้านทัศนคติ แรงจูงใจ ความวิตกกังวล กลวิธีในการเรียน และความถนัดในการเรียนภาษาอังกฤษ

(1) ทัศนคติ ทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่าผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ดังที่ Achara Wongsotorn, 1975 อ้างถึงใน ชลธิชา จินดากุล, 2529: 24-25) ที่ศึกษาพบว่าทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษทั้งทัศนคติเพื่อต้องการให้เหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษา และทัศนคติเพื่อต้องการนำภาษาไปใช้ประโยชน์มีบทบาทสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ แต่ทัศนคติเพื่อต้องการให้เหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษา มีบทบาทมากกว่า

(2) แรงจูงใจ ลักษณา บุญนิมิตร (2542) กล่าวว่าแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่าผู้เรียนที่มีแรงจูงใจต่ำ กล่าวคือ แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์และเป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

Gardner (1985 อ้างถึงใน ลักษณา บุญนิมิตร, 2542: 32) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาที่สอง จัดให้แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งในองค์ประกอบทางทัศนคติ และแบ่งองค์ประกอบแรงจูงใจในการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงจูงใจเชิงบูรณาการ (Integrative Motivation) และแรงจูงใจเชิงเครื่องมือ (Instrumental Motivation) ดังนี้คือ

ก. แรงจูงใจเชิงบูรณาการ (Integrative Motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่สะท้อนให้เห็นถึงความเต็มใจหรือความปรารถนาที่จะให้ตนเองเหมือนหรือเป็นเช่นเดียวกับเจ้าของภาษาต่างประเทศนั้น ๆ ความปรารถนาที่จะได้สมาคมติดต่อกับเจ้าของภาษา การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่มีแรงจูงใจชนิดนี้เป็นแรงขับหรือสิ่งเร้าให้ผู้เรียนยินดีรับเอาพฤติกรรมที่เหมาะสมบางอย่างซึ่งแสดงถึงลักษณะนิสัยของเจ้าของภาษานั้น ๆ เข้าไว้เป็นพฤติกรรมของตนเอง พฤติกรรมดังกล่าวได้แก่ การยอมรับ คำศัพท์ กฎ ไวยากรณ์ แบบประโยค วิธีการออกเสียง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการเรียนภาษา ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับเจ้าของภาษานั้น ต้องการพบปะ คุ้นเคยกับเจ้าของภาษา ต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

ข. แรงจูงใจเชิงเครื่องมือ (Instrumental Motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นความปรารถนาที่จะได้รับการยอมรับทางสังคมหรือได้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการที่ตนมีความรู้ภาษาต่างประเทศ แรงจูงใจชนิดมีทิศทางมุ่งไปยังตัวผู้เรียน การที่ผู้เรียนเรียนภาษา

ต่างประเทศเพื่อที่จะได้ผลประโยชน์จากภาษาที่เรียน เรียกได้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือหรือเป็นวิถีนำไปสู่จุดหมาย

จากแนวคิดเรื่องแรงจูงใจในการเรียนภาษาที่สองของ Gardner ดังกล่าวได้มีการนำมาศึกษาโดย Jayatilaka (1983: 1362-A) พบว่า ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจเชิงเครื่องมือจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจเชิงบูรณาการ

(3) ความวิตกกังวล ความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน ผู้เรียนที่มีความวิตกกังวลสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ ซึ่ง Bartz (1975: 4852-4853) ศึกษาพบว่า ความวิตกกังวลสามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทั้งทางด้านบวกและทางด้านลบ กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีความวิตกกังวลเพียงเล็กน้อยอาจกระตุ้นให้ผู้เรียนใส่ใจกับการเรียนรู้มากขึ้น ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่าผู้เรียนที่มีความวิตกกังวลสูง แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ แต่เมื่อพิจารณาในระดับทักษะแล้ว Young (1992 อ้างถึงใน สุรีย์ จงสถาพรสิทธิ์, 2543: 71) ศึกษาพบว่าความวิตกกังวลส่งผลทางลบต่อทุกทักษะโดยเฉพาะทักษะการพูดจะได้รับผลกระทบมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Yan (1998 อ้างถึงใน สุรี จงสถาพรสิทธิ์, 2543: 71) ที่พบว่าความวิตกกังวลส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะการฟัง พูด มากกว่าผลสัมฤทธิ์ในทักษะการเขียน

(4) กลวิธีในการเรียน Wang (1997 อ้างถึงใน สุรี จงสถาพรสิทธิ์, 2543: 71) กล่าวว่ากลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีทางการเรียนภาษาอังกฤษบ่อยหลากหลายประเภทและมีประสิทธิภาพมากกว่าจะประสบความสำเร็จในการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่ใช้กลวิธีทางการเรียนภาษาอังกฤษน้อย นอกจากนี้ พิทักษ์ นิลนพคุณ (2538) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกลวิธีการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ พบว่ากลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทั้งทางตรงและทางอ้อม และการสอนกลวิธีในการเรียนส่งผลให้ผู้เรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่าคะแนนก่อนการสอนกลวิธีในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(5) ความถนัด ผู้เรียนที่มีความถนัดทางการเรียนภาษาอังกฤษ จะสามารถเรียนภาษาอังกฤษได้เร็วและง่ายกว่าผู้เรียนที่ไม่มีความถนัด อันจะส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่า นอกจากนี้ ธีระพงษ์ แก่นอินทร์ (2531) ได้ศึกษา เกี่ยวกับความถนัด ซึ่งพบว่าความถนัดทางการเรียนภาษาอังกฤษนั้นส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับ Keitges (1987: 3341-A) ที่ศึกษาพบว่าในเพศหญิง

ความถนัดทางการเรียนภาษาอังกฤษสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษได้ร้อยละ 63 ส่วนเพศชายทำนายได้ร้อยละ 29

2) ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยอีกด้านหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ดังที่ Jakobovits (1971 อ้างถึงใน สุรีย์ จงสถาพรสิทธิ์, 2543: 71) ศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมที่คล้ายกับวัฒนธรรมของผู้ที่พูดภาษาอังกฤษย่อมทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเรียนได้ดีและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกับวัฒนธรรมของผู้ที่พูดภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ ผู้เรียนที่อยู่ในสังคมที่มีโอกาสติดต่อและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้พูดภาษาอังกฤษจะประสบความสำเร็จในการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่มีโอกาสต่ำกว่า

3) ปัจจัยด้านการสอน การสอนไม่ว่าจะพิจารณาด้านคุณภาพหรือวิธีการนั้นมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ กล่าวคือ คุณภาพการสอนและวิธีการสอนที่ต่างกันทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่างกัน ซึ่ง Bloom (1976: 135) สรุปว่าคุณภาพการสอนมีความสำคัญในการกำหนดและมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างน้อยที่สุดร้อยละ25 นอกจากนี้ ศิริพร ฉันทานนท์ (2532) ยังได้ศึกษาพบว่า คุณภาพการสอนสามารถทำนาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่มีความสามารถทั้งในระดับสูงและต่ำได้

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของผู้เรียน ได้รับผลกระทบจากปัจจัย 3 ด้าน คือ ปัจจัยทางด้านตัวบุคคล ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรม และปัจจัยทางด้านการสอน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษนั้น ผู้สอนควรจะคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวนี้ด้วย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุดเท่าที่จะสามารถทำได้

3.5 ประเภทของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

Valette (1977: 5) กล่าวว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษคือ แบบวัดที่ใช้อย่างเป็นทางการเพื่อวัดว่าผู้เรียนมีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้มากเพียงไร Gronlund (1993: 8) กล่าวว่า เนื้อหาของแบบทดสอบจะสัมพันธ์โดยตรงกับจุดประสงค์และเนื้อหารายวิชาที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้ว นักการศึกษาหลายท่านได้จำแนกประเภทของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษไว้หลายลักษณะตามเกณฑ์ต่าง ๆ 3 เกณฑ์ คือ จำแนกตามลักษณะการตรวจให้คะแนน จำแนกตามผู้สร้าง และจำแนกตามลักษณะของทักษะที่วัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) จำแนกตามลักษณะการตรวจให้คะแนน

Bachman (1990: 76) ได้กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษโดยจำแนกตามลักษณะการตรวจให้คะแนนว่ามี 2 ประเภท คือ แบบทดสอบแบบปรนัย (Objective Test) และแบบทดสอบแบบอัตนัย (Subjective Test)

(1) แบบทดสอบแบบปรนัย (Objective Test) การตรวจให้คะแนนตรงกันไม่ว่าใครเป็นผู้ตรวจเพราะมีการกำหนดคำตอบที่ถูกต้องไว้ชัดเจน เช่น แบบทดสอบแบบเลือกตอบแบบถูกผิด หรือแบบจับคู่ เป็นต้น

(2) แบบทดสอบแบบอัตนัย (Subjective Test) การตรวจให้คะแนนมีการแปรเปลี่ยนได้เพราะการให้คะแนนจะขึ้นอยู่กับผู้ตรวจ เช่นแบบทดสอบทักษะการพูด แบบทดสอบการเขียนเรียงความ เป็นต้น

Johnson (1977 อ้างถึงใน อัจฉรา วงศ์โสธร, 2539: 99) ได้อธิบายถึงความแตกต่างของแบบทดสอบแบบปรนัยและแบบทดสอบแบบอัตนัยไว้ดังนี้คือ

(1) วิธีการให้คะแนนมีความแตกต่างกัน คือ แบบทดสอบแบบปรนัยมีคำตอบที่ถูกเพียงคำตอบเดียว ส่วนแบบอัตนัยมีการให้คะแนนแบบพหุคะแนน และแบบเสรี

(2) แบบทดสอบแบบปรนัยมีค่าความเที่ยงสูง เนื่องจากผู้ตรวจไม่ว่าจะเป็นใครก็ตรวจให้คะแนนได้ตรงกัน

(3) แบบทดสอบแบบปรนัยมักเป็นการวัดจุลภาษาหรือวัดองค์ประกอบย่อยของภาษา (Discrete Point Test) และในการทดสอบแต่ละครั้งสามารถใช้วัดได้หลายข้อ แต่ใช้เวลาสอบน้อยและสะดวกในการตรวจให้คะแนน

(4) การสร้างแบบทดสอบแบบปรนัยนั้นยากกว่าการสร้างแบบทดสอบแบบอัตนัยเพราะการเขียนแบบทดสอบแบบปรนัยที่ดีนั้น ผู้เขียนต้องมีความชำนาญ มิฉะนั้นจะได้ข้อสอบที่ไม่ดี

2) จำแนกตามผู้สร้าง

วาสนา โกวิทยา (2525: 123-124) ได้อธิบายแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่จำแนกตามผู้สร้างว่ามี 2 ประเภท คือ

(1) แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น (Teacher – made Test) เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นสำหรับใช้เฉพาะคราวเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเมื่อสร้างขึ้นแต่ละครั้ง แล้วจะไม่นำมาใช้อีก และไม่ได้รับการวิเคราะห์คุณสมบัติทางสถิติต่าง ๆ ในการสร้างแบบทดสอบประเภทนี้ ครูมักจะกำหนดตารางวิเคราะห์ข้อสอบขึ้น เพื่อให้ได้ข้อสอบที่มีความครอบคลุม และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตร

(2) แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการพัฒนาให้เป็นมาตรฐาน ตั้งแต่การเขียนแบบทดสอบ การสุ่มตัวอย่างประชากร

การทดลองแบบสอบ การวิเคราะห์แบบสอบ การหาเกณฑ์ปกติเพื่อใช้เป็นหลักสำหรับเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษโดยทั่วไป แบบทดสอบมาตรฐานจึงต้องสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ แบบทดสอบมาตรฐานมีความเป็นมาตรฐาน 2 ประการคือ

(2.1) มาตรฐานในการดำเนินการสอบ หมายความว่า การดำเนินการสอบจะเหมือนกันทุกครั้งโดยจะมีการควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ที่จะทำให้คะแนนคลาดเคลื่อน เช่น ผู้คุมสอบ การใช้คำสั่ง สภาพห้องสอบ ฉะนั้น จึงต้องมีคู่มือคำชี้แจงในการใช้แบบทดสอบด้วย

(2.2) มาตรฐานในการแปลความหมายคะแนน แบบทดสอบประเภทนี้มีเกณฑ์ปกติสำหรับเปรียบเทียบคะแนนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

3) จำแนกตามลักษณะของทักษะที่วัด

Valette (1977: 12) จำแนกแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษตามลักษณะของทักษะที่วัดออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้คือ

(1) แบบทดสอบทักษะรวม (Global or Integrative Test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถในการทำความเข้าใจและการใช้ภาษาในบริบท ซึ่งผู้เรียนต้องใช้ความรู้และทักษะหลายด้านสัมพันธ์กันในการตอบ แบบทดสอบทักษะรวม ได้แก่ แบบทดสอบโคลซ (Cloze) แบบทดสอบแบบเขียนตามคำบอก (Dictation) และแบบทดสอบทักษะการพูดโดยการสัมภาษณ์ (Oral Interview)

(1.1) แบบทดสอบโคลซ (Cloze) Finocchiaro and Sako (1983: 19-20) ได้อธิบายลักษณะของแบบทดสอบแบบโคลซว่าเป็นแบบทดสอบความเข้าใจเนื้อความ โดยใช้เนื้อความที่มีความยาวประมาณ 200-500 คำ และเว้นคำให้เติมอย่างเป็นระบบอาจจะเป็นทุกคำที่ 5 7 หรือ 10 การเว้นคำทุกคำที่ 7 จะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อใช้ทดสอบผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผู้เรียนจะต้องใช้ความสามารถทางภาษาหลาย ๆ ด้าน ในการหาคำมาเติมในช่องว่าง เช่น ความรู้ด้านคำศัพท์ ด้านไวยากรณ์ บริบทการใช้ภาษา ตลอดจนความสามารถสะกดตัวและการเขียนได้ถูกต้อง

(1.2) แบบทดสอบแบบเขียนตามคำบอก(Dictation) อัจฉรา วงศ์โสธร (2538: 169-171) ได้ให้รายละเอียดของแบบทดสอบแบบเขียนตามคำบอก สรุปได้ดังนี้คือ เป็นแบบทดสอบที่วัดความสามารถทางการฟังและการเขียน ซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนความเข้าใจความรู้ด้านเสียง ศัพท์ โครงสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อความ และความสามารถในการใช้เครื่องหมายวรรคตอน รวมถึงระเบียบวิธีการเขียน นอกจากนี้ยังเป็นการวัดความสามารถในการคาดการณ์เกี่ยวกับความหมายของสารหรือข้อมูลโดยใช้ประสบการณ์ทางภาษาและประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของผู้เรียนเป็นพื้นฐาน ช่วยให้เข้าใจสิ่งที่ผู้เรียนได้ฟังและต้องเขียนถ่ายทอดออกมาตามที่ได้ยินและตามความเข้าใจของตน แบบทดสอบการเขียนตามคำบอกมี 4 ประเภท คือ

แบบเขียนตามคำบอกทุกคำ (Full Dictation) แบบเขียนตามคำบอกเป็นบางส่วน (Partial Dictation) แบบเขียนจากความจำที่ได้ฟังคำบอก (Dicto-Comp) และแบบเขียนเรียบเรียงใหม่จากความจำที่ได้ฟังคำบอก (Reconstructed Dicto-Comp)

(1.3) แบบทดสอบทักษะการพูดโดยการสัมภาษณ์ (Oral Interview) Heaton (1990: 65-67) ได้อธิบายลักษณะของแบบทดสอบทักษะการพูดโดยการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้คือ เป็นแบบทดสอบที่วัดความสามารถด้านการฟังและการพูดในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติซึ่งอาจจะเป็นลักษณะแบบทดสอบที่ให้ผู้สอนสัมภาษณ์ผู้เรียนโดยถามรายละเอียดส่วนตัว เช่น งานอดิเรก สิ่งที่ชอบและไม่ชอบ เป็นต้น ในระหว่างการสัมภาษณ์อาจให้ผู้เรียนสะกดคำหรืออ่านข้อความบางอย่าง ข้อควรระวังในการใช้แบบทดสอบนี้คือคำถามที่ใช้ควรเป็นภาษาที่ใช้จริงและจะนำมาซึ่งคำตอบที่น่าสนใจ ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้สอนไม่ควรพูดมากกว่าผู้เรียนและควรถามด้วยการพูดที่เป็นธรรมชาติ

(2) แบบทดสอบจุลภาษา (Discrete Point Test) เป็นแบบทดสอบที่วัดองค์ประกอบย่อยของภาษา เช่น เสียง ศัพท์ โครงสร้าง หรือทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยแยกทดสอบเป็นส่วน ๆ ตามองค์ประกอบของภาษาหรือตามทักษะ

กาญจนา ปราบพาล (2532: 17-18) ได้อธิบายถึงลักษณะของแบบทดสอบที่วัดองค์ประกอบย่อยของภาษา สรุปได้ดังนี้

ก. แบบทดสอบเสียง เป็นแบบทดสอบที่มีลักษณะให้แยกความแตกต่างของเสียงที่เป็นคำเดียว และความแตกต่างของเสียงในประโยค

ข. แบบทดสอบคำศัพท์ เป็นแบบทดสอบที่มีลักษณะถามคำจำกัดความให้เติมคำศัพท์ในประโยคและการให้หาคำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกับคำศัพท์ที่กำหนดให้

ค. แบบทดสอบไวยากรณ์ เป็นแบบทดสอบที่มีลักษณะให้เลือกตัวเลือกเติมข้อความให้สมบูรณ์และถูกต้องตามหลักไวยากรณ์หรือการเลือกประโยคที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เป็นต้น

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 135, 149-150) ได้สรุปเกี่ยวกับแบบทดสอบทักษะ ต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ก. แบบทดสอบทักษะการฟัง อาจเป็นแบบทดสอบการฟังและการแยกเสียงหรือแบบทดสอบการฟังเพื่อความเข้าใจ เช่น การฟังข้อความแล้วให้เรียงลำดับภาพให้สัมพันธ์กับข้อความที่ได้ยิน หรือการเลือกรูปภาพให้สัมพันธ์กับข้อความที่ได้ยิน หรือการฟังและเลือกคำตอบที่เหมาะสมกับคำถาม เป็นต้น

ข. แบบทดสอบทักษะการพูด อาจมีได้หลายลักษณะ เช่น การกำหนดหัวข้อให้ผู้เรียนสนทนาพูดตอบโต้กันโดยทำการทดสอบเป็นรายคู่ หรือแบบทดสอบที่ให้ ผู้เรียนเขียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์ นอกจากนี้อาจจะเป็นแบบทดสอบที่กำหนดสถานการณ์และให้ผู้เรียนเลือกคำตอบที่เป็นคำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น

ค. แบบทดสอบทักษะการอ่าน ผู้สอนอาจจะสร้างแบบทดสอบในลักษณะที่ให้อ่านออกเสียงหรือแบบทดสอบที่วัดความเข้าใจในการอ่าน เช่น การอ่านบทความและให้เติมแผนภูมิการอ่านและให้ระบุว่าสิ่งที่ถามถูกหรือผิด หรือการอ่านและให้เลือกคำตอบที่ถูกต้อง

ง. แบบทดสอบทักษะการเขียน มีหลายรูปแบบเช่น การให้ผู้เรียนระบุส่วนที่ผิดในประโยคที่กำหนดให้ การเรียงลำดับคำในประโยคใหม่ การเขียนตามแนวทางที่กำหนด การเขียนความเรียง การเขียนจดหมาย การเขียนบรรยายภาพ และการกรอกแบบฟอร์มเป็นต้น

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ สามารถจำแนกได้หลายประเภท สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบทดสอบแบบปรนัย (Objective Test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบประเภทที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher – made Test) โดยใช้หลักการสร้างด้วยกระบวนการพัฒนาให้เป็นมาตรฐาน ตั้งแต่การเขียนแบบทดสอบ การสุ่มตัวอย่างประชากรสำหรับการทดลองใช้แบบทดสอบ และการวิเคราะห์แบบทดสอบ เพื่อให้มีค่าความเที่ยงสูงสุดโดยจะสร้างแบบทดสอบแยกเป็น 4 ชุด ตามทักษะต่าง ๆ ที่ อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 135, 149-150) ได้สรุปไว้คือ แบบทดสอบทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน คะแนนที่ผู้เรียนทำได้จากแบบทดสอบทั้ง 4 ชุด นี้นำมารวมกันเป็นคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปเป็นผลการวิจัยต่อไป

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

นักการศึกษาหลายท่านได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในต่างประเทศ

Felland (1980) ได้ศึกษาหาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุทำให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคะแนนสูงและต่ำกว่าระดับเฉลี่ยมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรียงความภาษาอังกฤษต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนอเมริกันเชื้อสาย

แมกซิกัน กลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนสูงมีจำนวน 256 คน นักเรียนที่มีคะแนนต่ำมีจำนวน 200 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนสูงได้รับการส่งเสริมจากผู้ปกครองและผู้ปกครองเห็นความสำคัญของภาษาต่องานอาชีพมากกว่ากลุ่มที่มีคะแนนต่ำ ส่วน Garcia (1996) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ทัศนคติ ความถนัด ลักษณะของชนชาติ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาสเปน ผลการศึกษาพบว่าแรงจูงใจ ความถนัดในการเรียน และทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่างสเปนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า แรงจูงใจ ความถนัด และลักษณะของชนชาติ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาสเปนได้มากกว่า 50% นอกจากนี้ยังพบว่าความถนัดในการเรียนภาษาเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ตัวแปรด้านลักษณะชนชาติสามารถทำนายได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

Georgiou (1999) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ้างสาเหตุของผู้ปกครอง บทบาทของผู้ปกครองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองของนักเรียนเกรด 6 จำนวน 473 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาในไซปรัส จำนวน 22 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าทั้ง3 องค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่พบว่าการอ้างสาเหตุของผู้ปกครองกับบทบาทของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลต่อกัน แต่การอ้างสาเหตุของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางตรงกับบทบาทของผู้ปกครองทางด้านการพัฒนาความสนใจ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้ปกครองด้านการควบคุม ในปีเดียวกันนี้ Taylor (1999) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมของเพื่อนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวัยรุ่นแอฟริกัน-อเมริกัน โดยแบ่งลักษณะการส่งเสริมเป็นการส่งเสริมเพื่อนด้านความแตกต่างทางเชื้อชาติ เพศ และความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมเพื่อน การอยู่ในโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่าการส่งเสริมเพื่อนด้านความแตกต่างทางเชื้อชาติมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวัยรุ่นยุโรป-อเมริกันมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมเพื่อน เนื่องจากมีการให้ความช่วยเหลือเพื่อนบ่อย ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมของเพื่อนกับตัวแปรอื่น ๆ จะมีผลต่อวัยรุ่นแอฟริกัน-อเมริกันที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และยังพบว่าความรู้ความเข้าใจด้านสังคม การส่งเสริมเพื่อน การอยู่ในโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และคะแนนเฉลี่ยระหว่างวัยรุ่นแอฟริกัน-อเมริกัน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอีกด้วย

งานวิจัยภายในประเทศ

ชาญณรงค์ อินทรประเสริฐ (2533) ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการสอนแบบการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิผลทางการเรียนกับการสอนทั้งชั้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 60 คน กลุ่มทดลองเรียนโดยการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิผลทางการเรียน กลุ่มควบคุมเรียนแบบทั้งชั้น ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของกลุ่มที่เรียนโดยการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิผลทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบทั้งชั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน พัชรพิมล บุญรมย์ (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางกับที่เรียนโดยใช้การสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้การสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมาก

ในปี พ.ศ. 2541 ดิศกดิ์ คำบาง ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนไตรภูมิวิทยา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 40 คน วิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรที่ศึกษาในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมี 2 วิธีคือ วิธีที่นักเรียนสามารถเลือกระดับคะแนนได้ว่านักเรียนต้องการระดับคะแนน 1, 2 หรือ 3 คะแนน และวิธีที่โปรแกรมกำหนดระดับคะแนนคงที่ข้อละ 2 คะแนน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรทั้ง 2 วิธี มีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรแบบผู้เรียนเลือกระดับคะแนน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าแบบโปรแกรมกำหนดระดับคะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในปีเดียวกันนี้ พัสวี ตินตบุตร (2541) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ความวิตกกังวล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 397 คน ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษไม่มีความ

สัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษ และความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษกับความวิตกกังวลในการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่าความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษและความวิตกกังวลในการเรียน สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนได้อีกด้วย

ในปีต่อมา ลักษณา บุญนิมิตร (2542) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครอง ครู และเพื่อน ในการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 398 คน ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้ปกครองและบทบาทของครู ในการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ แต่บทบาทของเพื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญ บทบาทของผู้ปกครอง ครู และเพื่อนในการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ และแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และบทบาทของผู้ปกครอง ครู และเพื่อนในการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์เชิงพหุคูณกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่า บทบาทของครูในการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนได้

งานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่ามีปัจจัยหลายอย่างที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ได้แก่ บทบาทของผู้ปกครอง บทบาทหรือความสัมพันธ์กับเพื่อน แรงจูงใจ ความถนัด ทัศนคติ ความเชื่อ ความวิตกกังวล หรือวิธีการสอน เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งสิ้น โดยปัจจัยดังกล่าวส่วนใหญ่จะส่งผลทางด้านบวก คือช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น จากที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยพบว่ามีปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ นั่นก็คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้ จึงทำการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าถ้านักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของ ตนเองเพิ่มขึ้นก็จะส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเรียนแบบ ร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเงื่อนไขการทดลอง คือ กลุ่มทดลองเรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนด้วยวิธีเรียนแบบปกติ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. ระยะเวลาในการทดลอง
4. การออกแบบการวิจัย
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. การดำเนินการวิจัย
7. การรวบรวมข้อมูล
8. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลสามเสน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 78 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 40 คน นักเรียนหญิงจำนวน 38 คน สุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง มีจำนวน 39 คน (ชาย 20 คน หญิง 19 คน) และกลุ่มควบคุม มีจำนวน 39 คน (ชาย 20 คน หญิง 19 คน)

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. การคัดเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนอนุบาลสามเสน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

1.1 เป็นโรงเรียนสหศึกษา

1.2 เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

1.3 เป็นโรงเรียนที่จัดห้องเรียนแบบคละระหว่างนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ

1.4 ผู้บริหารและคณะครูยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย และยินยอมให้ผู้วิจัยจัด สภาพการณ์ทดลองได้ตามความเหมาะสม

2. การคัดเลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลสามเสน ปีการศึกษา 2544 มีจำนวน 5 ห้องเรียน ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในภาคเรียนที่ 1 ของนักเรียนทั้งหมด มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเลือกห้องที่มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกันมากที่สุด จำนวน 2 ห้อง คือห้อง ป. 5/3 และ ป. 5/5 ได้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 คน ห้องเรียนละ 39 คน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเท่ากับ 75.33 และ 75.10 ตามลำดับ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 15.87 และ 16.62 ตามลำดับ จากนั้นจึงนำคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาทำการทดสอบความแตกต่าง โดยใช้สถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน พบว่าทั้งสองห้องเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้งสองห้องดังกล่าว ทำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะก่อนการทดลอง แล้วนำคะแนนมาทำการทดสอบความแตกต่าง ด้วยสถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน ผลการทดสอบพบว่าทั้งสองห้องนี้มีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

2.3 เมื่อทำการทดสอบด้วยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในภาคเรียนที่ 1 คะแนนจากแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะก่อนการทดลอง ซึ่งพบว่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองห้องเรียนนี้ ไม่แตกต่างกันแล้ว จึงคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อจัดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีการสุ่มแบบไม่เจาะจงอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับฉลาก ผลปรากฏดังนี้

ห้อง ป. 5/5 เป็นกลุ่มทดลอง ที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์

ห้อง ป. 5/3 เป็นกลุ่มควบคุม ที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ

ระยะเวลาในการทดลอง

การทดลองสอนได้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 เริ่มตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2544 ถึงวันที่ 25 มกราคม 2545 ใช้เวลาสอนกลุ่มละ 39 คาบ ในการสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 3 คาบ คาบละ 20 นาที รวมเป็น 60 นาที ทำการสอนสัปดาห์ละ 3 ครั้ง รวมจำนวนครั้งในการทดลองสอนทั้งสิ้น 13 ครั้ง คิดเป็นระยะเวลาประมาณ 5 สัปดาห์ ส่วนระยะเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อนการทดลองกลุ่มละ 60 นาที และระยะเวลาที่ใช้ในการทดสอบหลังการทดลองกลุ่มละ 60 นาที เช่นเดียวกัน

รวมระยะเวลาในการทดลองสอนและการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง คิดเป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์

การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) รูปแบบการวิจัยเป็นแบบมีกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest - Posttest Control group Design) ดังตารางที่ 2 และแผนภูมิที่ 2

ตารางที่ 2 การออกแบบการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n)	การทดสอบก่อนการทดลอง	ดำเนินการทดลอง	การทดสอบหลังการทดลอง
กลุ่มทดลอง	39	O1	X	O2
กลุ่มควบคุม	39	O1	-	O2

เมื่อ X คือ เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์

O1 คือ การทดสอบก่อนการทดลอง (ด้วยแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ)

O2 คือ การทดสอบหลังการทดลอง (ด้วยแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 2 การออกแบบการวิจัยแบบ Pretest - Posttest Control group Design

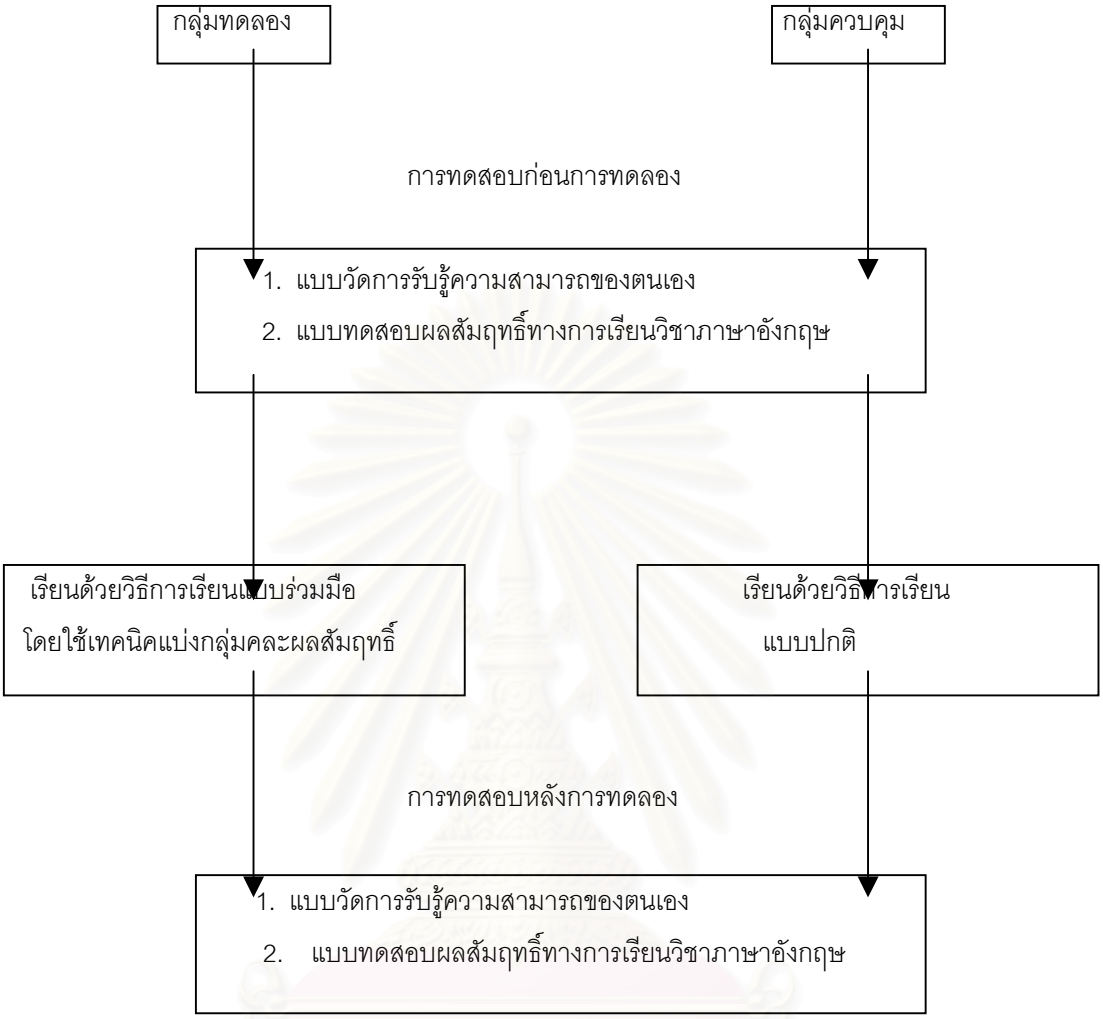

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
3. แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงจาก The Self- Efficacy Test ของ Schunk, Hanson and Cox (1987 อ้างถึงใน ฐิติพัฒน์ สงบกาย, 2533: 24) ซึ่งแบบวัดดังกล่าว

เป็นแบบวัดที่ใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาคณิตศาสตร์โดยให้นักเรียนประเมินเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ให้ถูกต้อง เป็นเนื้อหาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ลักษณะของแบบวัดประกอบด้วยปัญหาเกี่ยวกับการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วนและเศษซ้อน แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบวัดที่คู่ขนานกับแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยจึงนำมาดัดแปลงโดยเปลี่ยนเนื้อหาเป็นวิชาภาษาอังกฤษตามหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book 3 ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ แบบวัดนี้จะครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการเรียนเกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์ในบทที่ 29 และ 30 เป็นแบบวัดที่มีลักษณะตามที่ Lee and Bobko (1994: 364-369) ได้รวบรวมจากงานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองซึ่งเป็นการวัดความเข้ม (Self-Efficacy Strength) โดยให้นักเรียนบอกถึงความมั่นใจว่ามีการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาภาษาอังกฤษในระดับใดในการวัดจะแยกตามทักษะต่าง ๆ 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามที่ อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 135, 149-150) ได้จำแนกไว้ รายละเอียดของแบบวัดในทักษะแต่ละด้านมีดังนี้

1.1 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านทักษะการฟัง จำนวน 10 ข้อ ลักษณะของแบบวัดแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนฟังเนื้อเรื่องที่ครูอ่าน (อ่าน 3 ครั้ง) แล้วตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนฟังข้อความที่ครูพูดเป็นประโยคสั้น ๆ (2 ครั้ง) แล้วเลือกภาพที่ตรงกับข้อความที่ครูพูด จำนวน 5 ข้อ

1.2 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านทักษะการพูด จำนวน 10 ข้อ แบบวัดมีลักษณะเป็นบทสนทนา ให้นักเรียนเลือกข้อความที่ถูกต้องที่สุดมาเติมในช่องว่างที่กำหนดให้

1.3 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านทักษะการอ่านจำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง (เรื่องที่ 1 ตอบคำถามข้อ 1-5 เรื่องที่ 2 ตอบคำถามข้อ 6-10)

1.4 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านทักษะการเขียนจำนวน 10 ข้อ ลักษณะของแบบวัดแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนเลือกประโยคที่เขียนบรรยายภาพได้ถูกต้องที่สุด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเลือกคำตอบข้อที่เขียนเรียงคำที่กำหนดให้เป็นประโยคที่

ถูกต้อง จำนวน 5 ข้อ

แบบวัดทั้งฉบับมีจำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที คะแนนที่นักเรียนทำได้จากแบบวัดทั้ง 4 ทักษะนี้จะนำมารวมกันเป็นคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ในการสร้างแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนการสอน ในบทที่ 29 และบทที่ 30 จากหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book 3 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดให้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรและครอบคลุม เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง โดยสร้างแบบวัดจำนวน 40 ข้อ แยกตามทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ในการตอบให้นักเรียนเลือกตอบว่าตนเองมีความมั่นใจในการทำข้อสอบแต่ละข้อได้ในระดับใด จากระดับ 1-4 ซึ่งมีความหมายดังนี้

1 หมายถึง แน่ใจว่าทำไม่ได้

2 หมายถึง ไม่ค่อยแน่ใจว่าจะทำได้

3 หมายถึง ค่อนข้างแน่ใจว่าทำได้

4 หมายถึง แน่ใจว่าทำได้จริง ๆ

เมื่อนักเรียนตัดสินความสามารถของตนเองแล้ว ให้วงกลมล้อมรอบตัวเลขตามระดับความมั่นใจของตนเองในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

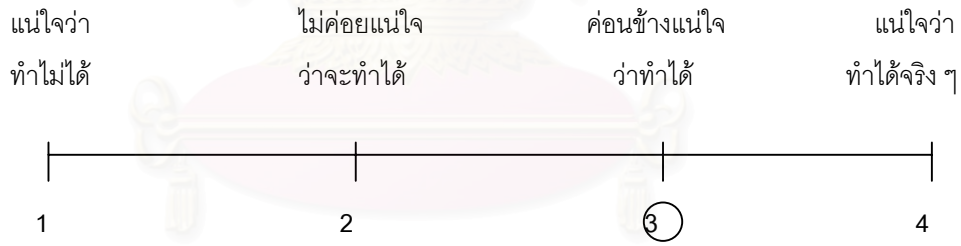

การตรวจให้คะแนน ทำได้โดยการนำคะแนนความมั่นใจที่นักเรียนตอบในแต่ละข้อมารวมกันเป็นคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งมีคะแนนเต็มเท่ากับ 160 คะแนน

4) นำแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาแล้วจึงนำไปให้ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านการวัดผลและประเมินผล หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของเนื้อหา และความครอบคลุมของข้อความในแบบวัด

5) นำแบบวัดที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบกับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ เขตสาธร สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 37 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ - coefficient ของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงดังต่อไปนี้ α

ทักษะการฟัง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91

ทักษะการพูด มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .93
ทักษะการอ่าน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .95
ทักษะการเขียน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94
แบบวัดทั้งฉบับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98

6) นำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาภาษาอังกฤษที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ทดสอบทั้งในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบทดสอบแบบปรนัย (Objective Test) เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง (Teacher – made Test) โดยแยกตามทักษะต่าง ๆ 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามที่ อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 135, 149-150) ได้จำแนกไว้ รายละเอียดของแบบทดสอบในทักษะแต่ละด้านมีดังนี้

2.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในด้านทักษะการฟัง จำนวน 10 ข้อ ลักษณะของแบบทดสอบแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนฟังเนื้อเรื่องที่ครูอ่าน (อ่าน 3 ครั้ง) แล้วตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนฟังข้อความที่ครูพูดเป็นประโยคสั้น ๆ (2 ครั้ง) แล้วเลือกภาพที่ตรงกับข้อความที่ครูพูด จำนวน 5 ข้อ

2.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในด้านทักษะการพูด จำนวน 10 ข้อ แบบวัดมีลักษณะเป็นบทสนทนา ให้นักเรียนเลือกข้อความที่ถูกต้องที่สุดมาเติมในช่องว่างที่กำหนดให้

2.3 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในด้านทักษะการอ่าน จำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง (เรื่องที่ 1 ตอบคำถามข้อ 1-5 เรื่องที่ 2 ตอบคำถามข้อ 6-10)

2.4 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในด้านทักษะการเขียน จำนวน 10 ข้อ ลักษณะของแบบทดสอบแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนเลือกประโยคที่เขียนบรรยายภาพได้ถูกต้องที่สุด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเลือกคำตอบข้อที่เขียนเรียงคำที่กำหนดให้เป็นประโยคที่

ถูกต้อง จำนวน 5 ข้อ

แบบทดสอบทั้งฉบับ รวมมีจำนวนข้อสอบทั้งสิ้น 40 ข้อ ใช้เวลา 40 นาที คะแนนที่นักเรียนทำได้จากแบบทดสอบทั้ง 4 ทักษะนี้ จะนำมารวมกันเป็นคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ในการสร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเนื้อหาในวิชาภาษาอังกฤษ จากหนังสือ คู่มือครู English Is Fun Book 3 ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 แบบทดสอบนี้จะครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการเรียนเกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์ในบทที่ 29 และบทที่ 30ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนการสอนในบทที่ 29 และบทที่ 30 จากหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book 3 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบให้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร และ ครอบคลุมเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง โดยสร้างแบบทดสอบมีข้อสอบจำนวน 40 ข้อ แยกตามทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

4) นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณา แล้วจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านการวัดผลและประเมินผลหรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของเนื้อหาและความครอบคลุมของข้อความในแบบทดสอบ

5) นำแบบทดสอบที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ เขตสาธร สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 37 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยข้อสอบแต่ละข้อจะต้องมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .20 - .80 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จากการวิเคราะห์พบว่าข้อสอบทั้ง 40 ข้อ มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด (แสดงใน ตารางที่ 14 ภาคผนวก ฉ หน้า 186) ส่วนการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบนั้นใช้การคำนวณตามสูตร KR-20 ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงดังต่อไปนี้

ทักษะการฟัง	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .64
ทักษะการพูด	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .67
ทักษะการอ่าน	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .77
ทักษะการเขียน	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .65
แบบวัดทั้งฉบับ	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91

6) นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ผ่านการวิเคราะห์ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ทดสอบทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

3. แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

การสร้างแผนการสอนที่จะนำไปใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์ในบทที่ 29 และบทที่ 30 จากหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book 3 ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการสอนเป็นรายคาบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 สร้างแผนการสอนรายคาบตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้โดยสร้างแผนการสอนเป็นรายคาบแต่ละคาบสำหรับกลุ่มทดลองเป็นแผนการสอนตามขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ส่วนกลุ่มควบคุมเป็นแผนการสอนตามปกติจำนวน 13 แผนการสอน ดังนี้

3.3.1 แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษตามหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book 3 ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์ในบทที่ 29 จำนวน 7 แผน และบทที่ 30 จำนวน 6 แผน รวมเป็น 13 แผน แต่ละแผนใช้เวลาในการสอน 60 นาที (3 คาบ) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน โดยการทำงานเป็นกลุ่มที่มีสมาชิกคละกันระหว่างนักเรียนที่มีความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำ ขั้นตอนในการเรียนการสอนประกอบด้วย

1) จุดประสงค์การเรียนรู้
2) เนื้อหา
3) สื่อการเรียนการสอน
4) กิจกรรมการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ขั้นคำนวณคะแนนฐาน
(คำนวณก่อนเริ่มการทดลองเพียงครั้งเดียว)

ขั้นที่ 2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นสอน

ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกทักษะเป็นกลุ่ม (นักเรียนฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามเนื้อหาในบทเรียน จากนั้นให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะย่อย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบฝึกแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก มีจำนวน 5 ข้อ)

ขั้นที่ 5 ขั้นทดสอบเป็นรายบุคคล (นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก มีจำนวน 5 ข้อ)

ขั้นที่ 6 ขั้นสรุปและประเมินผล

3.3.2 แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามวิธีการเรียนแบบปกติเป็นแผนการสอนที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษสร้างขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามหนังสือ คู่มือครู English Is Fun Book 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์ในบทที่ 29 จำนวน 7 แผน และบทที่ 30 จำนวน 6 แผน รวมเป็น 13 แผน แต่ละแผนใช้เวลาในการสอน 60 นาที (3 คาบ) ขั้นตอนในการเรียนการสอนประกอบด้วย

1) จุดประสงค์การเรียนรู้
2) เนื้อหา
3) สื่อการเรียนการสอน
4) กิจกรรมการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน
ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
ขั้นที่ 2 ขั้นสอน
ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกทักษะ (นักเรียนฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตาม เนื้อหาในบทเรียน จากนั้นให้นักเรียน**ทำ**แบบฝึกหัดลงในสมุดหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติมโดยให้นักเรียนทำตามลำพังคนเดียว)
ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและประเมินผล

3.4 นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วจึงนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเตรียมการทดลอง ระยะดำเนินการทดลอง และระยะหลังการทดลอง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ระยะเตรียมการทดลอง

1.1 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1) แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
3) แผนการสอน

1.2 คัดเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนอนุบาลสามเสน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

1) เป็นโรงเรียนสหศึกษา
2) เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
3) เป็นโรงเรียนที่จัดห้องเรียนแบบคละระหว่างนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ
4) ผู้บริหารและคณะครูยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย และยินยอมให้ผู้วิจัยจัดสภาพการณ์ทดลองได้ตามความเหมาะสม

1.3 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนอนุบาลสามเสน ซึ่งจะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย

1.4 คัดเลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลสามเสน ปีการศึกษา 2544 มีจำนวน 5 ห้องเรียน ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในภาคเรียนที่ 1 ของนักเรียนทั้งหมด มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเลือกห้องที่มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกันมากที่สุด จำนวน 2 ห้อง คือห้อง ป. 5/3 และ ป. 5/5 ได้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 คน ห้องเรียนละ 39 คน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเท่ากับ 75.33 และ 75.10 ตามลำดับ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 15.87 และ 16.62 ตามลำดับ จากนั้นจึงนำคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ มาทำการทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน พบว่าทั้งสองห้องเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

2) ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้งสองห้องดังกล่าว ทำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของ ตนเองและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะก่อนการทดลอง แล้วนำคะแนนมาทำการทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกันซึ่งพบว่าทั้งสองห้องนี้มีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

3) เมื่อทำการทดสอบด้วยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในภาคเรียนที่ 1 คะแนนจากแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะก่อนการทดลอง ซึ่งพบว่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองห้องนี้ ไม่แตกต่างกันแล้ว จึงคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อจัดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยวิธีการสุ่มแบบไม่เจาะจงอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับฉลาก ผลปรากฏดังนี้

ห้อง ป. 5/5 เป็นกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค แบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์

ห้อง ป. 5/3 เป็นกลุ่มควบคุม ที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ

4) นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของนักเรียนกลุ่มทดลอง มาแบ่งตามระดับความสามารถทางการเรียน เพื่อเตรียมจัดกลุ่มการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

นักเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ระดับ 4 หรือร้อยละ 80 ขึ้นไป หรือมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ลำดับที่ 1-10 ของห้อง เป็นกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง

นักเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ระดับ 2-3 หรือร้อยละ 60-79 หรือมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ลำดับที่ 11-30 ของห้อง เป็นกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง

นักเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ระดับ 1 หรือร้อยละ 59 ลงมา หรือมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ลำดับที่ 31-39 ของห้อง เป็นกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ

2. ระยะดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในชั่วโมงวิชาภาษาอังกฤษ เริ่มตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2544 ถึงวันที่ 22 มกราคม 2545 (กำหนดเวลาการสอนแสดงในตารางที่ 3) โดยมีอาจารย์ประจำวิชาเป็นผู้สอน ส่วนผู้วิจัยเป็นผู้

สังเกตการสอน ใช้เวลาสอนกลุ่มละ 39 คาบ ในการสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 3 คาบ คาบละ 20 นาที รวมเป็น 60 นาที ทำการสอนสัปดาห์ละ 3 ครั้ง รวม 9 คาบ รวมระยะเวลาที่ในการทดลองสอนทั้งสิ้น 13 ครั้งเท่ากันทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แต่วิธีการสอน ต่างกัน ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลอง ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการสอนตามขั้นตอนการเรียนแบบ ร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์

2.2 กลุ่มควบคุม ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการสอนตามปกติ

3. ระยะหลังการทดลอง

ภายหลังจากการดำเนินการทดลองตามเวลาที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 3 กำหนดเวลาการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในแต่ละสัปดาห์

เวลา / วัน	8.30-9.30 น.	9.30-10.30 น.	10.30-11.30		12.30-13.30	13.30-14.30	14.30-15.30
จันทร์			กลุ่มควบคุม				
อังคาร			กลุ่มทดลอง				
พุธ			กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม
พฤหัสบดี					กลุ่มทดลอง		
ศุกร์	กลุ่มควบคุม						

<u>วิธีดำเนินการในกลุ่มทดลอง</u>

1. ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยแนะนำตัวและแนะนำวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ให้นักเรียนเข้าใจก่อนการทดลอง

2. การกำหนดกลุ่มทดลอง ดำเนินการดังนี้

2.1 กำหนดตัวอักษร A – J แทนชื่อกลุ่มการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ได้จำนวน 10 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นเพศชายและหญิง จำนวน 2 คน เท่า ๆ กัน รวมมีจำนวน 4 คน อัตราส่วนระหว่างนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ คือ 1 : 2 : 1 ตามลำดับ

2.2 นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 มาเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ โดยจัดให้ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดอันดับที่ 1 อยู่กลุ่ม A ผู้ที่ได้อันดับที่ 2 อยู่กลุ่ม B และต่อมาตามลำดับ จนถึงอันดับที่ 10 อยู่กลุ่ม J เมื่อครบทุกตัวอักษรแล้ว กำหนดตัวอักษรตรงข้ามกับ A - J คืออักษร J - A ดังนั้นผู้ที่อยู่ในอันดับที่ 11 จะอยู่กลุ่ม J จนถึงอันดับที่ 20 อยู่กลุ่ม A เมื่อครบทุกตัวอักษรแล้วก็เริ่มทำจัดแบบเดิมจนครบตามจำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง ในการจัดกลุ่มผู้ที่มีอักษรเหมือนกันให้อยู่กลุ่มเดียวกัน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การจัดกลุ่มทดลองตามลำดับที่ของคะแนนจากสูงไปหาต่ำ

ชื่อกลุ่ม	ลำดับที่ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544			
A	1	20	21	
B	2	19	22	39
C	3	18	23	38
D	4	17	24	37
E	5	16	25	36
F	6	15	26	35
G	7	14	27	34
H	8	13	28	33
I	9	12	29	32
J	10	11	30	31

หมายเหตุ การจัดกลุ่มนักเรียนในแต่ละกลุ่ม ผู้วิจัยจัดให้มีนักเรียนชายและ นักเรียนหญิงจำนวนเท่า ๆ กันเพื่อความสะดวกในการทำงานร่วมกัน ดังนั้น อาจมีการจัดสลับระหว่างอันดับที่ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งในการจัดจะจัดสลับกันระหว่างอันดับที่ใกล้เคียงกันเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่สมาชิกของทุกกลุ่มมากที่สุด

3. ในกลุ่มการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ มีการกำหนดหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มย่อย เพื่อทำงานกลุ่มร่วมกัน ดังนี้คือ

3.1 ประธานกลุ่ม มีหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม เป็นผู้ดูแลหรือควบคุมในการฝึกทักษะต่าง ๆ และคอยกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา และรวบรวมความคิดเห็นของสมาชิกให้เป็นความคิดเห็นรวมของกลุ่ม

3.2 เลขานุการกลุ่ม มีหน้าที่ควบคุมการทำงานให้อยู่ในเวลาที่ครูกำหนด เป็นผู้เขียนคำตอบที่ได้จากการร่วมกันคิดแก้ปัญหาภายในกลุ่มลงในแบบฝึกทักษะ

3.3 ผู้ตรวจสอบ มีหน้าที่นำคำตอบที่กลุ่มทำเสร็จแล้วมาตรวจจากบัตรเฉลยแล้วแก้ไขข้อที่ผิด โดยร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่ม

3.4 สวัสดิการกลุ่ม มีหน้าที่รับเอกสารจากครู จัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานกลุ่ม และเป็นผู้ที่นำเอกสารหรือแบบฝึกทักษะไปส่งครูเมื่อทำเสร็จ

4. ในการทดลอง ดำเนินการสอนตามแผนการสอนรายคาบ จำนวน 39 คาบ ใช้เวลาคาบละ 20 นาที รวมเป็น 60 นาที ดำเนินการสอนตามขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ โดยครูเป็นผู้เสนอบทเรียนแล้วให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม หลังจากนั้นนักเรียนจะได้รับการทดสอบโดยไม่มีการช่วยเหลือกัน ซึ่งเป็นการทดสอบย่อยรายคาบ สมาชิกของแต่ละกลุ่มจะต้องทำคะแนนให้ดีที่สุด จากนั้นครูนำคะแนนทดสอบของนักเรียนแต่ละคนมาเปรียบเทียบกับคะแนนฐานเพื่อคำนวณเป็นคะแนนพัฒนารายบุคคลของนักเรียนแล้วนำคะแนนที่ทุกคนทำได้มาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มใดมีคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับรางวัลตามที่กำหนดไว้

4.1 คะแนนพัฒนารายบุคคล (Individual Improvement Scores) คือคะแนนที่บุคคลสามารถทำได้เพิ่มขึ้นจากการทดสอบครั้งที่ผ่านมา คำนวณได้จากการเปรียบเทียบกับคะแนนฐาน (Base Score) ซึ่งคะแนนฐานนี้คือคะแนนที่ได้จากการทดสอบในบทเรียนก่อนที่จะเริ่มการทดลอง เกณฑ์การคำนวณคะแนนพัฒนาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากวิธีการคำนวณคะแนนพัฒนาของ นาฏยา ปิ้นอยู่ (2543: 84) ซึ่ง นาฏยา ไม่ได้กล่าวถึงในกรณีที่ นักเรียนได้คะแนนเต็มและได้ 0 คะแนน แต่ผู้วิจัยนำมาพิจารณาร่วมด้วยดังนี้ คือ

1) ทำคะแนนได้มากกว่าคะแนนฐาน 2 ข้อขึ้นไป หรือได้คะแนนเต็ม จะมีคะแนนพัฒนา 3 คะแนน

2) ทำคะแนนได้มากกว่าคะแนนฐาน 1 ข้อ หรือเท่ากับคะแนนฐาน จะมีคะแนนพัฒนา 2 คะแนน

3) ทำคะแนนได้น้อยกว่าคะแนนฐาน 1 ข้อจะมีคะแนนพัฒนา 1 คะแนน

4) ทำคะแนนได้น้อยกว่าคะแนนฐาน 2 ข้อขึ้นไป หรือได้ 0 คะแนน จะมีคะแนนพัฒนา 0 คะแนน

4.2 การให้รางวัล จะให้กลุ่มที่สามารถทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดคือได้คะแนนสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 1, 2 และ 3 จากที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจสิ่งของที่จะนำมาใช้เป็นรางวัลพบว่าสิ่งที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือ ขนมขบเคี้ยวต่าง ๆ เช่น ขนมเชียงไฮ ขนมโอโจ้ ขนม ป๊อปคอร์น เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้ขนมเป็นรางวัลโดยให้รางวัลเป็นขนมชนิดที่นักเรียน แต่ละกลุ่มต้องการและราคาใกล้เคียงกันมากที่สุด แต่จำนวนต่างกันดังนี้ คือ

1) กลุ่มที่ได้คะแนนสูงที่สุด เป็น กลุ่มชนะเลิศ จะได้ขนมจำนวน 16 ชิ้น

2) กลุ่มที่ได้คะแนนเป็นอันดับที่ 2 เรียกว่า กลุ่มรองชนะเลิศ จะได้ขนมจำนวน 12 ชิ้น

3) กลุ่มที่ได้คะแนนเป็นอันดับที่ 3 เรียกว่า กลุ่มดี จะได้ขนมจำนวน 8 ชิ้น

<u>วิธีดำเนินการในกลุ่มควบคุม</u>

1. ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยแนะนำตัวและแนะนำวิธีการเรียนแบบปกติให้นักเรียนเข้าใจก่อนการทดลอง

2. ในการทดลองผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการสอนรายคาบจำนวน 13 แผนใช้เวลาแผนการสอนละ 60 นาที ดำเนินการสอนตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจหรือทบทวนความรู้เดิมที่จำเป็นให้แก่นักเรียน

2.2 ขั้นสอน เป็นขั้นที่ครูเป็นผู้ดำเนินการสอนเนื้อหาตามแผนการสอน

2.3 ขั้นฝึกทักษะ เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามที่ครูกำหนดให้ และทำแบบฝึกหัดลงในสมุดหรือใบงานประจำคาบเรียน

2.4 ขั้นประเมินผล หลังจากเรียนจบบทเรียนครูให้นักเรียนสอบเป็นรายบุคคล ให้คะแนนเป็นรายบุคคล

กิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแสดงใน ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ขั้นตอนการเรียนการสอนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์	**การเรียนแบบปกติ**
1. <u>ขั้นคำนวณคะแนนฐานก่อนการเรียน</u> คิดจากคะแนนการสอบในเรื่องที่เรียนผ่านมาแล้ว (คำนวณก่อนเริ่มการทดลองเพียงครั้งเดียว)	-
2. <u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> เป็นขั้นที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และทบทวนความรู้เดิมที่จำเป็นให้กับนักเรียน	1. <u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> เป็นขั้นที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และ ทบทวนความรู้เดิมที่จำเป็นให้กับนักเรียน
3. <u>ขั้นสอน</u> ครูเป็นผู้ดำเนินการสอนเนื้อหาตามแผนการสอนเป็นรายคาบ	2. <u>ขั้นสอน</u> ครูเป็นผู้ดำเนินการสอนเนื้อหาตามแผนการสอนเป็นรายคาบ

การเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์	**การเรียนแบบปกติ**
4. <u>ขั้นฝึกทักษะ</u> 1) นักเรียนฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน หรือเขียน ตามเนื้อหาในบทเรียน หรือตามที่ครูกำหนดให้ 2) ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะรายคาบ นักเรียนจะ	3. <u>ขั้นฝึกทักษะ</u> 1) นักเรียนฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน หรือเขียน ตามเนื้อหาในบทเรียน หรือตามที่ครูกำหนดให้

ได้รับแบบฝึกทักษะและบัตรเฉลย ในการทำแบบฝึกทักษะ นักเรียนจะต้องปรึกษาและร่วมมือกันภายในกลุ่มมีการแบ่งงานกันทำ ทุกคนในกลุ่มมีหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อทำแบบฝึกทักษะให้ถูกต้องและสามารถตรวจสอบ แก้ไขข้อผิดพลาดของแบบฝึกทักษะได้	2) ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดลงในสมุดหรือใบงานประจำคาบเรียน
5. ขั้นทดสอบ หลังจากเรียนจบบทเรียนแล้ว ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบรายคาบเป็นรายบุคคลเพื่อหาคะแนนพัฒนา	-
6. ขั้นประเมินผล นำคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคนมาเปรียบเทียบกับคะแนนฐาน เพื่อหาคะแนนพัฒนาของ นักเรียนแต่ละคน แล้วนำคะแนนที่ทุกคนทำได้มาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มใดมีคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จะได้รับรางวัลตามที่กำหนดไว้	4. ขั้นประเมินผล ตรวจให้คะแนนเป็นรายบุคคล ดูจากผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบ

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. รวบรวมคะแนนจากแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองของกลุ่มตัวอย่างทั้งก่อนและหลังการทดลอง

2. รวบรวมคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของ กลุ่มตัวอย่างทั้งก่อนและหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์ (Statistics Package for The Social Science : SPSS) เพื่อคำนวณและวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลองด้วย สถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

3. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

4. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน

5. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งการออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบมีกลุ่มควบคุมและมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest - Posttest Control group Design) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองและทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

1. ระยะก่อนการทดลอง
2. ระยะหลังการทดลอง

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง แบ่งออกเป็นดังนี้

1.1.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในระยะก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.1.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในระยะหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.2 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็นดังนี้

1.2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

2.1 ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง แบ่งออกเป็นดังนี้

2.1.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

2.1.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

2.2 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ แบ่งออกเป็นดังนี้

2.2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

2.2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

รายละเอียดของผลการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล มีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และแปลผลดังแสดงในตารางที่ 6 และ 7 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในระยะก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทักษะ	n	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
การฟัง	39	32.3846	5.6551	32.0769	4.6644	.262
การพูด	39	29.1795	6.3861	29.1538	5.2842	.019
การอ่าน	39	29.2821	7.1560	29.4872	6.7585	.130
การเขียน	39	31.9487	6.9621	30.8718	6.3626	.713
รวมทั้งฉบับ	39	122.7949	24.5959	121.5897	21.4537	.230

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ในระยะก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้งทักษะรายด้านและคะแนนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดโดยแยกทักษะรายด้านแล้วพบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในแต่ละทักษะสอดคล้องกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ ทักษะการฟัง ทักษะการเขียน ทักษะการอ่าน และทักษะการพูด ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในระยะหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทักษะ	n	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
การฟัง	39	36.4103	4.2374	32.7692	5.1680	3.403*
การพูด	39	33.0769	6.9638	29.2821	6.2363	2.535*
การอ่าน	39	34.5128	5.8168	29.5897	6.4511	3.539*
การเขียน	39	34.9231	6.1275	31.0769	6.3386	2.724*
รวมทั้งฉบับ	39	139.0256	21.5241	122.7949	22.8648	3.228*

* $p < .01$

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ในระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้งทักษะรายด้านและคะแนนรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดโดยแยกตามทักษะรายด้านแล้วพบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในแต่ละทักษะสอดคล้องกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ ทักษะการฟัง ทักษะการเขียน ทักษะการอ่าน และทักษะการพูด ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และแปลผลดังแสดงในตารางที่ 8 และ 9 ดังนี้

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทักษะ	n	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
การฟัง	39	6.3333	2.6923	6.4615	2.6641	.211
การพูด	39	4.3846	2.3799	4.1538	2.2188	.443
การอ่าน	39	5.7436	2.5518	5.5128	2.2927	.420
การเขียน	39	6.7692	3.0215	6.8205	2.8272	.077
รวมทั้งฉบับ	39	23.2308	9.5792	22.9487	8.3318	.139

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ในระยะก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ทั้งทักษะรายด้านและคะแนนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดโดยแยกตามทักษะรายด้านแล้วพบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในแต่ละทักษะสอดคล้องกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ ทักษะการเขียน ทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน และทักษะการพูด ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทักษะ	n	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
การฟัง	39	8.1026	1.9439	6.6410	2.2767	3.049*
การพูด	39	6.3077	2.1417	4.2821	2.2118	4.109*
การอ่าน	39	7.4103	2.1116	5.4359	2.4365	3.824*
การเขียน	39	8.2308	2.1577	7.3077	2.4511	2.567*
รวมทั้งฉบับ	39	30.0513	6.9583	23.4872	8.6294	3.698*

* $p < .01$

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ในระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้งทักษะรายด้านและคะแนนรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดโดยแยกตามทักษะรายด้านแล้วพบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในแต่ละทักษะสอดคล้องกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ ทักษะการเขียน ทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน และทักษะการพูด ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

2.1 ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และแปลผลดังแสดงในตารางที่ 10 และ 11 ดังนี้

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

ทักษะ	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
การฟัง	39	32.3846	5.6551	36.4103	4.2347	7.500*
การพูด	39	29.1795	6.3861	33.0769	6.9638	5.129*
การอ่าน	39	29.2821	7.1560	34.5128	5.8168	8.120*
การเขียน	39	31.9487	6.9621	34.9231	6.1275	4.258*
รวมทั้งฉบับ	39	122.7949	24.5959	139.0256	21.5241	8.347*

* $p < .01$

จากตารางที่ 10 แสดงว่า กลุ่มทดลองที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้งทักษะรายด้านและคะแนนรวมในระยะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดโดยแยกตามทักษะรายด้านแล้วพบว่า ในระยะก่อนและหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในแต่ละทักษะสอดคล้องกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ ทักษะการฟัง ทักษะการเขียน ทักษะการอ่าน และทักษะการพูด ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

ทักษะ	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
การฟัง	39	32.0769	4.6644	32.7692	5.1680	1.621
การพูด	39	29.1538	5.2842	29.2821	6.2363	.358
การอ่าน	39	29.4872	6.7578	29.5897	6.4511	.327
การเขียน	39	30.8718	6.3626	31.0769	6.3386	.555
รวมทั้งฉบับ	39	121.5897	21.5684	122.7949	22.8648	1.724

จากตารางที่ 11 แสดงว่า กลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติ มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้งทักษะรายด้านและคะแนนรวมในระยะก่อนและหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดโดยแยกตามทักษะรายด้านแล้วพบว่า ในระยะก่อนและหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในแต่ละทักษะสอดคล้องกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ ทักษะการฟัง ทักษะการเขียน ทักษะการอ่าน และทักษะการพูด ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และแปลผลดังแสดงในตารางที่ 12 และ 13 ดังนี้

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

ทักษะ	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
การฟัง	39	6.3333	2.6923	8.1026	1.9439	5.908*
การพูด	39	4.3846	2.3799	6.3077	2.1417	7.375*
การอ่าน	39	5.7436	2.5518	7.4103	2.1116	7.632*
การเขียน	39	6.7692	3.0215	8.2308	2.1577	4.795*
รวมทั้งฉบับ	39	23.2308	9.5792	30.0513	6.9583	10.496*

* $p < .01$

จากตารางที่ 12 แสดงว่า กลุ่มทดลองที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้งทักษะรายด้านและคะแนนรวมในระยะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดโดยแยกตามทักษะรายด้านแล้วพบว่า ในระยะก่อนและหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในแต่ละทักษะสอดคล้องกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ ทักษะการเขียน ทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน และทักษะการพูด ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

ทักษะ	n	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D	
การฟัง	39	6.4615	2.6641	6.6410	2.2767	.706
การพูด	39	4.1538	2.2188	4.2821	2.2118	.657
การอ่าน	39	5.5128	2.2927	5.4359	2.4365	.476
การเขียน	39	6.8205	2.8272	7.3077	2.4511	1.611
รวมทั้งฉบับ	39	22.9487	8.3318	23.4872	8.6294	1.489

จากตารางที่ 13 แสดงว่า กลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้งทักษะรายด้านและคะแนนรวม ในระยะก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดโดยแยกตามทักษะรายด้านแล้วพบว่า ในระยะก่อนและหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในแต่ละทักษะสอดคล้องกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ ทักษะการเขียน ทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน และทักษะการพูด ตามลำดับ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองที่ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์และการเรียนแบบปกติ พบว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีสาระสำคัญของการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์จะมีการรับรู้ความสามารถของตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. หลังการทดลองนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์จะมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. หลังการทดลอง นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) รูปแบบการวิจัยเป็นแบบมีกลุ่มควบคุม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest - Posttest Control group Design)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลสามเสน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 78 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 40 คน นักเรียนหญิงจำนวน 38 คน สุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มทดลอง มีจำนวน 39 คน (ชาย 20 คน หญิง 19 คน)

กลุ่มควบคุมมีจำนวน 39 คน (ชาย 20 คน หญิง 19 คน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. **แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง**

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงจาก The Self- Efficacy Test ของ Schunk, Hanson and Cox (1987 อ้างถึงใน ฐิติพัฒน์ สงบกาย, 2533: 24) ซึ่งแบบวัดดังกล่าวเป็นแบบวัดที่ใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาคณิตศาสตร์โดยให้นักเรียนประเมินเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ให้ถูกต้อง เป็นเนื้อหาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ลักษณะของแบบวัดประกอบด้วยปัญหาเกี่ยวกับการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วนและเศษซ้อน แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบวัดที่คู่ขนานกับแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยจึงนำมาดัดแปลงโดยเปลี่ยนเนื้อหาเป็นวิชาภาษาอังกฤษตามหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book 3 ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ แบบวัดนี้จะครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการเรียนเกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์ในบทที่ 29 และ 30 เป็นแบบวัดที่มีลักษณะตามที่ Lee and Bobko (1994: 364-369) ได้รวบรวมจากงานวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้

ความสามารถของตนเองซึ่งเป็นการวัดความเข้ม (Self-Efficacy Strength) โดยให้นักเรียนบอกถึงความมั่นใจว่ามีการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาภาษาอังกฤษในระดับใดในการวัดจะแยกตามทักษะต่าง ๆ 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามที่ อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 135, 149-150) ได้จำแนกไว้ รายละเอียดของแบบวัดในทักษะแต่ละด้านมีดังนี้

1.1 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านทักษะการฟัง จำนวน 10 ข้อ ลักษณะของแบบวัดแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนฟังเนื้อเรื่องที่ครูอ่าน (อ่าน 3 ครั้ง) แล้วตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนฟังข้อความที่ครูพูดเป็นประโยคสั้น ๆ (2 ครั้ง) แล้วเลือกภาพที่ตรงกับข้อความที่ครูพูด จำนวน 5 ข้อ

1.2 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านทักษะการพูด จำนวน 10 ข้อ แบบวัดมีลักษณะเป็นบทสนทนา ให้นักเรียนเลือกข้อความที่ถูกต้องที่สุดมาเติมในช่องว่างที่กำหนดให้

1.3 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านทักษะการอ่าน จำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง (เรื่องที่ 1 ตอบคำถามข้อ 1-5 เรื่องที่ 2 ตอบคำถามข้อ 6-10)

1.4 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านทักษะการเขียนจำนวน 10 ข้อ ลักษณะของแบบวัดแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนเลือกประโยคที่เขียนบรรยายภาพได้ถูกต้องที่สุด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเลือกคำตอบข้อที่เขียนเรียงคำที่กำหนดให้เป็นประโยคที่ถูกต้อง จำนวน 5 ข้อ

แบบวัดทั้งฉบับมีจำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที คะแนนที่นักเรียนทำได้จากแบบวัดทั้ง 4 ทักษะนี้จะนำมารวมกันเป็นคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ในการสร้างแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนการสอนจากหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book 3 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดให้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรและครอบคลุม เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง โดยสร้างแบบวัดจำนวน 40 ข้อ แยกตามทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ให้นักเรียนตอบว่าตนเองมีความมั่นใจในการทำข้อสอบแต่ละข้อได้ในระดับใด จากระดับ 1-4 ซึ่งมีความหมายดังนี้

1 หมายถึง แน่ใจว่าทำไม่ได้

2 หมายถึง ไม่ค่อยแน่ใจว่าจะทำได้

3 หมายถึง ค่อนข้างแน่ใจว่าทำได้

4 หมายถึง แน่ใจว่าทำได้จริง ๆ

เมื่อนักเรียนตัดสินความสามารถของตนเองแล้ว ให้วงกลมล้อมรอบตัวเลขตามระดับความมั่นใจของตนเองในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

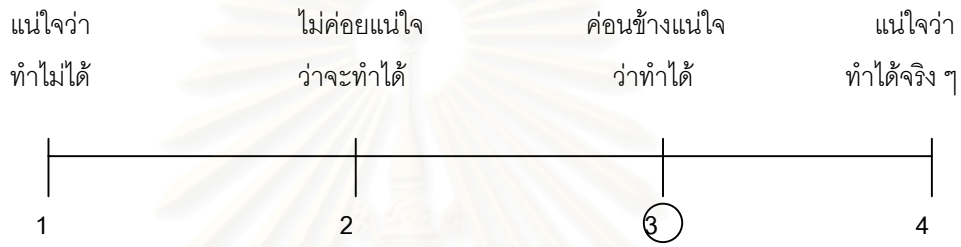

การตรวจให้คะแนน ทำได้โดยการนำคะแนนความมั่นใจที่นักเรียนตอบในแต่ละข้อมารวมกันเป็นคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง

4) นำแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาแล้วจึงนำไปให้ ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านการวัดผลและประเมินผล หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของเนื้อหา และความครอบคลุมของข้อความในแบบวัด

5) นำแบบวัดที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบกับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ เขตสาธร สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 37 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ α- coefficient ของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงดังต่อไปนี้

ทักษะการฟัง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91

ทักษะการพูด มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .93

ทักษะการอ่าน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .95

ทักษะการเขียน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94

แบบวัดทั้งฉบับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98

6) นำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาภาษาอังกฤษที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ทดสอบทั้งในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบทดสอบแบบปรนัย (Objective Test) เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง (Teacher – made Test) โดยแยกตามทักษะต่าง ๆ 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามที่ อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 135, 149-150) ได้จำแนกไว้ รายละเอียดของแบบทดสอบในทักษะแต่ละด้านมีดังนี้

2.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในด้านทักษะการฟัง จำนวน 10 ข้อ ลักษณะของแบบทดสอบแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนฟังเนื้อเรื่องที่ครูอ่าน (อ่าน 3 ครั้ง) แล้วตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนฟังข้อความที่ครูพูดเป็นประโยคสั้น ๆ (2 ครั้ง) แล้วเลือกภาพที่ตรงกับข้อความที่ครูพูด จำนวน 5 ข้อ

2.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในด้านทักษะการพูด จำนวน 10 ข้อ แบบวัดมีลักษณะเป็นบทสนทนา ให้นักเรียนเลือกข้อความที่ถูกต้องที่สุดมาเติมในช่องว่างที่กำหนดให้

2.3 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในด้านทักษะการอ่าน จำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง (เรื่องที่ 1 ตอบคำถามข้อ 1-5 เรื่องที่ 2 ตอบคำถามข้อ 6-10)

2.4 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในด้านทักษะการเขียน จำนวน 10 ข้อ ลักษณะของแบบทดสอบแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนเลือกประโยคที่เขียนบรรยายภาพได้ถูกต้องที่สุด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเลือกคำตอบข้อที่เขียนเรียงคำที่กำหนดให้เป็นประโยคที่**ถูกต้อง จำนวน 5 ข้อ**

แบบทดสอบทั้งฉบับ รวมมีจำนวนข้อสอบทั้งสิ้น 40 ข้อ ใช้เวลา 40 นาที คะแนนที่นักเรียนทำได้จากแบบทดสอบทั้ง 4 ทักษะนี้ จะนำมารวมกันเป็นคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ในการสร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเนื้อหาในวิชาภาษาอังกฤษ จากหนังสือ คู่มือครู English Is Fun Book 3 ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 แบบทดสอบนี้จะครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการเรียนเกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์ในบทที่ 29 และบทที่ 30ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนการสอนจากหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book 3 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบให้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรและ ครอบคลุมเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองโดยสร้างแบบทดสอบมีข้อสอบจำนวน 40 ข้อ แยกตามทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

4) นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาแล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านการวัดผลและประเมินผลหรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของเนื้อหาและความครอบคลุมของข้อความในแบบทดสอบ

5) นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้วไป ทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ เขตสาธร สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 37 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยข้อสอบแต่ละข้อจะต้องมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ .20 - .80 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จากการวิเคราะห์พบว่าข้อสอบทั้ง 40 ข้อ มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด (แสดงใน ตารางที่ 14 ภาคผนวก ฉ หน้า 186) ส่วนการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบนั้นใช้การคำนวณตามสูตร KR-20 ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยงดังต่อไปนี้

ทักษะการฟัง	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .64
ทักษะการพูด	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .67
ทักษะการอ่าน	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .77
ทักษะการเขียน	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .65
แบบวัดทั้งฉบับ	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91

6) นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ผ่านการวิเคราะห์ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ทดสอบทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

3. แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

การสร้างแผนการสอน ที่จะนำไปใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์ในบทที่ 29 และบทที่ 30 จากหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book 3 ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการสอนเป็นรายคาบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 สร้างแผนการสอนรายคาบ จำนวน 39 คาบ ตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยสร้างแผนการสอนเป็นรายคาบแต่ละคาบ สำหรับกลุ่มทดลองเป็นแผนการสอนตามขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือโดย

ใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ส่วนกลุ่มควบคุมเป็นแผนการสอนตามปกติ ในแต่ละแผนการสอนประกอบด้วย

3.3.1 จุดประสงค์การเรียนรู้

3.3.2 เนื้อหา

3.3.3 กิจกรรมการเรียนการสอน

3.3.4 สื่อการเรียนการสอน

3.3.5 แบบฝึกทักษะรายคาบ เป็นแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนในกลุ่มทดลอง มีลักษณะเป็นแบบฝึกแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก เนื่องจากในการสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 3 คาบ ดังนั้น แบบฝึกทักษะรายคาบที่ใช้ในแต่ละครั้งจึงเป็นแบบฝึกรวมเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนทั้ง 3 คาบเข้าด้วยกัน มีจำนวน 5 ข้อ

3.3.6 แบบทดสอบรายคาบ เป็นแบบทดสอบย่อยสำหรับนักเรียนในกลุ่มทดลอง มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก เนื่องจากในการสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 3 คาบ ดังนั้น แบบทดสอบที่ใช้ในแต่ละครั้งจึงเป็นแบบทดสอบรวมเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนทั้ง 3 คาบ เข้าด้วยกัน มีจำนวน 5 ข้อ

3.3.7 การวัดผลและประเมินผล

3.4 นำแผนการสอนที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาอังกฤษตรวจสอบความเหมาะสม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วจึงนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเตรียมการทดลอง ระยะดำเนินการทดลอง และระยะหลังการทดลอง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ระยะเตรียมการทดลอง

1.1 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1) แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนอนุบาลสามเสน ซึ่งจะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

1.3 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนและเกณฑ์ที่กำหนดไว้ข้างต้น

1.4 ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ก่อนดำเนินการทดลอง

2. ระยะดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในชั่วโมงวิชาภาษาอังกฤษโดยมีอาจารย์ประจำวิชาเป็นผู้สอน ส่วนผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการสอน ใช้เวลาสอนกลุ่มละ 39 คาบ ในการสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 3 คาบ คาบละ 20 นาที รวมเป็น 60 นาที ทำการสอนสัปดาห์ละ 3 ครั้ง รวม 9 คาบ รวมระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองสอนทั้งสิ้น 13 ครั้ง เท่ากันทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แต่วิธีการสอนต่างกัน ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลอง ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการสอนตามขั้นตอนการเรียนแบบ ร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์

2.2 กลุ่มควบคุม ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการสอนตามปกติ

3. ระยะหลังการทดลอง

ภายหลังจากการดำเนินการทดลองตามเวลาที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์ (Statistics Package for The Social Science : SPSS) เพื่อคำนวณและวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลองด้วย สถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

3. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

4. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน

5. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติทดสอบที (t – test) แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีการรับรู้ความสามารถของตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. หลังการทดลอง นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. หลังการทดลอง นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจะอภิปรายผลโดยแยกออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ดังนี้คือ

1. ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีการรับรู้ความสามารถของตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายได้ดังนี้

1) ในการจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยได้จัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน (ดังกล่าวไว้ในภาคผนวก จ หน้า 184) ซึ่งในการทำกิจกรรมกลุ่มแต่ละครั้งนั้นสมาชิกในกลุ่มจะมีการช่วยเหลือให้กำลังใจแก่กันและกัน เพื่อให้ทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียน ส่วนครูผู้สอนก็จะใช้คำพูดกระตุ้นให้กำลังนักเรียนในการให้ความร่วมมือเพื่อทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันจนทำให้แต่ละกลุ่มประสบความสำเร็จได้ในที่สุด ความสำเร็จที่นักเรียนแต่ละคนได้รับซึ่งเป็นประสบการณ์ตรงของตนเองนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น เพราะปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น Bandura (1986: 399-401) ได้เสนอไว้ว่าประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ (1) ความสำเร็จจากการกระทำ (Enactive Attainment) (2) การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) (3) การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) และ (4) สภาวะทางร่างกาย (Physiological State) โดยปัจจัยที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองคือ ความสำเร็จจากการกระทำ (Enactive Attainment) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้

ปัจจัยในเรื่องของความสำเร็จจากการกระทำมาเป็นหลักในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนและยังมีปัจจัยในเรื่องของการใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) ที่นักเรียนได้รับจากครูและเพื่อนที่ช่วยให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น ส่วนปัจจัยในเรื่องการได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) และสภาวะทางร่างกาย (Physiological State) นั้นอาจจะไม่มีบทบาทในกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์เท่าใดนัก ในเรื่องนี้ Bandura ให้ความเห็นไว้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นอาจเกิดจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งหรืออาจเกิดจากหลาย ๆ ปัจจัยมาผสมผสานกันก็ได้ ดังนั้น การที่นักเรียนได้รับความสำเร็จจากการเรียนซึ่งเป็นประสบการณ์ตรงของตนเองและการใช้คำพูดชักจูงจากครูและเพื่อนจึงสามารถช่วยให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น

2) คะแนนพัฒนารายบุคคล (Individual Improvement Scores) มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น คะแนนพัฒนารายบุคคล คือคะแนนที่บุคคลสามารถทำได้เพิ่มขึ้นจากการทดสอบครั้งที่ผ่านมา คำนวณได้จากการเปรียบเทียบกับคะแนนฐาน (Base Score) ซึ่งคะแนนฐานนี้คำนวณได้จากการทดสอบในบทเรียนก่อนที่จะเริ่มการทดลอง จะเห็นว่า คะแนนฐานกับคะแนนพัฒนารายบุคคลเป็นคะแนนคนละชุดกัน ดังนั้น การนำคะแนนทั้งสองชุดนี้มาเปรียบเทียบกันจึงไม่ได้เป็นการเปรียบเทียบหรือทดสอบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ อยู่จริงหรือไม่ แต่เป็นการเปรียบเทียบเพื่อให้นักเรียนมีเป้าหมายในการเรียน นั่นก็คือ นักเรียนจะต้องทำคะแนนพัฒนาให้สูงกว่าครั้งที่ผ่านมาเพื่อที่จะได้ทำให้กลุ่มมีคะแนนเพิ่มขึ้นด้วย Slavin (1995: 73) กล่าวว่า คะแนนพัฒนารายบุคคลนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเกิดเป้าหมายในการทำงาน ทุกคนจะประสบความสำเร็จเมื่อมีความตั้งใจอย่างจริงจังและมุ่งหวังที่จะทำคะแนนให้ได้สูงกว่าครั้งที่ผ่านมาเพื่อกลุ่มของตนจะได้มีคะแนนสูงขึ้นด้วย ดังนั้น สมาชิกแต่ละคนจึงต้องทำคะแนนในส่วนของตนเองให้ดีเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม คะแนนพัฒนารายบุคคลมีความสำคัญต่อนักเรียนแต่ละคนจึงมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 3 กล่าวคือ หลังการทดลอง นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายได้ดังนี้

ในกิจกรรมการเรียนแบบปกติ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นผู้สอนบทเรียน หลังจากนั้นครูจะให้นักเรียนฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน โดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนการสอนตามความเหมาะสม เมื่อสอนจบบทเรียนในแต่ละคาบเรียนแล้วครูให้ นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นรายบุคคล แล้วนำมาส่งครูเพื่อตรวจให้คะแนนซึ่งเป็นการให้คะแนนรายบุคคลเช่นเดียวกัน การทำแบบฝึกหัดนี้ครูไม่ได้ให้นักเรียนทำทุกวันจะให้ทำตามความเหมาะสมของเวลา กล่าวคือ ถ้าในคาบเรียนใดมีเวลาเหลือก็ให้ทำแบบฝึกหัดถ้าไม่มีเวลาก็ไม่ได้ทำ เพียงแต่ให้นักเรียนกลับไปทบทวนบทเรียนเป็นการบ้านเท่านั้น และหลังจากเรียนจบในแต่ละคาบเรียนไม่มีการทดสอบความรู้ความสามารถของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนไม่ทราบว่าตนเองมีความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใด ทำให้นักเรียนไม่กระตือรือร้นในการเรียนเท่าที่ควร จะเห็นว่าลักษณะของการเรียน

แบบปกติดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวมานี้นักเรียนไม่มีโอกาสได้ทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับเพื่อน การเรียนรู้ก็เป็นการเรียนรู้เพียงลำพังซึ่งนักเรียนจะต้องช่วยเหลือตนเอง รับผิดชอบแต่เฉพาะงานของตนเอง การเรียนรู้เป็นแบบเอกัตตบุคคล (Individualistic) ในเรื่องนี้ Deustch (1949 อ้างถึงใน โฆษิต จตุรัสวัฒนากูล, 2543: 32-33) ให้ความเห็นว่าการเรียนแบบเอกัตตบุคคลนั้นนักเรียนมี จุดมุ่งหมายเป็นของตนเองไม่ขึ้นกับคนอื่น นักเรียนจะได้รับแรงจูงใจในความสำเร็จของตนตามความสามารถแต่จะขาดการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ผู้วิจัยคิดว่าการเรียนในลักษณะนี้นักเรียนได้เรียนรู้จากการสอนของครูเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เสียโอกาสในการเรียนรู้ที่ควรจะได้รับจากการร่วมกลุ่มกับเพื่อนซึ่งมีอายุใกล้เคียงกัน พูดจาด้วยภาษาที่เป็นของนักเรียนเองซึ่งนักเรียนอาจจะเข้าใจได้ดีกว่า บรรยากาศในการเรียนจึงไม่กระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการเรียนเท่ากับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ซึ่งนักเรียนจะได้ทำงานเป็นกลุ่มหรือฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยที่สมาชิกจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้กำลังใจกันเพื่อให้แต่ละคนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด เพื่อเตรียมให้สมาชิกทุกคนมีความพร้อมที่จะได้รับการทดสอบซึ่งในการทดสอบนี้สมาชิกแต่ละคนจะต้องทำแบบทดสอบด้วยตนเอง เมื่อทดสอบเสร็จแล้วครูจะทำการประเมินผลเพื่อนำคะแนนที่ได้มาคิดเทียบเป็นคะแนนพัฒนาของแต่ละคน ซึ่งจะทำให้นักเรียนทราบถึงความรู้ความสามารถของตนเองว่ามีการพัฒนาเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด การที่นักเรียนได้ทราบผลย้อนกลับ (Feedback) จากการประเมินผลของครูนี้ผู้วิจัยคิดว่าทำให้ นักเรียนมีแรงจูงใจที่จะพัฒนาความสามารถของตนเองมากขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับที่ Bandura (1994: 78) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการรับรู้ความสามารถทางปัญญาของตนเองจากโรงเรียนว่าถ้าโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) แล้วจะทำให้นักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการประเมินความรู้ความสามารถของแต่ละคน ทำให้ทราบถึงความก้าวหน้าของตนเองและยังทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบรายบุคคลหรือแบบแข่งขันซึ่งเป็นวิธีการเรียนการสอนแบบปกติที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอีกด้วย ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวนี้สามารถที่จะช่วยพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนได้เพราะเป็นวิธีการเรียนที่ส่งเสริมให้สมาชิกยอมรับความสามารถของกันและกัน โดยถือว่าทุกคนมีโอกาสในการทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จได้เท่าเทียมกัน ส่วนการเรียนแบบปกตินั้นนักเรียนมีโอกาสได้รับรู้ถึงบทบาทของสมาชิกกลุ่มดังกล่าวน้อยกว่า การประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนก็มีน้อยกว่า ดังนั้น นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์จึงมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

2.1 จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 2 กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1.1 ในกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ที่ได้ดำเนินการทดลองสอนไปแล้วนั้น จะเริ่มต้นจากการที่ครูเป็นผู้สอนบทเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยบอกกับนักเรียนไว้ล่วง

หน้าว่าจะทำการทดสอบหลังจากเรียนจบคาบเรียนแล้ว ต่อมาครูให้ นักเรียนทำงานกลุ่มหรือฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนร่วมกัน จากนั้นครูทำการทดสอบความรู้ความสามารถของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียนแต่ละคาบเรียน การทดสอบนี้จะทำให้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นและตั้งใจในการเรียนมากขึ้น เพราะถ้าไม่ตั้งใจเรียนก็จะทำให้ผลการทดสอบออกมาไม่เป็นที่พอใจได้ อารี พันธ์มณี (2538: 198) มีความเห็นว่าการทดสอบจะทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น คะแนนจากการสอบจะมีความหมายต่อนักเรียนอย่างมาก ทำให้นักเรียนตื่นตัวในการเรียน สนใจ เอาใจใส่จริงจังมากยิ่งขึ้น และส่งผลดีต่อการเรียนของนักเรียน ในกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ใช้วิธีการประเมินผลเป็นกลุ่มซึ่งสมาชิกทุกคนในกลุ่มจะได้รับผลการประเมินเท่าเทียมกัน จึงช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความพยายามและสนใจในการเรียนมากขึ้น ไม่เช่นนั้นแล้วจะทำให้เพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ ได้รับผลการประเมินไม่ดีตามไปด้วย เมื่อแต่ละกลุ่มได้รับการประเมินผลแล้ว ครูจะให้รางวัลแก่กลุ่มที่ทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด การให้รางวัลนี้ถือว่าเป็นแรงจูงใจอีกอย่างหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งตามหลักทฤษฎีทางจิตวิทยาแล้วการเสริมแรงมีบทบาทสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ยังส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมซึ่งจะทำให้นักเรียน รู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักเสียสละ และยังส่งเสริมทักษะกระบวนการกลุ่ม อันได้แก่ การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่ง Mabry (1980 : 9-18) กล่าวว่ากระบวนการกลุ่มช่วยส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มมีการปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือกัน มีการปรับตัวเข้าหากัน ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและทำให้การเรียนเป็นไปด้วยดี สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเข้าใจจากการที่สมาชิกของกลุ่มมีการช่วยเหลือกัน ดังนั้น นักเรียนที่ได้เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์จึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.1.2 การที่นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นด้วย จากการที่ผู้วิจัยได้จัดให้นักเรียนได้เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์แล้วมีผลทำให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น ดังที่ได้อภิปรายไว้ในหน้า 118-123 ซึ่งจากผลการทดลองพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองจาก 122.7979 คะแนน ในระยะก่อนการทดลองเพิ่มขึ้นเป็น 139.0256 คะแนน ในระยะหลังการทดลอง (จากตารางที่ 10 หน้า 106) ส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระยะก่อนการทดลองเพิ่มขึ้นจาก 23.2308 คะแนน เป็น 30.0513 คะแนน ในระยะหลังการทดลอง (จากตารางที่ 12 หน้า 108) การที่นักเรียนได้เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์แล้วทำให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นนี้ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ในการเรียน มีความเพียรพยายามที่จะทำงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการจึงส่งผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bandura and Schunk (1981) ที่พบว่าเมื่อเขาได้ทำการพัฒนาให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นแล้ว ส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นด้วย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Schunk (1985) ที่

พบว่าเมื่อนักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นก็ส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ผลการวิจัยที่กล่าวมานี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ กุณสิทธิ (2541) ที่ศึกษาเรื่องการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยตัวแปรด้านการกำกับตนเองในการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ ทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนสามารถทำนายได้จากการกำกับตนเองในการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์และทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ โดยมีตัวทำนายที่ดีที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ และการกำกับตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญาณี ทิวทอง (2543) ที่ได้ศึกษาตัวแปรคัดสรรทางจิตวิทยาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองและทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้ Bandura (1986: 398) กล่าวว่า การที่นักเรียนมีทักษะทางการเรียนเพียงอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอที่จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ ยังจะต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการที่นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้อาจจะมีความสำคัญมากกว่าทักษะทางการเรียนด้วยซ้ำไป ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพหรือให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นจึงควรจะมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันทั้งการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 4 กล่าวคือ หลังการทดลองนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายได้ดังนี้

การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีการจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยที่ประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ คละกัน วิธีการเรียนแบบนี้ช่วยลดปัญหาเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของนักเรียนตามวิธีการเรียนแบบปกติ นั่นก็คือ การที่นักเรียนรวมกลุ่มกันเฉพาะคนที่มีความสามารถใกล้เคียงกันหรือสนิทสนมคุ้นเคยกัน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง ทำให้นักเรียนที่มีความสามารถน้อยกว่าต้องรวมกลุ่มกันเอง ส่งผลให้ผลการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันมาก เพราะนักเรียนที่มีความสามารถน้อยกว่าไม่สามารถที่จะช่วยเหลือกันและกันได้หรืออาจจะช่วยได้ไม่มากนัก ทำให้เกิดความท้อแท้ เบื่อหน่ายในการเรียน แต่การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์นั้นสมาชิกในกลุ่มต้องช่วยเหลือกันด้วยการช่วยอธิบายให้สมาชิกที่มีความสามารถน้อยกว่าเข้าใจเนื้อหาใน บทเรียนเพิ่มขึ้น

ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ที่ช่วยสอนเพื่อนด้วย นั่นก็คือทำให้จำและเข้าใจในบทเรียนมาก ยิ่งขึ้นเพราะจะเป็นการทบทวนความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่หรือหากผู้ที่จะสอนเพื่อนยังไม่เข้าใจในเรื่องที่จะสอนดีพอก็จะต้องกลับไปทบทวนหรือถามครูให้เข้าใจยิ่งขึ้นเพื่อจะได้นำมาสอนเพื่อนซึ่งจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง ที่สามารถช่วยเพื่อนได้อีกด้วย ทั้งนี้ Arends (1994: 345) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่าสามารถช่วยพัฒนานักเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) ได้เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มมีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน คนที่เข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็สามารถช่วยเหลือคนที่ยังไม่ เข้าใจในการเรียนเรื่องนั้นได้ คนที่อธิบายให้เพื่อนฟังก็จะเข้าใจในเรื่องที่ตนอธิบายได้ดีมากยิ่งขึ้นและคนที่ได้รับการช่วยเหลือก็จะเข้าใจในสิ่งที่เพื่อนอธิบายได้ง่ายขึ้นเพราะเป็นการใช้ภาษาที่เป็นของนักเรียนเองนักเรียนจะกล้าพูด กล้าซักถามเพื่อน และสนใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้นเพราะถือว่ามีส่วนร่วมในความสำเร็จของกลุ่ม วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์มีผลดีต่อนักเรียนหลายประการดังที่กล่าวมาแล้วจึงทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น Abu (1994) Adams (1995) นาฏยา ปั้นอยู่ (2543) วาสนา ไตรวัฒนธงไชย (2543) ที่พบว่าวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์นี้ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและยังช่วยพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ อีกมากมาย เช่น ความคงทนในการเรียน ทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การเห็นคุณค่าในตนเอง ช่วยพัฒนาเชาวน์อารมณ์ ความเข้าใจในการอ่าน และความรับผิดชอบในการเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป เนื่องจากพบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กัน นั่นก็คือถ้ามีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพิ่มขึ้นจะทำให้อีกสิ่งหนึ่งเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้น หากมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ และกลุ่มผู้เรียนในระดับชั้นอื่น ๆ แล้วผลการวิจัยก็จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและวงการศึกษาต่อไป

2. ควรมีการศึกษารูปแบบหรือวิธีการสอนอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้พบว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงไม่ชอบวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ดังนั้น ถ้ามีการนำรูปแบบหรือวิธีการสอนที่แปลกใหม่มาใช้ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแล้วจะเป็นการกระตุ้นให้

นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้นและเป็นแรงจูงใจในการเรียนที่ดีซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนต่อวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้พบว่าทัศนคติของนักเรียนมีความสำคัญต่อการที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จในกิจกรรมการเรียนการสอน

4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์คะแนนพัฒนารายบุคคลของนักเรียน เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้พบว่าคะแนนพัฒนารายบุคคลมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น

<u>ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้</u>

1. ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ที่ดำเนินการไปในการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลา ดังนั้น แบบฝึกทักษะและแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกและทดสอบจึงเป็นแบบปรนัย แต่ในสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไปนั้นไม่ถูกจำกัดในเรื่องของเวลา ครูผู้สอนควรจัดให้นักเรียนได้ทดสอบและฝึกปฏิบัติจริงตามทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการพูด ก็ควรให้นักเรียนได้ฝึกพูดสนทนาโต้ตอบกันจริง ๆ ส่วนทักษะการเขียนก็ควรให้นักเรียนได้ฝึกการเขียนจริงแทนการให้นักเรียนเลือกแต่เฉพาะตัวเลือกที่ครูกำหนดให้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุด

2. วิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ จะต้องจัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย โดยที่แต่ละกลุ่มต้องประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำคละกัน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ทำงานร่วมกันและช่วยเหลือเพื่อนที่มีความสามารถน้อยกว่า วิธีการจัดกลุ่มแบบนี้อาจทำให้นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงไม่พอใจเพราะคิดว่าต้องเสียเวลาในการอธิบายให้เพื่อนที่มีความสามารถน้อยกว่าฟัง อีกทั้งยังก่อให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน ทำให้ผลงานของกลุ่มไม่ดีเท่าที่ควร ครูผู้สอนควรอธิบายถึงกระบวนการในการเรียนและผลดีที่จะได้รับให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน เช่น การที่นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงช่วยอธิบายให้เพื่อนที่มีความสามารถน้อยกว่าฟัง จะทำให้เพื่อนเข้าใจในบทเรียนมากขึ้นสามารถทำแบบทดสอบได้ดีขึ้นส่งผลให้มีคะแนนพัฒนาเพิ่มขึ้น เมื่อคะแนนพัฒนาของแต่ละคนเพิ่มขึ้นจะทำให้คะแนนของกลุ่มเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้น การที่ต้องเสียเวลาในการอธิบายให้เพื่อนฟังจึงไม่ได้เป็นการเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ หากครูสามารถทำให้นักเรียนทุกคนเข้าใจตรงกัน

แล้วจะทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นไปอย่างสนุกสนานและเป็นกันเอง ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษ กับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา ปราบพาล. (2532). การทดสอบและประเมินผลสำหรับครูสอนภาษา.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ขวัญหทัย สมัครคุณ. (2541). ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจและความคงทนในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2539). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพมหานคร: อรรถพลการพิมพ์.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2539). รายงานประจำปี 2539. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายติดตามและประเมินผลกองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

โฆษิต จตุรัสวัฒนากูล. (2543). ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนเป็นกลุ่มที่ช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (TAI) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีระดับความสามารถต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จรินทร วินทะไชย์ .(2541). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตติมา จรรยาธรรม. (2538). ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มแบบคละสัมฤทธิ์ผลที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตติมา จูมทอง. (2537). ผลของการสอนตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จินตนา เล็กล้วน. (2541). ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิราภรณ์ กุณสิทธิ์. (2541). การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ด้วยตัวแปรด้านการกำกับตนเองในการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ ทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชลธิชา จินดากุล. (2529). ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ความสนใจในภาษาอังกฤษ ทัศนคติต่อภาษาอังกฤษ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาญณรงค์ อินทรประเสริฐ. (2533). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการสอนแบบการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิผลทางการเรียนกับการสอนทั้งชั้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาติชาย ม่วงปฐม. (2539). ผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือและระดับความสามารถทางคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฐิติพัฒน์ สงบกาย. (2533). ผลของการกำกับตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดิศักดิ์ คำบาง. (2541). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรพงศ์ แก่นอินทร์. (2531). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรบางตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นาฏยา ปั้นอยู่. (2543). ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ที่มี ต่อเชาวน์อารมณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประทีป จินงี่. (2539). รายงานการวิจัยผลของการเตือนตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ปัทมา ศรขาว. (2540). ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรารถนา เกษน้อย. (2540). ผลของการเรียนแบบร่วมมือในวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยาภรณ์ รัตนากรกุล. (2535). ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พนมพร เผ่าเจริญ. (2542). การสอนที่เน้นการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning). " ผลงานทางวิชาการการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (เอกสารพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อันดับที่ 2) โครงการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา " .

พรรณรัศมิ์ เง่าธรรมสาร. (2533). การเรียนแบบรับผิดชอบร่วมกัน. สารพัฒนาหลักสูตร 95 (กุมภาพันธ์): 35-37.

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.

พัชรพิมล บุญรมย์. (2537). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง กับที่เรียนโดยใช้การสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัสวี ตินตบุตร. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ความวิตกกังวล และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิทักษ์ นิลนพคุณ. (2538). รูปแบบและความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกลวิธีการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพศาล หวังพานิช. (2525). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

ภัทราพรรณ สุขประชา. (2540). ผลของการประเมินผลงานของนักเรียนโดยตนเองและโดยครูที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มยุรี วาลีวงศ์. (2535). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความภูมิใจใน ตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ STAD กับกิจกรรมการเรียน

ตามคู่มือครูของสสวท. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ยมลพร พันธนาม. (2539). ผลของการสอนโดยเพื่อนด้วยการจับคู่ตามรูปแบบการคิดที่มีต่อ การรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลักษณา บุญนิมิตร. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครอง ครู และเพื่อน ในการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาสนา โกวิทยา. (2525). การประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาสนา ไตรวัฒนธงไชย. (2543). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และ ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือตามวิธีเอสทีเอดีกับวิธีสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วิชาการ , กรม. (2540). ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2539. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ศรไกร รุ่งรอด. (2533). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และการให้ความร่วมมือต่อกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ STAD กับกิจกรรมการเรียนตามคู่มือครูของ สสวท. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ศิริพร ฉันทานนท์. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูและเวลาที่ใช้ในการเรียนของนักเรียน กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2541). แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2544). คู่มือครู English Is Fun Book 3. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สมเดช บุญประจักษ์. (2540). การพัฒนาศักยภาพทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมพงษ์ สิงหะพล. (2541). เทคนิคการสอนของการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning).

วารสารวิชาการสถาบันราชภัฏนครราชสีมา.ปีที่ 1ฉบับที่ 9 (พฤศจิกายน 41- มีนาคม 42).

สมพร ศิลาทอง. (2541). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนแบบร่วมมือ แบบ STAD. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมณฑา พรหมบุญ และอรพรรณ พรสีมา. (2540). การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. วารสาร ครุศาสตร์. 26 (กรกฎาคม-ตุลาคม): 28 - 29.

สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2539). การทดสอบความสามารถทางภาษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ทดสอบทางการศึกษาร่วมกับศูนย์ตำราและเอกสารวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2536). ข้อแนะนำบางประการเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ. วารสารสาร พัฒนาหลักสูตร. 12 (มกราคม-มีนาคม): 3 - 5.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรีย์ จงสถาพรสิทธิ์. (2543). การศึกษาวิธีการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัจฉรา เนตรล้อมวงศ์. (2541). ผลการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนนทรีวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อัจฉรา วงศ์โสธร. (2539). การทดสอบและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญญาณี ทิวทอง. (2543). ตัวแปรคัดสรรทางจิตวิทยาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาภาภรณ์ หวัดสูงเนิน. (2536). ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารี พันธ์มณี. (2538). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ต้นอ้อ.

ภาษาอังกฤษ

Abu, R.B. (1994). The effects of cooperative learning methods on achievement, retention, and attitudes of selected vocational home economics students. Ed.D degree of North Carolina State University. Dissertation Abstracts International. 54/9: 3350-A.

Adams, E.T. (1995). The effects of cooperative learning on the achievement and self-esteem levels of students in the inclusive classroom. Ph.D degree of Wayne State University. Dissertation Abstracts International. 56/5: 1741-1742-A.

Arends, R.I. (1994). Learning to teach. 3rd ed. United of America: Mc Graw – Hill.

Artzt, A.F. and Newman, C.M. (1990). " Cooperative learning " . Mathematics Teacher. 83 (September): 448 – 452.

Bachman, L.F. (1990). Fundamental considerations in language testing. Oxford: Oxford University Press.

Baldwin, N.E. (1998). The effect of a career development course on the career self-efficacy and vocational identity of community college students. Ed.D degree of The George Washington University. Dissertation Abstracts International. 59/3: 732-733-A.

Bandura, A. (1977). Social learning theory. Englewood cliffs, New Jersy: Prentice-Hall.

Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action : A social cognitive theory. New Jersy: Prentice-Hall.

Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In V.S. Ramachandran (ED), Encyclopedia of Human Behavior. New york: Academic Press.

Bandura, A. and Schunk, D.H. (1981). Cultivating Competence, Self-Efficacy, and Intrinsic Interest Througt Proximal Self-Motivation. Journal of Personality and Social Psychology. 41/5: 586-598.

Bartz, W.H. (1975). A study of the relationship of certain factors with the ability to communicate in a second language for the development of communicative competence. Ph.D degree of The Ohio, State University. Dissertation Abstracts International. 35: 4852-4853-A.

Bloom, B.S. (1976). Human characteristic and school learning. New York: McGraw-Hill.

Davies, A. (1991). Principles of language testing. London: T.J. Press.

Felland, N.A. (1981). A national study of the level of composition achievement (superior / average) of twelfth-grade composition students and selected personal characteristics / environmental factors. Ed.D degree of Northern Illinois University. Dissertation Abstracts International. 41/7: 3037-A.

Finocchiaro, M. and Sako, S. (1983). Foreign language testing : A practical approach. New York: Regents Publishing Company.

Garcia, R.T. (1997). The relation among college student attitudes, motivation and aptitude to foreign language achievement: A test of Gardner's model. Ed.D degree University of Houston. Dissertation Abstracts International. 57/10:4295-A.

Georgiou, S.N. (1999). Parental attribution as prediction of involvement and influences on child achievement. British Journal of Educational Psychology. 69 (September): 409-410.

Good, C.V. (1959). Dictionary of Education. 2nd ed. New York: McGraw-Hill.

Greg, L. (1991). The effects of cooperative learning on the spelling achievement of intermediate elementary students. Ph.D degree of Ball State University. Dissertation Abstracts International. 52/6: 2022.

Gronlund, N.E. (1993). How to make achievement tests and assessments. 5th ed. Boston: Allyn and Bacon.

Heaton, J.B. (1990). Classroom testing. New York: Longman.

Jayatilaka, T.D. (1983). Motivational and attitudinal variables in the learning of English as a second language : A study of Malaysian University students. Ph.D degree of Georgetown University . Dissertation Abstracts International. 44/5: 1362-A.

Johnson, D.W. and Johnson, R.T. (1987). Learning together and alone cooperative, competitive , and individualistic learning. Englewood cliffs , New Jersy: Prentice - Hall.

Johnson, D.W. and Johnson, R.T. (1991). Learning together and alone. New Jersy: Prentice-Hall.

Keitges, D. (1987). Relationship between foreign language aptitude, aptitudes and motivation, and personality traits, and the attained English language proficiency of Japanese University students. Dissertation Abstracts International. 47/9: 3341-A.

Lee, C. and Bobko, P. (1994). " Self-efficacy believes : Comparison of five measures". Journal of Applied Psychology. 79/3: 364-369.

Luzzo, D.A., (1995). " The relative contribution of self-efficacy and locus of control to the prediction of career maturity ". Journal of College Development. 36/1: 61-66.

Mabry, E.A. (1980). The dynamics of small group communication. New Jersy: Prentice-Hall.

Madsen, H.S. (1983). Techniques in testing. New York: Oxford University Press.

Obiekwe, J.C. (1992). The effects of cooperative learning on college student achievement in developmental intermediate algebra. Ed.D degree of Memphis State University. Dissertation Abstracts International. 53/4: 1075-A.

Pajares, F. and Miller, M.D. (1994). Role of self-efficacy and self-concept beliefs in mathematical problem solving : A path analysis. Journal of Educational Psychology. 86/2: 193-203.

Schunk, D.H. (1985). Participation in goal setting : Effects on self-efficacy and skills of learning-disabled children. The Journal of Special Education. 19/3: 307-317.

Schunk, D.H. (2000). Learning theories : An educational perspective. 3rd ed. New Jersy: Prentice-Hall.

Shell, D.F., Murphy, C.C. and Bruning, R.H. (1989). Self-efficacy and outcome expectancy mechanisms in reading and writing achievement. Journal of Educational Psychology. 81/1: 91-100.

Singo, W.E. (1998). The effects of peer group supervision and individual supervision on the anxiety, self-efficacy, and basic skill competency of counselor trainees in practicum. Ph.D degree of Wayne State University . Dissertation Abstracts International. 59/3: 738-739A.

Skinner, B.F. and Epstein, R. (1982). Skinner for the classroom. Illinois: Research Press.

Slavin, R.E. (1995). Cooperative learning : Theory, research and practice. 2nd ed. New Jersy: Prentice-Hall.

Taylor, E.D. (1999). Do African-American adolescents discourage academic excellence? An investigation of the relation between peer support and academic achievement. Dissertation Abstracts International. 60/5: 1453-A.

Valette, R.M. (1977). Modern language testing. New York: Harcourt Brace Javanovich.

Voth, V.P. and Graham, S. (1999). Effects of goal setting and strategy use on the writing performance and self-efficacy of students with writing and learning problems. Journal of Educational Psychology. 65/2: 402 – 407.

Wheeler, R. and Ryan , F.L. (1990). Effects of cooperative and competitive classroom environments on the attitudes and achievement of elementary school students engaged in school studies inquiry activities. Journal of Educational Psychology. 65/3: 402 – 407.

Williams, M.S. (1989). The Effects of cooperative team learning on student achievement and student attitude in the algebra classroom. Ed.D degree of The University of Alabama. Dissertation Abstracts International. 49/12: 3611-A.

Woolfolk, A.E. (1995). Educational Psychology. 6th ed. London: Allyn and Bacon.

Yoder, J. and Proctor, W. (1988). The self-confident child. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

1. อาจารย์เทพนคร ทาคง
   โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
   สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. นางวรยา พลายเล็ก
   หัวหน้าฝ่ายวิจัยและประเมินผล หน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานการประถมศึกษา
   จังหวัดสมุทรสาคร
3. อาจารย์พวงทอง อรุณยงค์
   อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดศรีสำราญราษฎร์บำรุง จังหวัดสมุทรสาคร
4. อาจารย์วันเพ็ญ แสงสุข
   อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนอนุบาลสามเสน กรุงเทพมหานคร

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแผนการสอน

1. อาจารย์พวงแก้ว นิลธำรงค์
   อาจารย์ 2 ระดับ 7 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนอนุบาลสามเสน
   กรุงเทพมหานคร
2. อาจารย์กมลทิพย์ เพ่งผล
   อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนอนุบาลสามเสน กรุงเทพมหานคร
   ครูดีเด่นผู้สอนระดับประถมศึกษา (วิชาภาษาอังกฤษ) เพื่อขอรับรางวัลคุรุสภา
   ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์วันเพ็ญ แสงสุข
   อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนอนุบาลสามเสน กรุงเทพมหานคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0302(2701)/1109

ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถ.พญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

21 พฤศจิกายน 2544

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาววรรณกร หมอยาดี นิสิตชั้นปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิสิตจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 คน ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดกับโรงเรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นางสาววรรณกร หมอยาดิ ทดลองใช้เครื่องมือวิจัยในโรงเรียนดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน)
หัวหน้าภาควิชาสารัตถศึกษา

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา (ระดับบัณฑิตศึกษา)
โทร. 218-2587

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0302(2770.0603)2000

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

12 ธันวาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาววรรณกร หมอยาดี นิสิตชั้นปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และแผนการสอน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาววรรณกร หมอยาดี ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ
โทร.218-2680

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0302(2770.0603)2002/1

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

3 ธันวาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์เทพนคร ทาคง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาววรรณกร หมอยาดี นิสิตชั้นปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูชม ศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ
โทร.218-2680

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0302(2770.0603)2001

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

๑๐ พฤศจิกายน 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาววรรณกร หมอยาดี นิสิตชั้นปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญ คุณวรยา พลายเล็ก เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ คุณวรยา พลายเล็ก เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ
โทร.218-2680

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0302(2770.0603)2002

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

30 พฤศจิกายน 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีสำราญราษฎร์บำรุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาววรรณกร หมอยาดี นิสิตชั้นปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ภษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญ อาจารย์พวงทอง อรุณยงค์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ อาจารย์พวงทอง อรุณยงค์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ
โทร.218-2680

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0302(2770.0603)2003

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

30 พฤศจิกายน 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาววรรณกร หมอยาดี นิสิตชั้นปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญอาจารย์ 3 ท่าน ดังต่อไปนี้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

1. อาจารย์กมลทิพย์ เพ่งผล
2. อาจารย์พวงแก้ว นิลธำรงค์
3. อาจารย์วันเพ็ญ แสงสุข

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้อาจารย์ทั้ง 3 ท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ
โทร.218-2680

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. **ค่าเฉลี่ย หรือมัชฌิมเลขคณิต** (Mean)

สูตรที่ใช้ $\overline{X} = \frac{\sum X}{N}$

เมื่อ $\overline{X}$ = คะแนนเฉลี่ยหรือมัชฌิมเลขคณิต

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนของทุกคน

N = จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. **ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน** (Standard Deviation)

สูตรที่ใช้ $S.D. = \sqrt{\frac{\sum \left(X - \overline{X}\right)^2}{n-1}}$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = คะแนนของแต่ละคน

$\overline{X}$ = คะแนนเฉลี่ยหรือมัชฌิมเลขคณิต

n = จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3. **การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช** (Cronbach' s Coefficient)

สูตรที่ใช้ $\alpha = \frac{k}{k-1}\left[1 - \frac{\sum S_i^2}{s_t^2}\right]$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้องภายในของครอนบาช

k = จำนวนข้อสอบทั้งหมด

S^2_i = ความแปรปรวนของคะแนนในการตอบแต่ละข้อ

S^2_t = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. **การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรคูเดอร์-ริชาร์ดสัน** (Kuder-Richardson Reliability)

สูตรที่ใช้ $r_{tt} = \frac{k}{k-1}\left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2}\right]$

เมื่อ r_{tt} = ความเที่ยงของแบบทดสอบ

k = จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ

p = สัดส่วนของคนที่ตอบแต่ละข้อถูก

q = สัดส่วนของคนที่ตอบแต่ละข้อผิด (1-p)

$\sum pq$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างสัดส่วนของคนที่ตอบแต่ละข้อถูกและผิด

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกทดสอบทั้งหมด

5. **การวิเคราะห์ค่าระดับความยาก** (Difficulty Levels) **ของแบบทดสอบ**

สูตรที่ใช้ $P = \frac{R}{N}$

เมื่อ P = ค่าระดับความยาก

R = จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในข้อนั้น

N = จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อนั้น

6. **การวิเคราะห์หาอำนาจจำแนก** (Item Discrimination)

สูตรที่ใช้ $D = \frac{R_H - R_L}{\frac{N}{2}}$

เมื่อ D = อำนาจจำแนก

R_H = จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

R_L = จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N = จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อนั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. **การทดสอบความแตกต่างของด้วยค่าสถิติที** (t-dependent test)

สูตรที่ใช้ $t = \dfrac{\sum D}{\sqrt{\dfrac{n\sum D^2 - \left(\sum D\right)^2}{n-1}}}$

$df = n - 1$

เมื่อ D = ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่

$\sum D$ = ผลรวมของคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่

n = จำนวนคู่

8. **การทดสอบความแตกต่างของด้วยค่าสถิติที** (t-independent test)

สูตรที่ใช้ $t = \dfrac{\overline{X_1} - \overline{X_2}}{\sqrt{S^2\left(\dfrac{1}{n_1} + \dfrac{1}{n_2}\right)}}$

โดยที่ $S^2 = \dfrac{\sum\left(X_1 - \overline{X_1}\right)^2 + \sum\left(X_2 - \overline{X_2}\right)^2}{n_1 + n_2 - 2}$

$df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ $\overline{X_1}$ = ค่าเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มที่ 1

$\overline{X_2}$ = ค่าเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มที่ 2

n_1 = จำนวนนักเรียนกลุ่มที่ 1

n_2 = จำนวนนักเรียนกลุ่มที่ 2

S^2 = ความแปรปรวนร่วมกันของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

X_1 = คะแนนของนักเรียนกลุ่มที่ 1

X_2 = คะแนนของนักเรียนกลุ่มที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
3. แผนการสอน (ตัวอย่าง)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาภาษาอังกฤษ
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ใช้เวลา 20 นาที

<u>คำชี้แจง</u>

1. ให้นักเรียนเขียนวงกลม ◯ ล้อมรอบตัวเลข 1, 2, 3 หรือ 4 ตามระดับความมั่นใจของตนเอง ตัวเลขแต่ละตัวมีความหมายดังนี้

1	หมายถึง	แน่ใจว่าทำไม่ได้
2	หมายถึง	ไม่ค่อยแน่ใจว่าจะทำได้
3	หมายถึง	ค่อนข้างแน่ใจว่าทำได้
4	หมายถึง	แน่ใจว่าทำได้จริง ๆ

2. ให้นักเรียนตอบให้ตรงกับ**<u>ความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนให้มากที่สุด</u>** คำตอบที่นักเรียนตอบจะ**<u>ไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียน</u>**ของนักเรียน

3. กรุณา**<u>ตอบให้ครบทุกข้อ</u>**

<u>ตัวอย่างโจทย์</u>

ข้อที่ ก. What is Suda doing ?

a. She is going to school. b. She is drawing a picture.
c. She is Suda. d. No, she is writing.

<u>ตัวอย่างกระดาษคำตอบ</u>

	แน่ใจว่าทำไม่ได้	ไม่ค่อยแน่ใจว่าจะทำได้	ค่อนข้างแน่ใจว่าทำได้	แน่ใจว่าทำได้จริง ๆ
ก.	1	2	(3)	4

➔ นักเรียนวงกลมที่เลข 3 แสดงว่า นักเรียนมีความมั่นใจในระดับ 3 หมายความว่า นักเรียนค่อนข้างมั่นใจว่าทำได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

(โจทย์ที่ใช้ในการวัดด้านทักษะการฟัง)

ตอนที่ 1 คำสั่ง ให้นักเรียนฟังเนื้อเรื่องที่ครูอ่าน แล้วตอบคำถามข้อที่ 1-5

Malee and Suda are the girls, they are students. They like flowers. Tata is Malee and Suda 's friend.

Today, Malee goes to school. She is giving Tata five roses. "Thank you" says Tata. "I don't have any roses" says Suda.

ตอนที่ 2 คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ตรงกับข้อความที่ครูพูดมากที่สุด

1. The boy is sleeping.
2. The monkey is on the girl's head.
3. Bam is walking.
4. The man is drawing.
5. The boy has a hat.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ด้านทักษะการฟัง

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนฟังเนื้อเรื่องที่ครูอ่าน แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. Who is Suda ?
   a. She is Malee's friend.
   b. She is Tata's friend.
   c. She is Malee and Tata's friend.
   d. She is not Malee's friend.

2. What is Malee giving Tata ?
   a. She is giving her five roses.
   b. She is giving her four roses.
   c. She is giving her three roses.
   d. She is giving her two roses.

3. How do you say flower in Thai ?
   a. ดอกกุหลาบ
   b. ดอกไม้
   c. ผลไม้
   d. ผัก

4. Does Tata say "Good morning" ?
   a. Yes.
   b. No, she says "Hi".
   c. No, she says "Hello".
   d. No, she says "Thank you".

5. How many students are there in the story ?
   a. One
   b. Two
   c. Three
   d. Four

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 <u>คำสั่ง</u> จงเลือกคำตอบที่ตรงกับข้อความที่ครูพูดมากที่สุด

1.

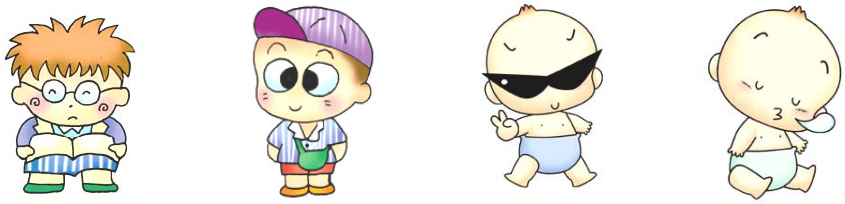

a. b. c. d.

2.

a. b. c. d.

3.

a. b. c. d.

4.

a. b. c. d.

5.

a. b. c. d.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ด้านทักษะการพูด

<u>คำสั่ง</u> จากบทสนทนาที่กำหนดให้ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. A : _____ ?
   B : I am reading cartoon book.
   a. What are you doing ?
   b. Where are you going ?
   c. Who's that ?
   d. Are you reading cartoon book ?

2. A : What is she doing ?
   B : _____.
   a. I am running.
   b. He is writing.
   c. We are playing.
   d. She is drawing a banana.

3. A : _____ ?
   B : Manop and Manat.
   a. What are you doing ?
   b. Who's that ?
   c. Are you reading ?
   d. Where are you going ?

4. A : Are you walking to school ?
   B : _____.
   a. You are walking to the market.
   b. I am walking to the market.
   c. No, I am walking to the market.
   d. I don't know.

5. A : _____ ?
   B : She is going to her friend's home.
   a. Where is she going ?
   b. Is she going to her friend's home?
   c. Who's that ?
   d. What is he doing ?

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. A : _____ .

B : All right.

a. Didn't playing.
b. You are not playing.
c. Stop playing, please.
d. Are you playing ?

7. A : _____.

B : Nop's not reading.

A : Nop, please reading.

Nop : All right.

a. I'm not reading.
b. Don't reading.
c. Are you reading ?
d. Please reading.

8. A : Stop running, please.

B : I'm not running. _____ .

a. I'm not running.
b. I'm walking.
c. I'm not walking.
d. All right.

9. A : _____ ?

B : No, they are singing.

a. What are they doing ?
b. Where are they going ?
c. Are they eating ?
d. Who's that ?

10. A : What am I doing ?

B : _____ .

a. He is playing.
b. We are doing our homework.
c. She is standing.
d. You are counting the pens.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ด้านทักษะการอ่าน

<u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ 1-5

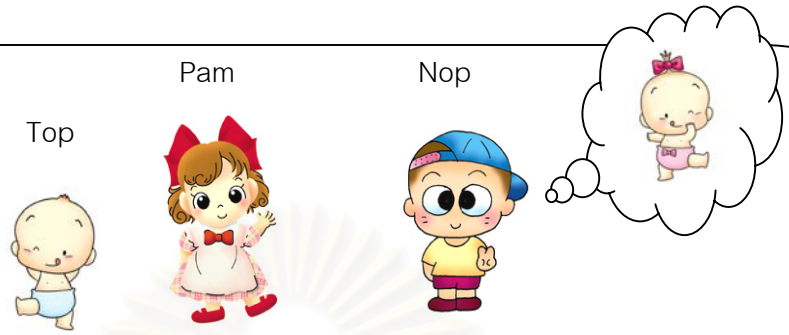

Pam and Nop are friends. Pam has a brother, his name is Top. Today, Nop is going to Pam's home. Pam is playing with her brother. They see Nop "Good morning, Nop." says Pam. "Good morning, who's that ?" says Nop. "He is my brother, his name is Top." says Pam, "Do you have any brother ?" "No, I have a sister, she is Jan." says Nop.

<u>จงตอบคำถามต่อไปนี้</u>

1. Is Top a girl ?
   a. I don't know. b. Yes. c. No, he is a boy. d. Yes, he is a girl.

2. Who is Pam ?
   a. I don't know. b. She is Jan's sister.
   c. She is Nop's sister. d. She is Nop'sfriend.

3. Does Pam have a sister ?
   a. No, she has a brother. b. No, she has two brother.
   c. Yes. d. I don't know.

4. Who is Jan ?
   a. She is Nop's friend. b. She is Nop's sister.
   c. She is Top's sister. d. I don't know.

5. Where are Pam and Nop ?
   a. In school. b. In the market. c. In Nop's home. d. In Pam's home.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ 6-10

Gift is a girl, she is five years old. She has a brother, his name is Toon. He is two years old. He <u>like</u>s to eat banana.

Today, in the morning, Toon doesn't want to have breakfast. He is sleeping. Gift has bananas, she says "I have five bananas." Now, Toon is not sleeping. He is running to his sister and says "I want to eat bananas."

.....

<u>จงตอบคำถามต่อไปนี้</u>

6. How do you say <u>like</u> in Thai ?

   a. รัก b. เกลียด c. ชอบ d. ไม่ชอบ

7. How do you say <u>รับประทานอาหารเช้า</u> in English ?

   a. have breakfast b. have lunch

   c. have dinner d. have supper

8. Who is Gift ?

   a. I don't know. b. Toon's friend. c. Toon's brother. d. Toon's sister.

9. Does Toon want to have breakfast ?

   a. Yes. b. No, he wants to eat bananas.

   c. No, he wants to eat oranges. d. None

10. Does Gift have a sister ?

    a. Yes. b. No, she has a brother.

    c. No, she has two brothers. d. She doesn't have any sisters and brothers.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ด้านทักษะการเขียน

ตอนที่ 1 <u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพมากที่สุด

1.

a. The boy is sitting.
b. The boy is standing.
c. The boy is walking.
d. The boy is sleeping.

2.

a. She is reading.
b. She is running.
c. She is standing.
d. She is sleeping.

3.

a. The girl has a hat.
b. The girl has a ball.
c. The girl has a box.
d. The girl has a doll.

4.

a. He has shoes.
b. He has glasses.
c. He has a banana.
d. He has a cap.

5.

a. The man is eating.
b. The man is running.
c. The man is drawing.
d. The man is sleeping.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 <u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนเลือกคำตอบข้อที่เรียงคำที่กำหนดให้ เป็นประโยคที่ถูกต้องที่สุด

1. is , What , doing , Somsak , ?

   a. Is Somsak doing what ? b. What Somsak is doing ?

   c. What is Somsak doing ? d. What doing is Somsak ?

2. are , playing , football , They , .

   a. They are playing football. b. They playing are football.

   c. They are football playing. d. They playing football are.

3. your homework , Stop , please , doing , .

   a. Please stop your homework doing.

   b. Please doing your homework stop.

   c. Stop your homework doing, please.

   d. Stop doing your homework, please.

4. not , She , eating, is , .

   a. She not is eating. b. She is not eating.

   c. Is she not eating. d. She is eating not.

5. the girls , Where , going , are , ?

   a. Where are the girls going ? b. Where the girls are going ?

   c. Where are going the girls ? d. Where the girls going are ?

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ตัวอย่างกระดาษคำตอบ)

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านทักษะการฟัง

ชื่อ..... เลขที่.....กลุ่ม.....

		แน่ใจว่าทำไม่ได้	ไม่ค่อยแน่ใจว่าจะทำได้	ค่อนข้างแน่ใจว่าทำได้	แน่ใจว่าทำได้จริง ๆ
<u>ตอนที่ 1</u>	1.	1	2	3	4
	2.	1	2	3	4
	3.	1	2	3	4
	4.	1	2	3	4
	5.	1	2	3	4
<u>ตอนที่ 2</u>	1.	1	2	3	4
	2.	1	2	3	4
	3.	1	2	3	4
	4.	1	2	3	4
	5.	1	2	3	4

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ใช้เวลา 40 นาที

<u>คำชี้แจง</u>

1. ข้อสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 8 หน้า จำนวน 40 ข้อ
2. ก่อนทำข้อสอบ ให้นักเรียนเขียนชื่อ-นามสกุล ชั้น เลขที่ ให้ชัดเจนลงในกระดาษคำตอบ
3. ในการทำข้อสอบ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น แล้วเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องสี่เหลี่ยมที่กำหนดให้

   <u>ตัวอย่าง</u> ถ้าเลือกข้อ a. เป็นคำตอบที่ถูกต้อง ให้นักเรียนทำดังนี้

   a. b. c. d.
   ☐ ☐ ☐ ☐

   ถ้าไม่ต้องการข้อ a. เปลี่ยนไปเป็นข้อ c. ให้ปฏิบัติดังนี้

   a. b. c. d.
   ☐ ☐ ☐ ☐

4. <u>ห้ามขีดเขียน หรือทำเครื่องหมายใด ๆ</u> ลงในข้อสอบ
5. กรุณาทำข้อสอบให้ครบทุกข้อ
6. เมื่อหมดเวลา ให้ส่งทั้งข้อสอบและกระดาษคำตอบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

(โจทย์ที่ใช้ในการทดสอบทักษะการฟัง)

ตอนที่ 1 คำสั่ง ให้นักเรียนฟังเนื้อเรื่องที่ครูอ่าน แล้วตอบคำถามข้อที่ 1-5

Moss and Villy are the boys, they are friends, they are eleven years old. They like to play football.

Today in the afternoon, they go to Tig‘ s home. They want to play with him. But Tig is not in his home, he is at the hospital, he is sick.

ตอนที่ 2 คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ตรงกับข้อความที่ครูพูดมากที่สุด

1. The boy is standing.
2. He is reading.
3. Tom is standing.
4. The girl is walking.
5. Noi is sitting.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ด้านทักษะการฟัง

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนฟังเนื้อเรื่องที่ครูอ่าน แล้วตอบคำถามข้อที่ 1-5

1. How old is Villy ?
   a. Nine years old.
   b. Ten years old.
   c. Eleven years old.
   d. Twelve years old.

2. Does Moss like to play a doll ?
   a. No, he likes to play football.
   b. No, he likes to play table tennis.
   c. No, he likes to with a top.
   d. Yes.

3. Do Moss and Villy go to school, today ?
   a. Yes.
   b. No, they go to Tig's home.
   c. No, they go to Toon's home.
   d. No, they go to Tan's home.

4. Who is Tig ?
   a. He is a nurse.
   b. He is a doctor.
   c. He is a teacher.
   d. He is Moss and Villy' s friend.

5. Where is Tig ?
   a. He is at school.
   b. He is at the market.
   c. He is at the hospital.
   d. He is at the zoo.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ตรงกับข้อความที่ครูพูดมากที่สุด

1.

a.

b.

c.

d.

2.

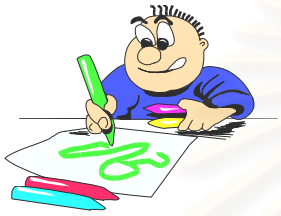
a.

b.

c.

d.

3.

a.

b.

c.

d.

4.

a.

b.

c.

d.

5.

a.

b.

c.

d.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ด้านทักษะการพูด

<u>คำสั่ง</u> จากบทสนทนาที่กำหนดให้ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. A : What are you doing ?
   B : _____ .
   a. They are singing. b. She is reading.
   c. I am playing football. d. He is writing.

2. A : _____ ?
   B : She is sleeping.
   a. What is he doing ? b. What is she doing ?
   c. Who is sleeping ? d. Is she sleeping ?

3. A : Who's that ?
   B : _____ .
   a. She is running b. She is going to school.
   c. Malee. d. No, she is Malee.

4. A : _____ ?
   B : No, I am singing.
   a. Are you reading ? b. What are you doing ?
   c. Who's that ? d. Where are you going ?

5. A : Where are the boys going ?
   B : _____.
   a. He is going to the market. b. She is going to the zoo.
   c. We are going to the zoo. d. They are going to school.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. A : Stop talking, please.

B : _____.

a. Yes. b. All right.

c. No. d. I don't know.

7. A : Please draw a flower.

B : _____.

A : Tom, please draw a flower.

Tom: All right.

a. Tom's not drawing a flower. b. All right.

c. No, I am drawing a banana. d. I am drawing a flower.

8. A : Stop playing, please.

B : _____. We're reading.

a. All right. b. We're not playing.

c. Yes d. No.

9. A : Is he playing football ?.

B : _____.

a. He is playing football. b. He is going to his friend's home.

c. He is Suwit. d. No, he is playing with a top.

10. A : _____ ?

B : You are doing your homework.

a. Are you doing your homework ? b. What are you doing ?

c. Where are you going ? d. What am I doing ?

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ด้านทักษะการอ่าน

<u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ 1 – 5

Jook, Tom and Bob are students. They are good boys. They go to school every day. But on Saturday and Sunday they do not go to school.

Today is Saturday, Jook and Tom are going to Bob's home. They want to play with him. But Bob is not in his home, he is under a tree. He is reading.

.....

<u>จงตอบคำถามต่อไปนี้</u>

1. How many people are there in the story ?
   a. One people. b. Two people. c. Three people. d. Four people.

2. Today, are Jook and Tom going to school ?
   a. Yes. b. No, they're going to Bob's home. c. I don't know. d. None.

3. Where is Bob ?
   a. He is in his home. b. He is under a tree. c. He is in school. d. I don't know.

4. What is Bob doing ?
   a. He is eating. b. He is sitting. c. He is sleeping. d. He is reading.

5. Is Bob a good student ?
   a. Yes. b. No. c. I don't know. d. None.

<u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อที่ 6-10

Malee is a girl. She is four years old. Her friend is Dang. He is three years old. Malee has three dolls. She gives Dang one doll. Dang has black <u>glasses</u>, his mother gives him.

Today, their mother are going to the market. Malee and Dang are going to the market, too. “I want to buy a doll.” Says Malee. “ I want to buy glasses” says Dang.

……

<u>จงตอบคำถามต่อไปนี้</u>

6. How do you say <u>glasses</u> in Thai ?

a. หมวก b. แว่นตา c. กางเกง d. ตุ๊กตา

7. How do you say <u>ซื้อ</u> in English ?

a. buy b. sell c. want d. give

8. What is in Malee’s hand ?

a. A bag. b. A pen. c. A doll. d. A ball.

9. Who has glasses ?

a. Malee. b. Dang. c. Malee’s mother. d. Dang’s mother.

10. How many people are there in the story ?

a. One people. b. Two people. c. Three people. d. Four people.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ด้านทักษะการเขียน

ตอนที่ 1 <u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพมากที่สุด

1.

a. The boy is running.
b. The boy is standing.
c. The boy is walking.
d. The boy is sleeping.

2.

a. He is reading.
b. He is running.
c. He is walking.
d. He is sleeping.

3.

a. The girl is sitting.
b. The girl is standing.
c. The girl is walking.
d. The girl is eating.

4.

a. She is looking at an orange.
b. She is looking at a mango.
c. She is looking at an apple.
d. She is looking at a banana.

5. 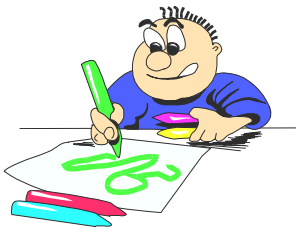

a. The man is running.
b. The man is standing.
c. The man is drawing.
d. The man is sleeping.

ตอนที่ 2 <u>คำสั่ง</u> ให้นักเรียนเลือกคำตอบข้อที่เรียงคำที่กำหนดให้ เป็นประโยคที่ถูกต้องที่สุด

1. are , What , doing , you , ?

   a. Are you doing what ?
   b. What are you doing ?
   c. What doing you are ?
   d. What you are doing ?

2. a ball , playing , am , I , .

   a. I playing a ball am.
   b. I playing am a ball.
   c. I am playing a ball.
   d. I am a ball playing.

3. please , Stop , cartoon book , reading , .

   a. Please stop reading cartoon book.
   b. Please stop cartoon book reading.
   c. Stop please, reading cartoon book.
   d. Stop reading cartoon book, please.

4. not , He , writing , is , .

   a. He is not writing.
   b. He not is writing.
   c. Is he not writing.
   d. He is writing not.

5. going , Where , you , are , ?

   a. Where you are going ?
   b. Where are you going ?
   c. Where going are you ?
   d. Where are going you ?

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ทักษะการฟัง

ตอนที่ 1

1. c
2. a
3. b
4. d
5. c

ตอนที่ 2

1. b
2. c
3. a
4. d
5. b

ทักษะการพูด

1. c
2. b
3. c
4. a
5. d
6. b
7. a
8. b
9. d
10. d

ทักษะการอ่าน

1. c
2. b
3. b
4. d
5. a
6. b
7. a
8. c
9. b
10. d

ทักษะการเขียน

ตอนที่ 1

1. b
2. a
3. c
4. d
5. c

ตอนที่ 2

1. b
2. c
3. d
4. a
5. b

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 1

วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2

บทที่ 29 จำนวน 3 คาบ (60 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถออกเสียงคำศัพท์ใหม่ สะกดคำ บอกความหมายและใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องทั้งในการพูดและการเขียน

2. สามารถใช้คำกริยา is / am / are (v.to be) และ v-ing ในคำถาม What are you doing ? และในคำตอบได้

เนื้อหา

1. คำศัพท์ชื่อเดือน January, February, March, …, December
2. คำศัพท์ draw, eat, play, read, run, sing, sit, stand, talk, walk, work, write
3. ประโยคคำถาม What are you doing ? และประโยคคำตอบโดยใช้คำกริยา is / am / are และ v-ing

สื่อการเรียนการสอน

1. บัตรคำชื่อเดือน
2. บัตรภาพเกี่ยวกับกริยาท่าทางต่าง ๆ
3. แถบประโยคคำถาม และคำตอบ
4. เทปประกอบบทเรียน
5. แบบฝึกทักษะชุดที่ 1 ของกลุ่มทดลอง
6. แบบทดสอบชุดที่ 1 ของกลุ่มทดลอง

กิจกรรมการเรียนการสอน

การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์	**การเรียนแบบปกติ**
1. <u>ขั้นคำนวณคะแนนฐานก่อนเรียน</u> เป็นขั้นกำหนดคะแนนฐานก่อนเรียน โดยคิดจากคะแนนการสอบในบทเรียนที่ผ่านมา (คำนวณก่อนเริ่มการทดลองเพียงครั้งเดียว)	-
2. <u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> 1) แสดงบัตรคำศัพท์ชื่อเดือนทั้ง 12 เดือนตามลำดับตั้งแต่ January, February, March, … จนถึง December แล้วให้	1. <u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> (เหมือนการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์)

การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค แบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์	**การเรียนแบบปกติ**
นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน และเขียนสะกดคำศัพท์ 2) แสดงบัตรคำสลับกัน แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมทั้งบอกความหมายเป็นภาษาไทย	
3. <u>ขั้นสอน</u> 1) ให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาแสดงกริยาท่าทางของคำศัพท์ draw, eat, play, read, run, sing, sit, stand, talk, walk, work, write ทีละคำพร้อมทั้งออกเสียงคำศัพท์และให้นักเรียนที่เหลือฝึกออกเสียงตาม 2) ให้นักเรียนฝึกสะกดคำ ออกเสียง และบอกความหมายของคำศัพท์จากบัตรคำและบัตรภาพที่ครูนำมาให้นักเรียนดู 3) เรียกนักเรียนคนหนึ่งให้ยืนขึ้นแล้วถามว่า What are you doing ? ให้นักเรียนลองเดาว่าครูถามว่าอะไรและจะตอบอย่างไร จากนั้นครูแสดงท่าทางนับจำนวนนักเรียนแล้วถามว่า What am I doing ? ให้นักเรียนลองเดาอีกครั้งว่าหมายถึงอะไรและจะตอบอย่างไร จากนั้นสอนให้นักเรียนพูดตอบ 4) สมมุติให้นักเรียนคนหนึ่งออกมาแสดงท่าทางเขียนหนังสือ แล้วถามนักเรียนที่เหลือว่า What is he/she doing ? ให้นักเรียนลองเดาว่าครูถามว่าอย่างไรและจะตอบอย่างไร จากนั้นสอนให้นักเรียนพูดตอบ 5) ให้นักเรียนฟังครูอธิบายการถามโดยใช้ประโยค What + is, am, are + ประธาน+ doing? และการตอบโดยใช้ประโยคที่ประกอบด้วย ประธาน + is, am, are + v-ing โดยให้ดูแถบประโยคประกอบ	2. <u>ขั้นสอน</u> (เหมือนการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์)
4. <u>ขั้นฝึกทักษะ</u> 1) แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คนให้เปลี่ยนกันถามและตอบว่าเขากำลังทำอะไร โดยใช้ประธาน และคำกริยาที่กำหนดให้ 2) ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมารับแบบฝึกทักษะชุดที่ 1 ให้ร่วมกันทำแบบฝึกทักษะตามหน้าที่ที่แบ่งกันไว้ ร่วมกัน	3. <u>ขั้นฝึกทักษะ</u> 1) เหมือนการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ 2) ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดลงในสมุด หรือยกตัวอย่างเพิ่มเติมโดยให้นักเรียนทำตามลำพังคนเดียว

การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค แบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์	**การเรียนแบบปกติ**
อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จากนั้นตรวจคำตอบที่ถูกต้องจากบัตรเฉลย และช่วยกันแก้ไขข้อผิดพลาด	
5. ขั้นทดสอบ หลังจากเรียนจบคาบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบรายคาบชุดที่ 1 เป็นรายบุคคล เพื่อหาคะแนนพัฒนา	-
6. ขั้นสรุปและประเมินผล ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ข้อดีและข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขในการทำงานร่วมกัน และครูประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยนำคะแนนทดสอบของแต่ละคนมาเปรียบเทียบกับคะแนนฐาน เพื่อหาคะแนนพัฒนาแล้วนำมาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนผ่านเกณฑ์จะได้รับรางวัลตามที่กำหนดไว้	4. ขั้นสรุปและประเมินผล ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกทักษะ ชุดที่ 1

ชื่อกลุ่ม.....

<u>คำสั่ง</u> จงกากบาท (X) ทับตัวเลือก a, b, c หรือ d ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. What are _____ doing ?

   a. he b. she c. you d. I

2. I _____ playing football.

   a. is b. am c. are d. do

3. What _____ Dang doing ?

   a. is b. am c. are d. do

4. Malee _____ reading her English book.

   a. am b. are c. doing d. is

5. _____'re eating a banana.

   a. You b. I c. She d. He

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบ ชุดที่ 1

ชื่อ..... เลขที่.....กลุ่ม.....

<u>คำสั่ง</u> จงกากบาท (X) ทับตัวเลือก a, b, c หรือ d ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. What are you _____ ?

   a. do b. doing c. go d. going

2. I _____ drawing a picture.

   a. is b. am c. are d. do

3. What am _____ doing ?

   a. I b. you c. they d. we

4. Suda _____ running.

   a. are b. am c. is d. do

5. He _____doing his homework.

   a. are b. do c. am d. is

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลยแบบฝึกทักษะชุดที่ 1

1. c
2. b
3. a
4. d
5. a

เฉลยแบบทดสอบชุดที่ 1

1. b
2. b
3. a
4. c
5. d

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

ชื่อ.....เลขที่.....กลุ่ม.....

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง

1. ก่อนที่จะมีการเรียนแบบร่วมมือฯ นักเรียนคิดว่าตนเองมีความสามารถในการเรียนมากน้อยเพียงใด

   .....

   .....

   .....

2. หลังจากเรียนแบบร่วมมือฯ แล้ว นักเรียนคิดว่าตนเองมีความสามารถในการเรียนเพิ่มขึ้นหรือไม่

   ☐ เพิ่ม เพราะ.....

   .....

   .....

   ☐ ไม่เพิ่ม เพราะ.....

   .....

   .....

3. นักเรียนชอบวิธีการเรียนแบบนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

   ☐ ชอบ เพราะ.....

   .....

   .....

   ☐ ไม่ชอบ เพราะ.....

   .....

   .....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างบรรยากาศในการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างบรรยากาศในการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ผู้วิจัยขอกล่าวถึงบรรยากาศในการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนที่ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ซึ่งผู้วิจัยได้จัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม คือกลุ่ม A – J แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4 คน โดยมีนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง 1 คน กลาง 2 คน ต่ำ 1 คน นักเรียนจะได้ทำกิจกรรมกลุ่มหลังจากที่ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษสอนเนื้อหาในบทเรียนแต่ละคาบเรียนจบแล้ว ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างจากการสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนในการทดลองสอนครั้งที่ 1 และครั้งที่ 3 ดังนี้

<u>การทดลองสอนครั้งที่ 1</u> เป็นการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ประโยคคำถามที่ประกอบด้วย What + V to be + S + V-ing ? **และประโยคคำตอบที่ประกอบด้วย** S + V to be + V-ing. **เมื่อสอนจบแล้วครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มเพื่อทบทวนบทเรียนและทำแบบฝึกทักษะเป็นกลุ่ม ขณะทำ กิจกรรมสมาชิกในกลุ่ม A คนหนึ่งพูดว่า " เรางงไปหมดแล้วจำไม่ได้เลยว่าตอนไหนจะใช้** is **ใช้** am **หรือว่าจะใช้** are" **สมาชิกคนที่ 2 พูดว่า " ไม่เห็นยากเลย ถ้าประธานมีคนเดียวก็ใช้** is **ถ้ามีหลายคนก็ใช้** are **แค่นี้เอง " สมาชิกคนที่ 3 ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มพูดแทรกขึ้นมาว่า " ไม่ใช่นะจำอย่างนั้นไม่ได้ เราต้องดูว่าประธานเป็นใครแล้วมีประธานกี่คน ถ้ามีคนเดียว เช่น** He, She, It **หรือว่าเป็นชื่อคนเดียว ก็ใช้** is **แต่ถ้ามีหลายคนประธานก็คือ** They **ต้องใช้คู่กับ** are " **สมาชิกคนที่ 4 พูดว่า " You ก็ใช้คู่กับ** are **เหมือนกัน ใช้กับตัวอื่นไม่ได้ " หลังจากฟังเพื่อนพูดจบแล้วสมาชิกคนแรกยังทำสีหน้าไม่สบายใจและพูดว่า " ยังไม่เข้าใจอยู่ดีแหละ มันเยอะแยะไปหมด เราว่าเราต้องทำข้อสอบไม่ได้แน่ ๆ เลย " สมาชิกคนที่ 4 จึงพูดว่า " เราว่าลองทำแบบฝึกหัดดูก่อนดีกว่า ถ้าทำแล้วเธอคงจะเข้าใจมากกว่านี้นะ พูดเฉย ๆ เราก็ยังงง ๆ อยู่เหมือนกัน " จากนั้นสมาชิกคนที่ 2 จึงไปรับแบบฝึกทักษะชุดที่ 1 จากครูซึ่งมีจำนวน 5 ข้อ เมื่อทุกคนได้รับแบบฝึกทักษะแล้วหัวหน้ากลุ่มจึงพูดว่า " เราทำพร้อม ๆ กันทีละข้อเลยนะ " จากนั้นจึงหันไปพูดกับสมาชิกคนแรกว่า " เธอมานั่งกับเราสิ " แล้วพูดต่อไปว่า " พวกเธอดูข้อ 1 นะ โจทย์ก็คือ** What are _____ doing ? **คำตอบที่ให้เลือกก็คือ** a. he b. she c. you d. I **เวลาทำเราต้องดูว่า** are **ใช้คู่กับประธานอะไรได้บ้าง ครูบอกว่า** are **ใช้คู่กับประธานหลายคนคือ** They **แล้วก็ใช้คู่กับ** You **ด้วย แต่ในตัวเลือก 4 ตัวนี้ไม่มี** They **เพราะฉะนั้นคำตอบที่ถูกก็คือ** you **เพราะว่า** he **กับ** she **เป็นประธานคนเดียวใช้คู่กับ** is **แล้ว** I **ก็ใช้คู่กับ** am **จะเอามาใช้คู่กับ** are **ไม่ได้ " สมาชิกในกลุ่มพยักหน้า หัวหน้ากลุ่มพูดต่อไปว่า " ต่อไปข้อ 2** I____ playing football. **พวกเธอคิดว่าคำตอบข้อไหนถูก " สมาชิกคนที่ 2 และ 4 ตอบพร้อมกันว่า " ข้อ** b. am **" หัวหน้ากลุ่มหันมาถามสมาชิกคนแรกว่า " เธอรู้มั้ยว่าทำไมถึงตอบ** am **" สมาชิกคนแรกตอบว่า " ก็** I **ใช้คู่กับ** am **ไงเราจำได้ " " อ้าว! ไหนบอกว่าจำไม่ได้ไง " " ก็เราเพิ่งจำได้นี่ " สมาชิกคนแรกตอบพลางยิ้มเล็กน้อย " โธ่เอ๊ย! "**

เพื่อนสมาชิกในกลุ่มพูดพร้อมกันแล้วหัวเราะ จากนั้นหัวหน้ากลุ่มจึงพูดว่า " งั้นเราต่างคนต่างทำให้ถึงข้อ 5 เลยนะแล้วค่อยมาเฉลยกันใหม่ " ทุกคนรับปากแล้วลงมือทำแบบฝึกทักษะต่อไป ส่วนสมาชิกในกลุ่ม C ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นผู้สังเกตแล้วเล่าให้ผู้วิจัยฟังสรุปได้ว่า บรรยากาศในการทำกิจกรรมของกลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายกับกลุ่ม A แต่มีช่วงหนึ่งที่สมาชิกบางคนไม่เข้าใจ ถามสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มเกี่ยวกับโจทย์ในข้อ 4 คือ Malee ____ reading her English book. โดยถามว่า " ทำไมข้อ 4 ถึงตอบ is ล่ะ ทำไมไม่ใช่ are " เพื่อนอีกคนหนึ่งตอบว่า " ก็ Malee เป็นประธานของประโยค ประธานคนเดียวก็ต้องใช้ is " สมาชิกคนเดิมทำหน้าล้อเล่นและถามต่อไปว่า " รู้ได้ไงว่ามี Malee คนเดียว อาจจะมีหลายคนก็ได้ " หัวหน้ากลุ่มจึงตอบว่า " ก็มีชื่อ Malee ชื่อเดียวนี่นา ไม่ใช่ Malee and Malee ซะหน่อย เธออย่ามัวแต่เล่นนะ รีบ ๆ ทำเข้า เดี๋ยวก็เสร็จไม่ทันคนอื่นหรอก " จากนั้นทุกคนจึงลงมือทำต่อไป หลังจากทำแบบฝึกทักษะเสร็จแล้วครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบชุดที่ 1 ซึ่งมีจำนวน 5 ข้อ โดยให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคล เมื่อนักเรียนเสร็จแล้วครูนำมาตรวจให้คะแนนและนำมาคิดเทียบเป็นคะแนนพัฒนา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดคะแนนเต็มของคะแนนพัฒนาเป็น 3 คะแนน (เกณฑ์การคิดคะแนนพัฒนาแสดงในหน้า 96) ผลปรากฏว่าสมาชิกในกลุ่ม A ได้คะแนนพัฒนาคนละ 3 คะแนน ส่วนกลุ่ม C นั้นได้คะแนนพัฒนาคนละ 3 คะแนนเช่นเดียวกัน เมื่อนำคะแนนพัฒนาของแต่ละคนมาคิดเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มละ 3 คะแนนเท่ากัน

<u>การทดลองสอนครั้งที่ 3</u> เป็นการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับหลักในการเติม ing ที่คำกริยาซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลงคำกริยา 2 ลักษณะก่อนเติม ing นั่นก็คือ 1) คำที่อ่านออกเสียงสั้น มีพยางค์เดียว มีสระตัวเดียวและตัวสะกดตัวเดียวต้องเพิ่มตัวสะกดหรืออักษรตัวท้ายก่อนแล้วจึงเติม ing เช่น sit → sitting, run → running 2) คำที่ลงท้ายด้วย e ให้ตัด e ออกแล้วเติม ing เช่น come → coming, write → writing ส่วนคำใดที่ไม่มีลักษณะดังกล่าวนี้ให้เติม ing ได้เลย เช่น stand → standing, sing → singing เป็นต้น เมื่อครูสอนจบแล้วให้นักเรียนเข้ากลุ่มสมาชิกในกลุ่ม F ทบทวนบทเรียนโดยการอธิบายและยกตัวอย่างร่วมกัน เช่น give → giving, walk → walking ต่อมาสมาชิกคนหนึ่งเสนอคำว่า eat คำกริยาคำนี้ทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความเห็นเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายหนึ่งให้เติม ing ได้เลย ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งให้เพิ่มอักษรตัว t ก่อนแล้วค่อยเติม ing เมื่อถกเถียงกันอยู่สักครู่แต่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ หัวหน้ากลุ่มจึงพูดขึ้นว่า " เดี๋ยวเราไปถามครูก่อนดีกว่า จะได้รู้ว่าอันไหนถูกกันแน่ จะได้ไม่ต้องเถียงกันให้เสียเวลานะ " ทุกคนตกลงหัวหน้าจึงไปถามครูผู้สอน จากนั้นก็กลับมาอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มฟังว่า " eat เป็นคำที่มีพยางค์เดียว มีสระตัวเดียว และตัวสะกดตัวเดียว แต่อ่านออกเสียงยาวไม่เข้ากฎข้อไหนเลย เราก็เติม ing ได้เลย ครูบอกว่าเราต้องอ่านออกเสียงแล้วก็ฟังให้ดี ๆ ไม่งั้นเดี๋ยวทำผิด " จากนั้นทุกคนจึงทำแบบฝึกทักษะชุดที่ 3 โดยทำเป็นกลุ่มและทำแบบทดสอบชุดที่

3 เป็นรายบุคคล คะแนนพัฒนาของแต่ละคนมีดังนี้คือ สมาชิกคนที่ 1 และ 2 ได้ 3 คะแนน คนที่ 3 ได้ 2 คะแนน ส่วนคนที่ 4 ได้ 1 คะแนน เมื่อนำคะแนนพัฒนาของแต่ละคนมาคิดเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่มได้เท่ากับ 2.25 คะแนน

จากกิจกรรมการเรียนดังกล่าว ภายหลังจากการทดสอบในแต่ละครั้งเมื่อผู้วิจัยนำคะแนนพัฒนาของสมาชิกแต่ละคนมาคิดฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่มแล้ว พบว่าแต่ละกลุ่มมีคะแนน ใกล้เคียงกัน คือ คะแนนอยู่ระหว่าง 2 ถึง 3 คะแนน แต่มีบางกลุ่มที่ทำคะแนนได้ไม่ถึง 2 คะแนน คืออยู่ระหว่าง 1 ถึง 1.75 คะแนน ซึ่งได้แก่ กลุ่ม D, E, F, G และ J ถึงแม้ว่าคะแนนจะค่อนข้างต่ำ แต่ก็มีเพียงครั้งเดียวเท่านั้นที่กลุ่มต่าง ๆ ดังกล่าวทำคะแนนได้ไม่ถึง 2 คะแนน เมื่อนักเรียนได้ทราบคะแนนพัฒนาของตนเองและคะแนนของกลุ่มแล้ว ครูพูดกับนักเรียนทุกครั้งหลังจากที่บอกคะแนนให้นักเรียนทราบแล้วว่า “ นักเรียนก็ได้ทราบทั้งคะแนนพัฒนาของตัวเองและคะแนนของกลุ่มแล้วนะคะ เห็นมั๊ยคะว่านักเรียนทุกคนสามารถทำคะแนนให้กลุ่มได้เท่า ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นคนเก่งมากหรือเก่งน้อย บางครั้งคนที่ได้คะแนนน้อยอาจจะทำคะแนนพัฒนาได้มากกว่าคนที่ได้คะแนนมากก็ได้ สำหรับคนที่ยังทำคะแนนพัฒนาได้น้อยอยู่ก็ไม่ต้องเสียใจนะคะ ขอให้นักเรียน ตั้งใจให้มากกว่านี้ ถ้าไม่เข้าใจตรงไหนก็ถามเพื่อนในกลุ่มหรือถามครูก็ได้ ส่วนคนที่ได้คะแนนมากอยู่แล้วก็อย่าประมาทว่าเราเก่งแล้วเลยไม่สนใจเรียนนะคะ เพราะว่าเนื้อหาที่เราเรียนแต่ละครั้งไม่ได้เหมือนกันตลอดไป ต้องมีเรื่องใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถ้าเราตั้งใจเรียนและทำคะแนนพัฒนาให้มากขึ้น กลุ่มของเราก็จะได้คะแนนมากขึ้นด้วย ” เมื่อครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษทำการทดลองสอนครบทั้ง 13 ครั้งแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนทำแบบประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ (79.49 %) ชอบวิธีการเรียนแบบนี้โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำ เพราะการเรียนแบบนี้นักเรียนจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนที่เก่งกว่าด้วยการอธิบายให้ฟังจนเข้าใจมากขึ้น ส่วน นักเรียนที่ได้ช่วยสอนเพื่อนก็รู้สึกภูมิใจในตนเองและเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น ถึงแม้ว่าจะรู้สึก ไม่ชอบ (20.51%) เพราะต้องเสียเวลากับการที่ต้องอธิบายให้เพื่อนฟังและในบางครั้งคะแนนพัฒนาที่ตนเองทำได้สูงก็ต้องถูกนำมาคิดเฉลี่ยรวมกับคะแนนของสมาชิกที่ทำคะแนนได้น้อยกว่าเพื่อคิดเป็นคะแนนของกลุ่มทำให้คะแนนที่ได้ลดลง แต่ก็รู้สึกดีใจที่ได้ช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ (89.74 %) คิดว่าตนเองมีความสามารถทางการเรียนเพิ่มขึ้นอีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการหาคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อ	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1.	.78	.27
2.	.78	.27
3.	.73	.27
4.	.65	.27
5.	.76	.32
6.	.78	.22
7.	.78	.27
8.	.78	.27
9.	.76	.22
10.	.76	.32
11.	.59	.32
12.	.78	.38
13.	.62	.43
14.	.78	.32
15.	.41	.38
16.	.62	.22
17.	.32	.22
18.	.27	.22
19.	.38	.32
20.	.57	.43

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
21.	.76	.38
22.	.54	.27
23.	.70	.38
24.	.73	.38
25.	.76	.32
26.	.70	.22
27.	.57	.32
28.	.78	.32
29.	.76	.27
30.	.41	.38
31.	.65	.22
32.	.68	.32
33.	.73	.32
34.	.62	.22
35.	.78	.27
36.	.73	.32
37.	.78	.27
38.	.54	.43
39.	.76	.27
40.	.78	.22

ค่าความเที่ยงรวมของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้งฉบับ เท่ากับ .91

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววรรณกร หมอยาดี เกิดเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2516 ที่จังหวัดกาญจนบุรี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในปีการศึกษา 2538 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2543 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนวัดศรีสำราญราษฎร์บำรุง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย